

m:
agazin

LJEŦO 2017.
BROJ 14
IZDANJE ZA BiH
BESPLATAN PRIMJERAK

20
Već

godina
imate prijatelje!

TEMA
BROJA
**Cloud
servisi**

TESTIRAMO
**Huawei
P10 Plus**

TALENTI
Darko Savić

SAMSUNG

Galaxy S8

OSLOBODI SVOJ TELEFON!

Oslobodi puni potencijal fantastičnih Samsung Galaxy S8 i S8+ uređaja! Jer Galaxy S8 i Galaxy S8+ vam donose zakrivljeni beskrajni ekran i revolucionarni dizajn bez okvira i oštih uglova, Dual Pixel kameru od 12MP koja će učiniti da vaše fotografije izgledaju kao uslikane profesionalnim aparatom, i prvi 10nm čipset u industriji, uz IP68 otpornost na vodu i prašinu, Always-on ekran i neizostavno brzo i bežično punjenje!

mtel *imate prijatelje!*

SAMSUNG
Galaxy
S8 | S8+

Moj Mix VIP
1KM

32GB

**MOBILNOG
INTERNETA**

IMATE PRIJATELJE

03

05 **NUDIMO VAM**
Virtual Data Center

18 **ZVIJEZDA PONUDE**
Upoznajte HTC U11

24 **DNEVNIK PRIJATELJSTVA**
Dio smo vaših
najljepših trenutaka

POSLOVNI SVIJET

29

48 **SVJETSKI DOGAĐAJ**
Događaji koje morate
posjetiti 2018. godine

53 **BRENDOVI KOJIMA VJERUJEMO**
Samsung Galaxy Note8 i
Sony Xperia XZ Premium

59 **TESTIRAMO**
Huawei P10 Plus

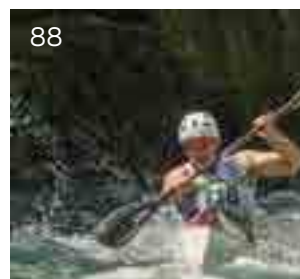
S DRUGE STRANE

69

84 **U ROMINGU**
La grande bellezza

88 **TALENTI**
Darko Savić

93 **INTERVJU MOBILNIM**
Đule Van Gogh

m:agazin

Ljeto je polako na izmaku snaga, a mi tek dobijamo novu energiju, inspiraciju i ideje kako bismo vam u narednom periodu donijeli još mnogo inspirativnih priča, pametnih savjeta i analiza tema koje bi vas mogle zanimati.

Jesen, koja je pred nama, u nekim ljudima izaziva žal za suncem koje će nam u ovoj količini ponovo doći tek za nešto manje od 300 dana, ali hajde da zajedno posmatramo stvari drugačije. Pred nama je godišnje doba puno nevjerovatnih boja, mirisnih i ukusnih plodova prirode, ugodnih temperatura i novih početaka. Nemojte čekati 31. decembar da biste neke stvari promijenili. Neka ova jesen bude period promjena.

Upravo to ćemo i mi uraditi sa m:agazinom te vas od narednog broja očekuju neke zanimljive izmjene do kojih

smo došli zahvaljujući vašim komentarima i želji da ovaj list bude što bolji i vama i nama.

Promjene - kako to hrabro, energično i zdravo zvuči. Jer svijet se oko nas konstantno mijenja. Čak i dok vi ovo čitate.

A i mi smo se mijenjali u proteklih 20 godina, brisali granice i svojim uslugama povezivali ljude, gradove, zemlje, kontinente.

Uz obećanje da je budućnost već počela i da vas u njoj očekuju prijatelji koji će i dalje nastojati da vam najdraži budu najbliži, želimo vam da uživete u 14. broju m:agazina.

I već danas poslušajte toliko puta citiranu izreku: „Budite promjena koju želite vidjeti u svijetu oko sebe.“

m:tim

IMPRESUM

LJETO 2017
BROJ 14
IZDANJE ZA BiH
BESPLATAN PRIMJERAK

IZDAVAČ: Mtel a.d. Banjaluka

ZA IZDAVAČA: generalni direktor Marko Lopičić, izvršni direktor za marketing i prodaju Radmila Bojanić

m:agazin TIM: Sandra Stanić, Željka Dragičević, Aleksandra Šobić, Jelena Maksimović, Milica Stojaković, Vesna Rodić, Andrea Lazić, Vlatka Repac

U OVOM BROJU ZA m:agazin PIŠU: Predrag Laketa, Milovan Tatić, Darko Bajić, Nemanja Runić, Brankica Raković, Vanja Partalo, Ljubica Jerotijević, Danijela Filipović, Dejan Trninić, Filip Grumić, Bojan Šukalo, Rajko Radovanović, Bojan Radović, Nataša Škrbić

LEKTOR: Saša Četojević

DIZAJN: Sanda Arsenić / Aquarius

PRELOM I PRIPREMA: Sanda Arsenić / Aquarius

ADRESA REDAKCIJE: Vuka Karadžića 2, 78.000 Banjaluka // TELEFON: 051/240-875, 240-250 // FAX: 051/216-110

E-MAIL: magazin@mtel.ba // WEB: mtel.ba

ŠTAMPA: Atlantik bb, Jovana Bijelića bb, 78.000 Banjaluka

TIRAŽ: 3.000

IZLAZI KVARTALNO

m:

IMATE PRIJATELJE

20 GODINA

FOTO PRIČA

1.

2.

3.

4.

5.

1. REKREATIVNA ZONA - DJEČIJE IGRALIŠTE – Generalni direktor m:tel-a Marko Lopičić i gradonačelnik Banjaluke Igor Radojičić potpisali su ugovor o donaciji za izgradnju savremenog igrališta, kao i trim-staza i teretane na otvorenom. 2. KOMPANIJA M:TEL UZ FK „BORAC“ I U NAREDNOJ SPORTSKOJ SEZONI – Fudbalski klub „Borac“ i kompanija m:tel godinama njeguju partnerski i prijateljski odnos. Ovo je jedan od klubova sa najdužom tradicijom na ovim prostorima, a m:tel, svjestan njegovog značaja, kao prijatelj sporta, ponovo je pružio podršku ovom klubu. 3. MEĐUNARODNI DAN OSOBA ZA DAUNOVIM SINDROMOM – „Hvala ti, majko“ simboličan je naziv za događaj u kojem je učestvovalo 40 mališana sa Daunovim sindromom i njihovih drugara. U Banjaluci je, 20.3.2017. godine, u Banskom dvoru premijerno predstavljen i spot za pjesmu „Ljubav može sve“. Kompanija m:tel podržala je i dala svoj doprinos povećanju svijesti o izazovima sa kojima se susreću mališani sa ovim sindromom, kao i njihove porodice. 4. POLUMARATON – Treći Banja-lučki polumaraton okupio je nekoliko hiljada trkača. Banja Luka je disala sportskim duhom i pozitivnom energijom, ali i dobrom zabavom. Kompanija m:tel i ovoga puta podržala je manifestaciju koja promovise zdrav život i istinske društvene vrijednosti. 5. DEMOFEST – Deseti, jubilarni Demofest u Banjaluci je okupio sve ljubitelje dobre muzike. Prijatelj festivala, kao i svih ovih godina, bila je kompanija m:tel.

NUDIMO VAM

VIRTUAL DATA CENTER

IT industrija u našem okruženju neprestano se razvija. Ukoliko upravljate IT kompanijom ili IT dijelom kompanije, profesionalno ste uključeni u nove tehnologije ili razmišljate o vlastitoj startup kompaniji, predstavljamo vam uslugu koja vam može znatno smanjiti ulaganja.

PRIPREMIO: DARKO BAJIĆ

Masivna i komplikovana infrastruktura vam više nije potrebna. U okviru m:tel virtuelnog data centra zakupite potrebne resurse i samostalno kreirajte virtuelne servere. Raspodijelite, kako želite, broj procesora,

RAM memoriju i veličinu diskova, kreirajte server kakav vam odgovara, raspoređujte resurse, definišite broj servera i zauzeće.

Takođe,

- ukoliko imate klijente koje želite samostalno hostovati,
- ukoliko želite da testirate aplikacije u izolovanom okruženju,
- ukoliko ste vlasnik kompleksnog web sajta koji se izvršava na više servera,
- imate više sajtova ili aplikacija koje želite da objedinite na jednom mjestu,
- koristite različite tehnologije,

Virtual Data Center je idealno rješenje za vas!

Virtual Data Center usluga omogućava korištenje Cloud server usluge (VPS as a Service) i mrežno-bezbjednosne usluge (Network as a Service).

Uz Load balancer uslugu omogućite visoku dostupnost (high availability) aplikacija/web stranica pokrenutih na virtuelnim serverima. Uz naprednu Firewall uslugu, vršite nadzor i kontrolu dolaznog i odlaznog mrežnog saobraćaja na osnovu predefinisanih pravila.

Nema više potrebe da investirate u skupu opremu radi instalacije vaših poslovnih aplikacija ili za potrebe testiranja. Zakupite resursa koliko vam treba, odmah ih koristite i ukoliko vam više ne trebaju, jednostavno ih ugasiite ili zaustavite.

Nesmetano poslovanje možete obezbijediti sa Disaster Recovery rješenjem, koje se može iskoristiti u sklopu Virtual Data Center usluge.

KOME JE NAMIJENJENA VIRTUAL DATA CENTER USLUGA?

Tek osnovane kompanije - jeftin početak poslovanja

Počeci poslovanja mogu zahtijevati visoka inicijalna ulaganja. Sa Virtual Data Center uslugom smanjujete troškove za IT infrastrukturu i znatno snižavate početna ulaganja u vaše poslovanje.

Mala i srednja preduzeća - IT koji raste sa vama

Kako vaša kompanija raste, imate potrebu za većom mrežom, prostorom i kvalitetnim aplikacijama, a to znači skupa ulaganja u hardver i softver. Sa cloud uslugama, nadogradnja vaše IT infrastrukture je brza i jeftina. Koristeći Virtual Data Center uslugu, plaćate samo prostor i usluge koje trebate i koristite, a nadogradnja (bilo da se radi o povećavanju ili smanjivanju broja komponenta) je vrlo brza.

Velika preduzeća - velike uštede

Što je kompanija veća, to su veća ulaganja u IT. Velike kompanije mogu ostvariti znatne uštede tako što će djelimično ili potpuno koristiti m:tel usluge. Ovaj način poslovanja ne samo da smanjuje ulaganja u IT infrastrukturu, nego pomaže kompanijama da rade efikasnije. Cloud usluge ne ovise o

vašoj opremi i njenoj lokaciji, tako da vaši zaposleni mogu pristupiti svojim dokumentima i aplikacijama iz kancelarije, od kuće ili čak koristeći svoje pametne telefone ili tablete. Korištenjem Virtual Data Center usluge smanjujete i troškove za IT administracijom s obzirom na to da je m:tel odgovoran za svu opremu, uključujući i održavanje i bezbjednost.

Minimum resursa neophodnih za korištenje Cloud server usluge:

- operativna memorija (RAM) od 16 GB
- 4 virtuelna procesora (vCPU)
- 100 GB prostora za skladištenje podataka (HDD)

KOJE SU PREDNOSTI KORIŠTENJA VIRTUAL DATA CENTER USLUGE?

M:tel hosting

Smještaj u bezbjednom okruženju data centra m:tel-a u BiH pruža stabilnost i visoku brzinu.

Manji troškovi

Model plaćanja „plati koliko koristiš“. Virtual Data Center usluga pruža iste performanse kao i vaša vlastita hardverska infrastruktura, ali uz znatno manje troškove i bez investicija. Korištenje usluge prvih 30 dana je bez nadoknade.

Fleksibilnost

Imate potpunu kontrolu nad Cloud serverom i mrežno-bezbjednosnom uslugom putem korisničkih portala.

Čuvanje podataka

Svakodnevno bezbjednosno čuvanje podataka (backup) iz kojeg se može napraviti povratak podataka (restore).

Bezbjednost

Stručna ICT tehnička podrška koja vam je dostupna 24/7 tokom cijele godine. Kompanija m:tel u potpunosti ispunjava zahtjeve međunarodnog standarda za bezbjednost informacija ISO 27001:2013.

Pristup usluzi

Putem interneta propusnost od 100 Mbps i blok do osam javnih IP adresa ili ukoliko koristite i IP/MPLS VPN uslugu m:tel-a propusnost od minimalno 1 Gbps.

RASPOLOŽIVOST

Konfiguracija Virtual Data Center platforme omogućava visoku dostupnost i raspoloživost od 99,9%.

Korištenje Virtual Data Center usluge je bez ugovorne obaveze uz dnevni obračun i mjesečnu naknadu. Isprobajte besplatno 30 dana, bez ikakvih obaveza, ili pošaljite pitanje za više informacija, ponudu ili sastanak na e-mail ict@mtel.ba. Odlučite se za moderno i efikasno poslovanje. Za više informacija o ovoj usluzi kontaktirajte svog m:tel predstavnika ili pozovite besplatni broj 0800 50 300.

NUDIMO VAM

PRVI I JEDINSTVENI U BIH!

PREĐITE U M:TEL OPEN I POČASTITE SE IZNOSOM
DO 200 KM NA ADDIKO VISA POKLON KARTICI

PRIPREMILA: JELENA MAKSIMOVIĆ

m:tel Open vas ponovo daruje za vaš dobar izbor, jer ukoliko pređete u m:tel Open od nekog drugog operatora, postaćete vlasnici Addiko Visa poklon kartice sa iznosom do 200 KM, koje možete potrošiti gdje god i kako god želite.

Pored toga, ostvarićete i popust od 20% na cijenu mjesečne pretplate odabranog Open paketa u trajanju od čak godinu dana.

ŠTA JE POTREBNO DA URADITE?

- Prošetajte se do najbližeg m:tel prodajnog mjesta u svom gradu,
- Priložite račun na kojem se vidi da koristite TV usluge nekog drugog operatora,
- Izaberite Open IPTV paket koji vam najviše odgovara,
- Počastite se poklonom, uživajte u kvalitetu i bogatstvu sadržaja i iskoristite dodatne popuste.

A ako ste uz sve nabrojano i veliki ljubitelj sporta, uživaćete u svim najvažnijim sportskim sadržajima koji se svakodnevno emituju na šest Sport klub kanala, Eurosport i Arena sport kanalima u osnovnom Open IPTV paketu.

Pravo na popust od 20% na pretplatu, godinu dana imaće i svi oni koji već koriste neku od m:tel usluga, a koji odluče da u periodu do kraja novembra 2017. godine svoje usluge obogate novim ili postojećim Open paketom.

Pređite u m:tel, postanite Open korisnik i iskoristite poklon do 200 KM.

Ova ponuda traje do kraja novembra 2017. godine, a za više informacija posjetite m:tel prodajno mjesto ili pozovite broj 0800 50 000.

A ŠTA JE TO ŠTO, PORED NOVČANOG POKLONA I POPUSTA, DOBIJATE U OPENU?

Najbolji kvalitet digitalnog TV signala sa preko 200 kanala u Open IPTV ponudi,

Brz i pouzdan internet sa bežičnom WiFi konekcijom za internet u kući,

Besplatnu Open To Go uslugu televizije za ponijeti koja vam nudi mogućnost praćenja TV sadržaja na tabletu, mobilnom telefonu ili računaru bez dodatne naplate saobraćaja za korisnike m:tel mobilne mreže,

TV funkcije budućnosti: elektronski TV vodič, premotavanje i gledanje propuštenog TV sadržaja, Mozaik TV, snimanje sadržaja, vremenska prognoza, aktuelne izdvojene preporuke programa,

Vrhunski sport na Arena sport, Sport klub i Eurosport kanalima sa više od 320 dana direktnih sportskih prenosa svih svjetskih sportskih takmičenja,

Najbolji filmski i serijski program sa ekskluzivnim sadržajima iz Star TV ponude najpoznatijih produkcijskih kuća - Sony, Fox, MGM, Universal, BBC... i naslovima poput: Kuća od karata, Igrač, G. Robot, Kamp X, Hronike Lizi Borden, Šerlok, Hanibal, Grim, Poldark...

Bogatu ponudu dječijih sadržaja za sve uzraste,

Svjetski poznate HBO, AXN, Minimax, Pickbox videoteke koje nude više stotina časova TV programa nadohvat ruke, putem daljinskog upravljača kad god poželite u toku dana, bez reklamnih prekida,

Bonus minute za neograničene razgovore u fiksnoj i mobilnoj telefoniji,

Kupovinu odličnih uređaja (televizora, laptopa i tableta) na 12 beskamatnih rata.

m:i

godina

imate prijatelje!

PIŠE: SANDRA STANIĆ

Ove godine kompanija m:tel proslavlja važan jubilej - 20 godina postojanja!

Godina 2017. je godina jubileja za m:tel, jer u okviru dvije decenije postojanja obilježavamo još dva važna događaja u istoriji ove kompanije - 18 godina otkako našim korisnicima pružamo usluge mobilne telefonije, kao i 10 godina poslovanja pod brendom m:tel, u okviru Telekom Srbija grupe.

Kao jedan od tri nacionalna operatora u BiH, kompanija je od svog postanka igrala, ali i danas igra važnu ulogu u svijetu telekomunikacija na ovim prostorima. Generalni direktor m:tel-a Marko Lopičić, povodom navedenih jubileja rekao je: „U okviru dvije decenije predanog rada i poslovnih izazova, ove godine obilježavamo važne jubileje. Mogli bismo reći da je u ovim jubilejima sažeta cjelokupna istorija kompanije, odnosno svi važniji događaji u njenom postojanju. Upravo te važne godine koje su obilježile našu prošlost, na najbolji način govore o tome ko smo i gdje smo danas. A mi smo kompanija koja broji više od 1.600.000 korisnika naših usluga, sa znatnim tržišnim učešćem u svim segmentima svog poslovanja. Vremenom izlazimo iz sektora klasičnih telekomunikacionih usluga i ulazimo u sferu IT servisa, jer želimo više i bolje, o čemu svjedoče i naši rezultati. Naši uzori više nisu lokalni, već globalni, te se danas poredimo sa Google-om, Microsoft-om i drugim velikim kompanijama u smislu formiranja naših poslovnih modela.“

U istoriji m:tel je bio pokretač mnogih važnih promjena u komunikacijama na ovom prostoru, želeći, po svaku cijenu, ići u korak sa svijetom, odnosno svojim korisnicima omogućiti sve ono što je dostupno građanima ostalih evropskih i svjetskih zemalja. Danas, nakon 20 godina postojanja, možemo slobodno reći da smo taj cilj i misiju ispunili i ispunjavamo ih i dalje, u stopu prateći nivo tehnološkog razvoja svjetskih operatora.

Takođe, pored svih poslovnih uspjeha, ponosni smo i na našu tradiciju podrške zajednici u kojoj poslujemo, koja traje koliko i kompanija. Priča o našim prijateljstvima počinje upravo ondje gdje i naša želja da stvaramo ljepši svijet i ljepšu budućnost za sve nas. Zato smo izabrali način poslovanja koji uključuje stalnu komunikaciju sa našim prijateljima, prisustvo u životima naših sugrađana na način da pokrećemo pozitivne promjene te podržavamo dobre ideje. Trudimo se svojim primjerom podstaći i druge da postanu dio plemenitih priča, da bismo svi zajedno imali dobar razlog da vjerujemo u bolju budućnost.

Na čvrstim temeljima koje smo postavili u godinama koje su ostale iza nas, izgrađen je snažan brend, koji danas predstavlja primjer dobrog poslovanja i stavlja nas u sam vrh kompanija u bližem, ali i širem okruženju.

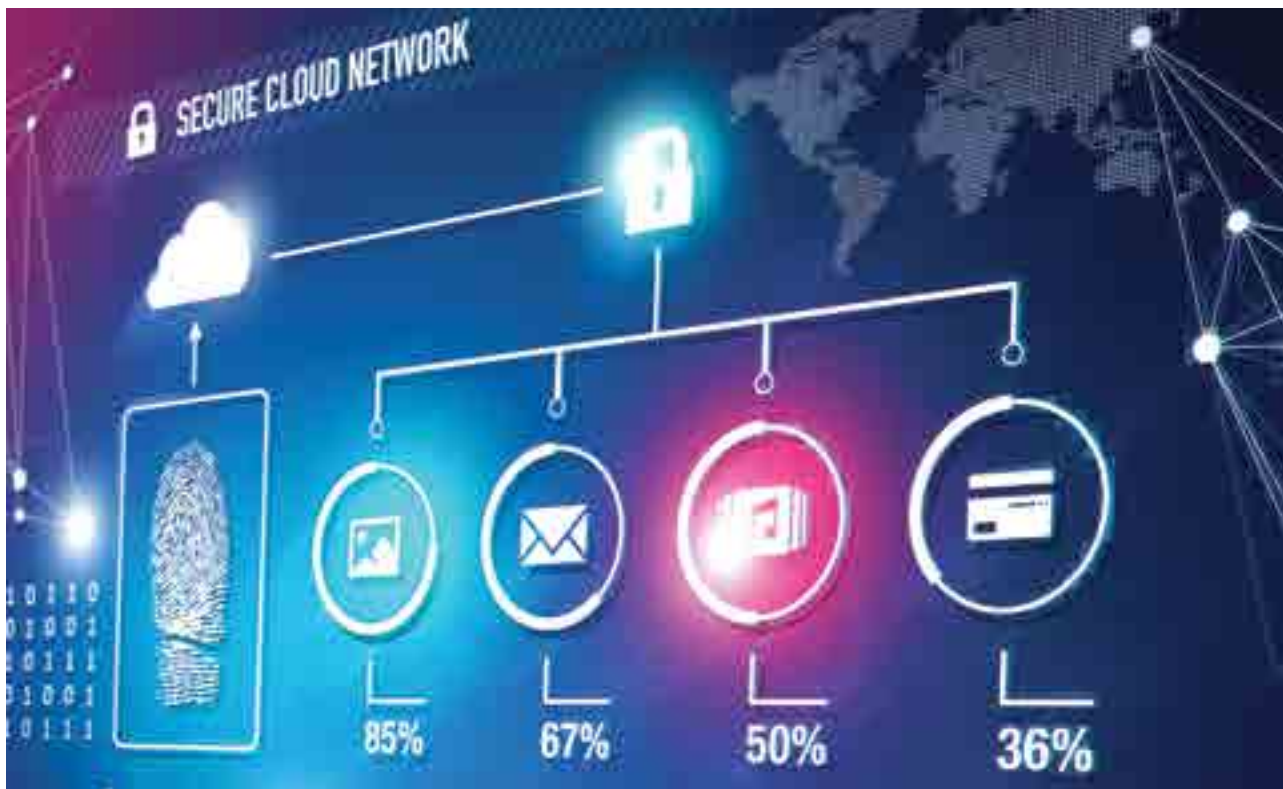
m:i

M:TEL KAO IT PROVAJDER

PIŠE: BOJAN ŠUKALO

Cloud usluge, koje će m:tel pružati u sklopu CSP programa sa kompanijom Microsoft, kao i kroz sopstvenu infrastrukturu koju gradi u svojim data centrima u saradnji sa kompanijom Huawei, dovode m:tel u jedinstvenu poziciju na tržištu BiH. Svojim postojećim kapacitetima u transportu i odnedavno velikim brzinama u pristupnoj infrastrukturi kroz novopostavljena optička vlakna, m:tel dolazi u priliku da korisnicima ponudi IT na zahtjev ili IT-as-a-service.

IT U POSLOVNOM SVIJETU

Informacione tehnologije su oslonac modernog poslovanja. IT sistemi postaju sve kompleksniji, početna ulaganja sve veća, a troškovi obuke osoblja, pa čak i njihovo pronalaženje na tržištu rada, sve skuplji i sve teži. Mala preduzeća, kada je u pitanju ovo polje, imaju najmanje zahtjeve, ali i najrazličitije u pogledu traženih funkcionalnosti. Prevažadno, ovdje se radi o povezivanju unutar i van kancelarijskog prostora, korištenju mail-a i, u slučaju terenskog rada, o potrebi da svi dokumenti koji su nam dostupni na desktop-u budu dostupni i na terenu... Segment malih i mikropreduzeća vrlo često ima problem i sa prisutnošću u virtuelnom prostoru, dok su troškovi kreiranja kvalitetnog website-a sa mogućnostima online bookinga preveliki. Vrlo često ovakvo stanje u poslovanju trpi se godinama, dok ne dođe do kritične tačke, kada se dešava nepovratni gubitak podataka, jer procedure backup-a ne postoje. U slučaju nepovratnog gubljenja podataka, čak i firme SMB (Small-Medium Business) segmenta bivaju teško pogođene, pa se dešava da nakon ovog incidenta ne nastave s radom.

U segmentu srednjih preduzeća situacija je nešto složenija. Vrlo često ovakve firme imaju nekoliko lokacija u BiH koje je potrebno povezati u jedinstvenu mrežu. Ovaj segment većinom nije koristio usluge MPLS-a, jer su mu ove usluge

cjenovno nedostupne pa se dešava da su lokacije ovih kompanija uvezane nepouzdanim VPN tunelima, opremom u klasi SOHO (Small Office Home Office).

Za razliku od prethodno pomenutih, segment velikih preduzeća ima veoma kompleksnu infrastrukturu sa timovima za različite segmente i servise, pa samim tim i velika investiciona ulaganja u infrastrukturu, bezbjednost podataka i visoke zahtjeve u pogledu dostupnosti servisa. IT budžeti često nisu dovoljni da pokriju sve zahtjeve poslovnih procesa, a proces rada je često ugrožen i zbog potrebe planiranja budžeta za nabavke i održavanje IT opreme po nekoliko mjeseci unaprijed, dok se zahtjevi mijenjaju brzo i nepredvidivo, a planovi i predviđeni budžeti zastarijevaju u veoma kratkom vremenu.

Može se u pravilu tvrditi da će zaposleni, ukoliko usluge IT sistema i podrške nisu na odgovarajućem nivou, preći na korištenje cloud servisa upotrebljavajući za to neodgovarajuće, privatne naloge. Na ovaj način problemi se rješavaju privremeno, dok rad na duže staze na ovaj način postaje zamoran i nosi prijetnje po bezbjednost podataka, i to najviše u situacijama u kojima zaposleni napušta firmu, a svi podaci koje je koristio ostaju na njegovom privatnom nalogu u cloud-u i predstavljaju njegovo vlasništvo.

M:TEL KAO IT PROVAJDER

U svim nabrojanim segmentima, m:tel kao partner može da ima vodeću ulogu u otklanjanju navedenih problema modernizujući poslovanje i omogućujući nesmetan protok informacija unutar firme, kao i obezbjeđujući neophodnu IT infrastrukturu.

U SMB segmentu, rješenja koja su sada dostupna kroz CSP partnerski program sa kompanijom Microsoft, rješavaju gotovo sve poznate probleme komunikacije u poslovanju. Kroz Office 365 pakete namijenjene ovom segmentu biće riješeni problemi povezivanja i saradnje unutar i van kancelarije i na svim tipovima uređaja. Konkretno, na ovaj način male firme kojima su do sada ugovori sa IT firmama bili nepristupačni, pronaći će u m:tel-u oslonac i sigurnost za dalji nesmetan razvoj i modernizaciju.

Preduzeća srednje veličine sa više lokacija uvezivanih VPN-om, prihvaćće vrlo brzu novu realnost cloud usluga, gdje je za svu internu komunikaciju dovoljan samo pristup internetu, a sva dosadašnja korištenja privatnih cloud naloga u poslovne svrhe biće nepotrebna. Pouzdanost poslovnih procesa se povećava, a komunikacija sa radnicima na terenu postaje zadovoljstvo. U situaciji gdje i dalje imamo potrebu za hibridnim rješenjima, tj. gdje se pojavljuje potreba za hostovanjem specifičnih aplikacija koje se koriste u poslovnim procesima, m:tel je u stanju lokalnu infrastrukturu preseliti u svoj data centar, a

pristup resursima obezbijediti kroz internet ili kroz MPLS mrežu. Na ovaj način postiže se pravo hibridno rješenje, gdje se za napredne funkcije komunikacije koristi Office 365, a za hostovanje lokalne infrastrukture i neophodni backup podataka koristi lokalni data centar.

U isto vrijeme cijena održavanja i infrastrukture znatno je niža. Upravo u hibridnom rješenju treba tražiti način organizacije IT-ja na zahtjev za velika preduzeća. m:tel je u mogućnosti da infrastrukturu iz svog data centra ponudi po konkurentnim cijenama u sklopu usluge Virtual Data Centar, i dalje je integriše u sve postojeće sisteme velikih klijenata. U ovom tipu rješenja, što se korisničkog iskustva tiče, nema razlike gdje se aplikacija hostuje, lokalno ili u udaljenom data centru. Velika preduzeća su česti korisnici MTEL MPLS usluga. Kako je integracija MPLS-a i m:tel data centra već postignuta, ništa ne sprečava korisnika u daljoj integraciji ovih servisa u jedinstvenu infrastrukturu. U pojedinim slučajevima, kad je razvoj nekih servisa skup i neisplativ u okviru jedne firme, m:tel će ponuditi i softver hostovan na svom cloud-u u shared profit SaaS modelu sa trećim stranama.

Na ovaj način m:tel stasava u provajdera IT usluga koji može odgovoriti potrebama poslovnih procesa u svim segmentima poslovanja, koristeći sopstvene resurse, i u saradnji sa najboljim partnerima u oblasti softvera i DC infrastrukture.

m:i

OZVANIČENO PARTNERSTVO

M:TEL-a I MICROSOFT-a

PIŠE: SANDRA STANIĆ

*Poslovne odluke bazirane na potrebama korisnika i globalnim
svjetskim trendovima*

U junu ove godine, ozvaničeno je uspostavljanje novog nivoa partnerstva kompanije m:tel i Microsoft-a. Na pres-konferenciji koja je tim povodom održana u

Banjaluci, o značaju ovog partnerstva za kompaniju m:tel, odnosno za njene korisnike, govorili su generalni direktor m:tel-a Marko Lopičić, zamjenik direktora i izvršni direktor

za prodaju, usluge i marketing Logosoft-a, Sarajevo Damir Dizdarević, kao i direktor Microsoft-a BiH Omar Krivošija.

„Kompanija m:tel, kao jedna od ključnih članica Telekom Srbija grupe, kontinuirano radi na proširivanju usluga koje nudi svojim korisnicima, te dosljednom praćenju svjetskih trendova u segmentu informacijskih tehnologija i komunikacija. Još prije nekoliko godina, uvidjeli smo da granica između IT servisa i komunikacijskih usluga nestaje, kao i da IT postaje sve bitniji kao ključna podrška poslovanju svake vrste“, izjavio je tom prilikom Marko Lopičić te dodao da je m:tel, motivisan upravo time, prije tri godine kupio i jednu od najuspješnijih IT kompanija u BiH - Logosoft. „Nakon toga, uslijedila je izgradnja naših vlastitih IT servisa, našeg vlastitog cloud-a, te integracija sa cloud servisima Telekoma Srbija. Sve vrijeme, naš primarni cilj je bio i jeste da našim poslovnim korisnicima omogućimo sve ICT usluge na jednom mjestu, da ispravno razumijemo potrebe naših korisnika u segmentu IT servisa i komunikacija, te da im ponudimo najbolju moguću sinergiju tih usluga. Rezultat kojem stremimo je da svaki naš korisnik bude maksimalno fokusiran na svoj primarni biznis, da u tome bude što uspješniji, a da mu ICT servisi m:tel-a budu najbolja moguća podrška u ostvarenju tih ciljeva“, rekao je Lopičić.

On je istakao da je želja m:tel-a da tu kompaniju korisnici počnu doživljavati kao „one-stop-shop“ za sve potrebe koje imaju u segmentu informacijsko-komunikacionih tehnologija. „Vjerujemo da m:tel danas, zajedno sa Microsoft-om i Logosoft-om, ima jedinstven potencijal, snagu i komparativnu prednost na tržištu Bosne i Hercegovine, te da će to naši korisnici znati da prepoznaju“, naglasio je Marko Lopičić.

Damir Dizdarević, zamjenik direktora i izvršni direktor za prodaju, usluge i marketing kompanije Logosoft, koji već deset godina ima i status Microsoft MVP stručnjaka, a od prije nekoliko mjeseci i status Microsoft Regional Director-a.

Ovom prilikom je o značaju transformacije m:tel-a u modernu IKT kompaniju rekao: „Današnje ozvaničavanje partnerstva m:tel-a i Microsoft-a te omogućavanje direktne prodaje Microsoft Cloud servisa m:tel korisnicima predstavlja vrlo važan korak u procesu transformacije ovog telekoma. Pored akvizicije Logosoft-a, koja se desila još prije tri godine, te niza drugih koraka koje je m:tel preduzeo, ulazak u Microsoft CSP program dodatno potvrđuje opredijeljenost kompanije da svojim korisnicima ponudi sasvim nove vrijednosti i usluge koje do sada nisu bile tradicionalno vezane za telekom operatore. Ovakvim potezima m:tel pokazuje da ide potpuno u korak sa svjetskim trendovima u IT-ju generalno, kao i da razumije kakve su poslovne potrebe korisnika. Granica između telekomunikacijskih i IT servisa odavno više ne postoji u praksi, pa se ona time gubi i u segmentu pružanja tih usluga. Veoma mi je drago što je i Logosoft dio ove, sasvim sigurno, uspješne priče.“

Kako ovu saradnju vidi kompanija Microsoft i koje mogućnosti će od sada imati svi postojeći i budući korisnici kompanije m:tel, govorio je Omar Krivošija, direktor ove kompanije u BiH. „Izuzetno nam je drago da je m:tel prepoznao potencijal saradnje sa Microsoft-om, kroz koju će omogućiti svojim poslovnim korisnicima da na jednostavan i povoljan način dođu do najmodernijih Microsoft rješenja u oblaku. Od danas će m:tel, kao Microsoft Cloud Solution Provider, imati u ponudi Microsoft paket usluga i servisa sa osnovnim karakteristikama: mobilnost, odnosno mogućnost rada sa bilo kojeg mjesta i sa bilo kojeg uređaja, značajno smanjenje troškova, produktivnost u poslovanju te značajno podizanje inovacijskog i transformacijskog potencijala kompanija“, rekao je Krivošija.

Kompanija m:tel je i ovoga puta, ovim važnim partnerstvom, dokazala da svoje poslovne odluke bazira na potrebama svojih korisnika i globalnim svjetskim trendovima.

OPEN PREDSTAVLJA

OPEN IPTV

FENOMEN „IGRA PRIJESTOLA“

PRIPREMIO: PREDRAG LAKETA

NEBO JE GRANICA

Fanovi iz cijelog svijeta s nestrpljenjem su dočekali premijeru sedme sezone serije „Igra prijestola“!

Premijera je održana u ponedjeljak, 17. jula, a korisnici m:tel Open IPTV-ja mogli su je pogledati na HBO kanalu. Nove epizode će, na istom kanalu, moći da prate ponedjeljkom, sa početkom u 20.00 časova. Prvu epizodu sedmog serijala „Igre prijestola“ u premijernom terminu gledao je 10,1 milion ljudi, i još dodatnih šest miliona preko online stream-a. Ovo je najgledanija epizoda čitave serije sa nevjerovatnih 50 odsto više gledalaca nego što je to bio slučaj sa početkom prethodne sezone.

Ova serija praćena je, kako u BiH, tako i u regionu, i to sa ogromnim žarom. Beograd su, na primjer, tih dana preplavili obožavaoci ove serije pa je organizovano i zajedničko

gledanje prve epizode za najveće fanove.

„Igra prijestola“, podsjećamo, američka je TV serija epske fantastike i predstavlja adaptaciju romana iz serijala „Pjesme leda i vatre“, čiji je autor Džordž Martin. Snima se u filmskom studiju „Titanik“ u Belfastu i na lokacijama na Islandu, u Kanadi, na Malti, u Maroku, Sjevernoj Irskoj, Škotskoj, SAD, Španiji i Hrvatskoj.

Radnja serije smještena je na fiktivnim kontinentima Zapadnih zemalja i Esosa i prati razne isprepletene priče velikog broja likova. Osim pojedinačnih, prati i tri veće radnje. Prva je borba nekoliko dinastija za „Gvozdeni prijesto“, dok se druge porodice bore da budu nezavisne. Druga je pokušaj posljednjeg potomka velike dinastije da vrati prijesto. Treća se bavi opasnošću od predstojeće zime i dolaska mitskih bića sa Sjevera.

Serija je privukla rekordan broj gledalaca na HBO-u i pridobila ljubitelje širom svijeta. Dobila je pozitivne kritike te su posebno istaknuti izvođenje, složenost likova, obim priče i kvalitet scenarija, ali je naišla i na određene kritike na račun toga što često sadrži golotinju, nasilje i seksualno nasilje. Nagrađena je sa 38 „Emija“, što je više od bilo koje druge serije koja se prikazuje u udarnom terminu. Od navedenih, izdvajaju se „Emiji“ za najbolju dramsku seriju 2015. i 2016. godine.

Serija je, po mnogim analizama i statistikama, postigla planetarnu gledanost i popularnost pa se s tim u vezi provlače brojne pikanterije i nesvakidašnji komentari te činjenice koje je prate. Grupa hakera je tako poručila javnosti da je ukrala scenario za narednu epizodu „Igre prijestola“, kao i još nekoliko epizoda drugih serija televizijske kuće HBO. Oni tvrde da imaju 1,5 terabajta podataka i prijete da će ih objaviti

na internetu. Epizode serija „Baleri i soba 104“ su već procurile online, a hakeri najavljuju da će „postaviti još“. Iz HBO-a potvrdili su da su zaista pretrpjeli sajber napad i da su tom prilikom hakeri pokupili informacije koje još ne bi trebalo da budu dostupne široj javnosti. „Odmah smo počeli sa istragom incidenta i saradujemo sa policijom i kompanijama za bezbjednost na internetu. Zaštita podataka je glavni prioritet HBO-a i sa ozbiljnošću shvatamo odgovornost za zaštitu podataka koje posjedujemo“, navode zvaničnici HBO-a u izjavi.

U međuvremenu, obožavaoci su toliko bili šokirani scenama seksa iz serije da je to izazvalo pravu buru provokativnih komentara. Fanovi su odmah nakon emitovanja te epizode objavili različite postove, uglavnom na Twitter-u, što je izazvalo eksploziju komentara na ovoj društvenoj mreži. „Igra prijestola“ je postala toliko popularna da su ljudi zbog ove serije

ignorirali čak i porno-sajtove. Tako je Pornhub objavio da im je za vrijeme emitovanja „Igre prijestola“ posjeta pala za 4,5 odsto. Kako su sa ovog sajta saopštili, posjeta je znatno manja, što je iznenađujuće, jer je, kako kažu, nedjelja uveče omiljeno vrijeme za posjetioce njihovog sajta. Precizni hroničari sedme sezone serije izrazili su sumnju da će možda biti kraća nego što je uobičajeno i imati samo sedam, umjesto deset epizoda, ali će neke od njih, izgleda, biti duže. Konstatovali su da će prva epizoda trajati 59 minuta, što će je činiti jednom od najdužih premijera do sada, a posljednja će biti čak duža od sata, kažu dobro upućeni izvori za portal EW.

Kako bilo, u poplavi i hiperprodukciji scenarija i televizijskih produkcija, autorski tim „Igre prijestola“ je, po svemu sudeći, napravio dodatni iskorak u svijetu moderne televizije. Televizija je i dalje vodeći medij u svijetu, i to su oni najbolje spoznali.

ZVIJEZDA PONUDE

UPOZNAJTE HTC U11

NAPRAVLJEN ZA „SAVRŠENE VAS“

PRIPREMILA: MILICA STOJAKOVIĆ

HTC U11 spaja revolucionarnu interakciju „pritiskanjem“ uređaja sa dizajnom tečnog stakla koji oduzima dah, inteligentnim audio-sistemom, vrhunskim kamerama te višestrukim virtuelnim asistentima

Inspirisan snagom dodira i „Brilliant U“ filozofijom, HTC U11 je pametni telefon sa revolucionarnom interakcijom „pritiskanja“ uređaja. Ovaj HTC model omogućava vam najnaprednije karakteristike pametnog telefona, posjeduje

izuzetan dizajn, napravljen od posebnih materijala, vrhunsku kameru i moćan procesor, koji će vam pružiti nevjerojatno korisničko iskustvo.

HTC Edge Sense je nova generacija interakcije dodirima sa vašim telefonom koju posjeduje HTC U11. Tako možete prilagoditi šta stiskanje aktivira - napredna kontrola dodira uz korištenje opcija "kratki stisak", kao i "stisni i drži" sada pruža još više funkcionalnosti. Edge Sense je baziran na stvarnom pritisku na ivice uređaja te se može koristiti u gotovo svim uslovima, uključujući i situacije u kojima nosite rukavice ili u vremenskim prilikama kada sniježi ili pada kiša. A ovaj model, takođe, posjeduje čitač otiska prsta za dodatnu bezbjednost i privatnost.

HTC U11 posjeduje „tečnu“ staklenu površinu i novi, zaobljeni izgled „bez ivica“, simetričan je po sve tri ose te je izuzetno tanak. Ovaj model ima 3D stakleni ekran dijagonale 5,5 inča (14 cm) i Quad HD rezoluciju koja pruža jasnu sliku živih boja u bilo kojim uslovima osvjetljenja - čak i na direktnoj sunčevoj svjetlosti.

Ovaj telefon predstavlja odličan aparat za ozbiljne fotografe, jer posjeduje novi superbrzi autofokus, kao i tehnologiju automatskog fokusiranja, kakva se može naći u vrhunskim profesionalnim aparatima, pa sada možete uživati u bržem fokusiranju sa odličnim performansama. HTC U11 ima izuzetan sistem optičke i elektronske stabilizacije slike, te će vaše fotografije i video-materijali biti stabilizovani i jasni, čak i ukoliko vam se zatrese ruka.

Novitet kamere je i bolji balans bijelog, značajno smanjenje šuma i odličan nivo detalja, tako da će vaše fotografije izgledati bolje nego ikada. Kod modela HTC U11 pojačane su teksture i boje, kao i detalji kako bi svaki snimak izgledao najbolje. A za vrijeme snimanja videa, Temporal Noise Reduction tehnologija automatski koristi informacije iz prethodnog i sljedećeg frejma kako bi eliminisala neželjeni šum i dala najčistiji video-zapis. Prednja kamera kombinuje

visoku rezoluciju i UltraPixel svjetlosnu osjetljivost, koja omogućava vrhunske selfije i u uslovima lošeg osvjetljenja.

HTC U11 posjeduje osmojezgarni procesor nevjerovatnih brzina, grafike od koje zastaje dah, impresivnih performansi i izvanredne autonomije. Svaki HTC U11 ima UFS 2.1, koji uparen sa ekstremno brzim procesorom daje i najbrže memorijske rezultate.

Fantastično brz procesor sa vrhunskom kamerom i nevjerovatnim HTC USonic zvukom znači da će vam trebati mnogo prostora za aplikacije, igre, fotografije, muziku i zabavu: HTC U11 posjeduje 4 GB RAM-a i 64 GB prostora za čuvanje podataka, tako da će zabava na vašem telefonu uvijek biti dostupna.

Na HTC U11 telefonu unaprijeđeni su i mikrofon i zvučnici. Oduševiće vas nevjerovatno lično i optimizovano iskustvo slušanja zvuka oblikovanog upravo za vas. A HTC Sense Companion, Google Assistant i Amazon Alexa pretvaraju vaš pametni telefon u još pametniji.

Ukoliko želite postati vlasnik ovog sjajnog telefona, u m:tel-u možete pronaći odlične ponude, u različitim paketima. Informišite se putem sajta www.mtel.ba ili na besplatan broj telefona 0800 50 000.

~~~~~  
*HTC U11 je vodootporan, tako da ne postoji razlog za zabrinutost ukoliko dođe do prskanja, prosipanja tečnosti po telefonu ili njegovog pada u vodu.*  
~~~~~

FREND KUTAK

MUDRI START

ZAKORAČI MUDRO U SVIJET PREPAID-a

PRIPREMILA: JELENA MAKSIMOVIĆ

Želiš prepaid karticu sa bonusima za razgovore, poruke i neograničen mobilni internet? Ukoliko je odgovor da, prošetaj do prve prodavnice obilježene Frend zastavicom i kupi najnoviji Mudri Frend startni paket po cijeni od 5 KM (sa PDV-om).

Unajnovijem Frend startnom paketu, koji je u ponudi do kraja oktobra 2017. godine, pored SIM kartice i priključka za prepaid, dobijaš i mogućnost da besplatno aktiviraš i koristiš Mudri Frend plan.

U ovom Mudrom Frend planu dobijaš sljedeće bonuse:

- 100 minuta za razgovore,
- 100 SMS-ova i
- 200 MB mobilnog interneta.

Navedene bonuse možeš da koristiš 30 dana od dana aktivacije tarifnog plana, a aktivaciju možeš izvršiti pozivanjem koda *144*1# kao i putem servisa Moj meni pozivom koda *100#.

Ono što će te posebno obradovati je i to da nakon što iskoristiš bonus za mobilni internet po maksimalnoj brzini, surfovanje možeš da nastaviš i dalje sve dok ti važi aktivirani plan, ali po smanjenoj brzini protoka od 126 kb/s.

Kada jednom aktiviraš svoj Frend plan, on će se automatski obnavljati (ukoliko imaš dovoljan iznos na Frend računu) dok god ga ne promijeniš ili deaktiviraš. Za Mudri Frend plan potrebno je da imaš 12 KM na računu, a za taj iznos dobijaš mnogo više nego što uplatiš.

Aktivaciju i deaktivaciju Frend tarifnih planova možeš izvršiti putem servisa Moj meni *100#, putem m:go aplikacije, pozivanjem kratkih kodova koje možeš da pronađeš na stranici frend.mtel.ba ili jednostavno, posjetom nekom od m:tel prodajnih mjesta u tvom gradu.

**STARTNI
PAKET**

**DOPUNI VIŠE,
PLATI MANJE!**

TARIFNI PLAN MUDRI

**100 min
100 SMS
200 MB
5 KM**

MUDRO RASPOREDI SVOJE TROŠKOVE!

Frend startni paket ti poklanja sve bonuse tarifnog plana Mudri, uz koji za samo 5 KM dobijaš 100 minuta, 100 SMS poruka i 200 MB mobilnog interneta. Frend plan - dopuni više, plati manje!

KORISNIČKA PODRŠKA

ZAŠTO SVI PRELAZE U M:TEL OPEN?

PRIPREMILA: MILICA STOJAKOVIĆ

Open je sinonim za najbolju televiziju, internet i telefoniju, kako fiksnu, tako i mobilnu. Za neke je i dalje samo riječ koja u prevodu znači „otvoreno“, a upravo onima koji još nisu doživjeli prednosti ove m:tel usluge, namijenili smo nekoliko sljedećih redova.

Za ovo izdanje m:agazina pripremili smo nekoliko pitanja korisnika (i odgovore na njih) koji razmišljaju o tome da li da „pređu na Open“, odnosno da počnu da koriste neki od m:tel Open IPTV paketa.

DA LI SE SPORT KLUB I ARENA SPORT KANALI DODATNO NAPLAĆUJU?

Sport klub i Arena sport kanali su dostupni u osnovnom Open IPTV paketu i dodatno se ne naplaćuju. Svim Open korisnicima dostupni su svi Sport klub i Arena sport

kanali, uključujući i Eurosport 1 i 2 kanale, bez dodatne nadoknade. Zahvaljujući ovoj ponudi, svi možete uživati u najboljim svjetskim i domaćim sportskim sadržajima tokom čitave godine.

DA LI JE I DALJE MOGUĆE KUPITI UREĐAJ NA RATE?

Uz m:tel Open pakete i dalje možete odabrati vrhunske uređaje najnovije generacije (televizor, tablet ili laptop) po

odličnim, subvencioniranim cijenama, a ono što je dodatno važna informacija je to da svaki od tih uređaja možete otplatiti na 12 mjesečnih rata, bez kamata. A ukoliko ste korisnik Open IPTV quadro paketa, na ovaj način možete kupiti i neki od vrhunskih mobilnih uređaja.

Kao korisniku Open-a, dostupni su vam vrhunski uređaji svih svjetskih vodećih brendova. A na www.mtel.ba u web shopu možete potražiti detaljnu ponudu i karakteristike svakog od uređaja.

ŠTA JE TO OPEN TO GO?

Open To Go, u prevodu „televizija za ponijeti“, je usluga koja vam pruža mogućnost da gledate TV program, pored na klasičnom TV ekranu u kući, i na uređaju koji sami izaberete - na svom tabletu, ili računaru ili mobilnom telefonu.

Konkretno, ova usluga će vam omogućiti da u svakom trenutku imate uređaj sa pristupom TV programima, a koji možete ponijeti sa sobom i van kuće, bilo gdje i bilo kada. Potrebno je samo da se vaš uređaj nalazi u m:tel mobilnoj mreži, a pri tome nećete plaćati dodatno saobraćaj za gledanje Open To Go sadržaja, niti će se on oduzimati od vašeg mobilnog internet bonusa.

U listi dostupnih Open To GO TV kanala možete pronaći omiljene domaće, a i strane programe za baš svaku priliku, a možete ih gledati na android ili iOS uređajima ili na računaru/laptopu sa instaliranim Mozilla Firefox, Internet Explorer ili Safari internet čitačem. Detalje o tome kako funkcionise Open To Go možete pronaći na <http://www.mtel.ba/tvtogo>.

ŠTA OPEN TV VODIČ ČINI DRUGAČIJIM OD TELETEKSTA?

Sve što vas interesuje o TV programu, m:tel Open vam servira na dlanu. Jednim dodirom na dugme daljinskog upravljača otvara vam čitav vodič kroz program, odnosno raspored emitovanja za više dana. Osim toga, tu su vam i opširnije informacije o svakom sadržaju, a možete kreirati sami i podsjetnike za ono što ne želite propustiti na TV programu. Odlično je i to što, dok gledate meni TV vodiča,

možete i dalje pratiti program koji ste gledali, zahvaljujući slici koja vam ostaje u uglu ekrana.

ŠTA SU TO OPEN IPTV FUNKCIJE BUDUĆNOSTI?

Uz Open IPTV možete pretvoriti svaki TV u SMART i koristiti YouTube, Facebook i Twitter na velikom ekranu. Takođe, uz to je moguće snimati sadržaje po želji, premotavati i gledati emisije ispočetka, pauzirati TV tokom gledanja i gledati istovremeno više sportskih kanala putem Mozaik TV funkcije.

KAKO FUNKCIONIŠU OPEN VIDEOTEKE?

Open videoteke dostupne su pritiskom na dugme vašeg daljinskog upravljača i pružaju vam izbor od više hiljada sati programa, koje možete gledati kad god vi to želite, bez prekida za reklame.

Jednostavno daljinskim upravljačem prođite kroz virtuelne police vaše kućne videoteke i uživajte u odabranom filmu ili seriji, jer tehnički aspekt Open platforme dozvoljava mogućnost gledanja svih sadržaja u bilo koje doba dana, a omogućeno vam je i pauziranje, premotavanje i vraćanje na početak, i sve to neograničen broj puta u mjesecu.

AXN videoteka dostupna je u osnovnom Open paketu, a dodatno možete odabrati HBO, Pickbox ili Minimax videoteku. Svim korisnicima dostupna je i Open videoteka, koja u sebi takođe sadrži besplatne sadržaje.

Dnevnik prijateljstva

PIŠE: SANDRA STANIĆ

Muzičko i festivalsko ljeto sa prijateljima

ovoga ljeta, m:tel je bio prijatelj brojnih muzičkih manifestacija koje šire pozitivnu atmosferu, donose sjajnu zabavu i dobro raspoloženje.

Dva velika koncerta Željka Joksimovića u BiH u junu ove godine održana su u Banjaluci i Tuzli. Kompanija m:tel bila je prijatelj muzičkog spektakla koji je za svoju bh. publiku pripremio ovaj popularni muzičar. Željko Joksimović je, između ostalog, na ovim koncertima promovisao i prvi put na ovim prostorima otpjevao pjesme nastale iz projekta „Dva svijeta“. Ovaj muzički spektakl su doživljajem za pamćenje dodatno učinili i jedinstveni filmovi koji su pratili pjesme, a koje su posjetioci koncerta mogli da vide na velikom ekranu. Posebnu priču za svaku pjesmu osmislio je poznati scenarista Nebojša Romčević. Kompanija m:tel je i na ovaj način željela da bude dio najljepših trenutaka koji ljubiteljima dobrog zvuka u BiH donose doživljaj svjetskog spektakla vrhunske produkcije.

Deseti internacionalni festival Dukatfest. Dukatfest je ove godine obilježio svoje 10. jubilarno izdanje, na kojem je nastupilo više od 150 učesnika - ansambli iz Portorika, Čilea, Indonezije, Indije, Rusije, Poljske, Slovačke, te KUD „Sveti Sava“ iz Banjaluke. Kompanija m:tel, kao već mnogo puta dokazani prijatelj kulture i kulturnih manifestacija, i ove godine je bila uz Dukatfest.

Muzički spektakl pod nazivom **Rok fest „Kozara u srcu“** održan je 26. i 27. jula na stadionu „Benkovac“ na Kozari. U okviru ovog festivala posjetioci su mogli da uživaju u nastupima najvećih imena eks-Yu pop-rok scene, poput bendova „Bijelo dugme“, „Kerber“, „Atomsko sklonište“ i „Osvajači“ te bendova „Tatoo“ i „No Limit“. Kompanija m:tel nastavlja sa uspješnom praksom pružanja podrške manifestacijama koje promovišu pozitivne vrijednosti, te je kao generalni sponzor podržala ovaj rok fest.

m:tel je ponovo podržao Banjalučku gitarijadu, koja je održana na tvrđavi Kastel, 3. jula ove godine. Gitarijada je, s ciljem promovisanja banjalučke muzičke scene, i ovoga puta okupila bendove iz Banjaluke i okoline, koji još nisu afirmisani i nemaju objavljena komercijalna izdanja. Ova rok-pop žurka na otvorenom, počela je nastupom bendova

„Logic System Disorder“ i „Crvena jabuka“. Pobjednik ovogodišnje Banjalučke gitarijade je bend „Voodoo Mojo“, a nagrađeni su besplatnim studijskim snimanjem pjesama i binskom opremom. Veće dobrog zvuka za sve ljubitelje ove vrste muzike podržao je i m:tel, kompanija koja dugi niz godina na razne načine ulaže u afirmaciju talenata.

Četvrti OK Fest održan je ponovo na jednom od najljepših mjesta u BiH - Tjentištu, u Nacionalnom parku Sutjeska. Na tri bine, publiku su tokom tri dana zabavljali „Del Arno Band“, Josipa Lisac, „Disciplin A Kitschme“, TBF, „Psihomodo Pop“, „Van Gogh“, „Let 3“, „Urban & 4“, „Dubioza kolektiv“, kao i „Straight Jackin“, „Justin’s Johnson“, „Kanda, Kodža i Nebojša“, E-PLAY, „Zoster“, „Deca loših muzičara“, Nebs Jack, G. Edd, „After Affair“, Ralon Brancin, Audio InFunktion, Zlijay, Marakoon.

Ljubitelji filmske umjetnosti uživali su u OK cinema zoni, u okviru koje su, tokom tri večeri, bili prikazani filmovi: „Sing Street“, „Tour de France“, „Neslavno slavna Florence“. Kompanija m:tel je prijatelj OK Festa već drugu godinu zaredom.

Demofest 2017. Jubilarni, deseti Demofest, ove godine održan je od 20. do 22. jula. Ovim događajem proslavljeno je i desetogodišnje prijateljstvo Demofesta i m:tel-a, koji je uz festival od samih njegovih početaka. Već svjetski poznat festival, koji se održava na tvrđavi Kastel, ponovo je donio jedinstvenu atmosferu u grad na Vrbasu, a posjetioci su imali priliku tri dana da uživaju u sjajnom večernjem provodu, kao i dnevnim sadržajima, organizovanim u okviru festivala. Kao rođendanski, poseban novitet, ove godine Demofest je dobio još jednu festivalsku binu, kao i svoju himnu.

Pobjednik 10. Demofesta je grupa „Slonz“ iz Šapca, koja je osvojila snimanje i produkciju debitantskog albuma. Na drugo mjesto plasirao se bend „Tyger Lamb“ iz Zagreba, a za trećeplasirane je izabran „Wolfram“ iz Novog Sada.

JEDNA PRIČA O JEDNOM FESTIVALU I JEDNOM TALENTOVANOM MLADOM ČOVJEKU

Na Rok festu „Kozara u srcu“, na kojem su nastupila neka od najvećih rokenrol imena sa ovih prostora, m:tel je kao i obično bio prisutan da pruži podršku promociji kvalitetne muzike i festivalske kulture, ali i turističkih potencijala Nacionalnog parka Kozara.

U šetnji predivnom Kozarom, tokom trajanja Rok festa „Kozara u srcu“, srećemo velikane domaće rok scene. Pred sam početak festivala upoznali smo i Davida. A David je davao autogram Galetu iz „Kerbera“...

Ko je sedamnaestogodišnjak koji privlači pažnju poznatih rokera?

Nakon upoznavanja, ispostavilo se da je upravo David dobio kartu za koncert putem m:tel Facebook stranice, što nam je posebno drago, i da je na Kozaru došao, ne samo da uživa u zvucima dobrog, starog domaćeg roka, već da svoj talenat pokaže i onima koje najviše cijeni u svijetu domaće muzike.

David je učenik Srednje medicinske škole u Banjaluci, odličan je đak i voli rokenrol. To bi možda bilo i dovoljno za njegovo predstavljanje da nema još jedan talenat, a to je pisanje. Od svoje 14. godine David piše pjesme i to ne bilo kakve, već „pjesme o pjesmama“. Tema njegovih radova su naslovi hitova domaćih rok grupa, a ovakvi koncerti njegova su prilika da svoje radove pokaže upravo tvorcima originalnih pjesama.

Njegova pojava, lijepo vaspitanje i način na koji prilazi najvećim imenima domaće rok scene, ne prolaze nezapaženo. Svi se rado fotografišu s njim, žele da im upravo on čita svoje „pjesme o pjesmama“, a eto, juče je dao i svoj prvi autogram.

Drago nam je da smo, pored podrške kvalitetnoj muzici i festivalskoj kulturi, poklonili kartu za ovaj festival upravo Davidu, jer ko je veći promoter pravih vrijednosti od onoga ko iskreno uživa i svoj talenat predstavlja na najbolji mogući način.

Bravo, Davide, i iskreno se nadamo da ćemo uskoro biti u prilici da čitamo tvoju prvu zbirku pjesama!

Ove godine bilo je 50 prijavljenih demo bendova, a organizovano je glasanje i putem web aplikacije na Demofest Facebook stranici, te je titulu najboljeg benda na Demofestu, po mišljenju glasača, osvojio „Huti Ota Tre“ iz Zaječara. Ovaj bend je takođe nagrađen, i to laptopom koji im je poklonio m:tel. Kao i prethodne godine, kompanija m:tel dodijelila je nagradu za najboljeg novinara, a ovoga puta izbor je pao na redakciju portala „Buka“, u čije ime je nagradu primio glavni i odgovorni urednik Aleksandar Trifunović.

Za vrijeme do sljedećeg, već zakazanog Demofesta, koji će biti održan od 19. do 21. jula 2018. godine na tvrđavi Kastel u Banjaluci, organizatori ovog festivala otvorili su „listu želja“, u koju svi zainteresovani mogu upisati omiljene izvođače, kao i preporuke sadržaja dnevnog programa i sl.

Kompanija m:tel je i ove godine bila uz **FreshWave festival**, nastavljajući na taj način da pruža podršku razvoju festivala i festivalske kulture u Bosni i Hercegovini. U avgustu je na Kastelu održan ovaj festival elektronske muzike, a Energy Stage bina je i ove godine okupila najveća regionalna DJ imena. Na ovaj način FreshWave festival nastoji da podrži razvoj i očuvanje domaće elektronske muzičke scene i omogući prostor za predstavljanje još neafirmisanih i mladih izvođača. Na ovogodišnjoj trodnevnoj smotri regionalnih izvođača predstavili su se: Edib D, Shipe, Gem.n., Fakir, Ilija Đoković, Lale, Dee, Damir Hoffman, Miroslav Pavlović b2b Alexander G, Ivan Zrno (After Affair), Mancha & Mark Panić, Joma Maja b2b Bokee b2b Marko Vuković.

Naša nova i stara prijateljstva

Humanost

Kompanija m:tel je donator **sredstava za izgradnju dječijeg igrališta** i rekreativne zone u Banjaluci. Generalni direktor m:tel-a Marko Lopičić sa gradonačelnikom Banjaluke Igorom Radojičićem, 26. jula ove godine, potpisao je ugovor o donaciji za izgradnju dječijeg igrališta i rekreativne zone u kompleksu Vodenog parka „Aquana“ u Banjaluci. Donacija predviđa izgradnju savremenog dječijeg igrališta, trim-staze i teretane na otvorenom, koji će biti napravljeni po najvišim svjetskim standardima.

Ovom donacijom m:tel nastavlja da ulaže u zajednicu u kojoj posluje, prateći važne projekte koji će uticati na pozitivne promjene u društvu.

„Budi pametniji od telefona! Ne koristi telefon dok voziš“, naziv je edukativne kampanje koju i ove godine podržava kompanija m:tel.

S ciljem kreiranja bezbjednijeg okruženja u saobraćaju i brige o ljudskim životima, u saradnji s Agencijom za bezbjednost saobraćaja Republike Srpske, i ove godine pokrenuta je edukativna kampanja o rizicima korištenja mobilnog telefona tokom vožnje.

Upotreba mobilnog telefona tokom vožnje može biti opasna kao i vožnja pod uticajem alkohola. Stoga smo, u skladu sa jasnom opredijeljenošću kompanije m:tel da posluje društveno odgovorno, i ove godine realizovali kampanju u kojoj apelujemo na vozače da tokom vožnje odlože svoje mobilne telefone, jer nijedan poziv niti poruka nisu važniji od života.

Prezentacija rada **Plavog telefona**, savjetodavne linije za djecu, održana je u junu, na Trgu Krajine u Banjaluci. Volonteri Plavog telefona u Banjaluci su održali uličnu akciju kojom su informisali građane u kojim slučajevima se mogu obratiti Plavom telefonu. Plavi telefon je usluga Udruženja „Nova generacija“, a cilj postojanja ovakve vrste linije je pružanje savjeta i podrške djeci u teškim i kriznim situacijama, posebno u slučajevima nasilja i eksploatacije. Linija je otvorena za sve probleme djece za koje su im potrebni podrška i savjet. Plavi telefon anonimno i povjerljivo možete pozvati na broj 080 05 03 05, svakim radnim danom od 9 do 17 časova. Zahvaljujući partnerstvu sa kompanijom m:tel, ova linija je besplatna za pozive iz cijele Bosne i Hercegovine, bez obzira na mrežu iz koje se on poziva.

U organizaciji NVO „Mala“, u Sarajevu je 16. maja održana humanitarna donatorska akcija za Banku koštane srži. Ove godine donatorsko veče održano je pod sloganom **„Za zdravlje, za sutra, za nas, za Banku koštane srži“**. Cilj ove manifestacije je da Bosna i Hercegovina što prije dobije svoju banku, postane članica svjetske mreže donatora koštane srži te formira svoj registar.

Kompanija m:tel se već drugu godinu zaredom pridružila realizaciji ovog humanitarnog projekta, dajući tako svoj doprinos realizaciji Banke koštane srži, a kako bi u konačnici građanima Bosne i Hercegovine bio olakšan proces liječenja i kako bismo na taj način svi zajedno pomogli najugroženijim članovima našeg društva.

Povodom **Međunarodnog dana osoba sa Daunovim sindromom**, u Banjaluci je krajem marta ove godine, u Banskome dvoru, održana inkluzivna manifestacija simboličnog naziva: „Hvala ti, majko“, u kojoj je učestvovalo 40 mališana sa Daunovim sindromom i njihovih drugara. Na manifestaciji je premijerno predstavljen i spot za pjesmu „Ljubav može sve“ koju je za svu djecu i osobe sa Daunovim sindromom komponovao Mladen Matović, a koju izvode Lukijan Ivanović, Kristina Ivanović, Sara Spasojević, Kamerni hor „Banjalučanke“ i mnogi drugi. Zajedno sa ostalim učesnicima, m:tel je tako dao svoj doprinos da se poveća svijest o izazovima sa kojima se mališani sa Daunovim sindromom i njihove porodice susreću, ali i da se poveća svijest o njihovim mogućnostima.

Đurđevdanski festival u Banjaluci ponovo je okupio mališane, ovoga puta iz 11 zemalja svijeta. Među tradicionalnim prijateljstvima koja kompanija m:tel godinama neguje je i ova manifestacija, koja je ove godine održana 24. put. Posjetioci festivala mogli su da uživaju u 16 kompozicija izabranih od ukupno 65 radova pristiglih na javni poziv. Učesnici

revijalnog dijela ove manifestacije bili su hor „Vrapčići“ i Lukijan Ivanović. I ove godine festival je imao humanitarnu notu, kao i prošlogodišnji, jer je ukupan prihod od prodaje ulaznica uplaćen bolnici u Zvorniku, i to Dječijem odjeljenju ove zdravstvene ustanove.

Treći **Sajam za djecu i porodicu**, koji je ujedno i najveći događaj za djecu i porodicu ove vrste u regionu, održan je u maju u Banjaluci. Na sajmu su promovisane porodične vrijednosti, briga o djeci, roditeljstvo, kreativnost i sportski duh. I ovoga puta m:tel je bio uz sajam, želeći i na ovaj način da učestvuje u promociji vrijednosti koje su od značaja za zajednicu u kojoj posluje.

Kultura

Kompanija m:tel dala je podršku još jednoj važnoj kulturnoj manifestaciji ovog ljeta. Riječ je o **Međunarodnom festivalu studentskih pozorišta „Kestenburg“**, koji je počeo 25. jula 2017. godine koncertom Emira Kusturice i „The No Smoking Orchestra“ u dvorani „Borik“ u Banjaluci, a koji je trajao do 3. avgusta.

Ove godine festival je okupio studentska pozorišta iz 15 zemalja, a posjetioci su imali priliku da uživaju u čak 48 predstava. Festival studentskih pozorišta „Kestenburg“ već je prepoznatljiv po stilovima i naslovima koji su slobodni, maštoviti i obrađuju najaktuelnije teme koje se tiču mladih ljudi danas. U žiriju ovogodišnjeg festivala bili su priznata ruska balerina i glumica Sofija Aržakovskaja, glumica Sloboda Mićalović i glumac Josip Pejaković.

U julu, Ansambl narodnih igara i pjesama „Veselin Masleša“ Banjaluka organizovao je **„Festival srpskog folklor 2017“**, čije održavanje je podržala i kompanija m:tel. Festival je održan na ljetnoj pozornici tvrđave Kastel, a na njemu su nastupili KUD „Čajavec“ Banjaluka, RKUD „Pelagić“ Banjaluka i ANIP „Masleša“ Banjaluka. Takođe, posjetioci su mogli da vide i nastup SCA „Oplenac“ Toronto, FA „Vila“ Novi Sad, CTKU „Abrašević“ B. Palanka i ANIP „Masleša“ Banjaluka,

kao i Biljane Krstić i orkestra „Bistrik“. Ova manifestacija prikazala je šarolikost kulture, istorije i tradicije ovih prostora te promovisala zdrav način života i odrastanja.

Narodno pozorište RS u Banjaluci ove godine bilo je domaćin jubilarnog **20. Teatar festa „Petar Kočić“**. Na njemu je izvedeno šest takmičarskih predstava, a najboljom predstavom proglašen je autorski projekat Borisa Liješevića „Čuvari tvog poštenja“, u izvođenju Gradskog pozorišta Podgorica. Nagradu pobjedniku uručila je Milica Stojaković, portparol kompanije m:tel, tradicionalnog prijatelja ovog pozorišta i pozorišne umjetnosti, koji decenijama unazad nesebično pruža podršku umjetnosti i kulturnim manifestacijama. Svakako, i ovoga puta m:tel je bio uz Teatar fest „Petar Kočić“, čiji je moto „Glas tišine“ najglasnije rekao sve ono što savremeni čovjek svakodnevno čuti, što i jeste smisao umjetnosti.

Povodom Svjetskog dana muzike i 40 godina od osnivanja **Ženskog kamernog hora „Banjalučanke“**, u Banjaluci je u junu održan koncert ovog hora. Kompanija m:tel je podržala održavanje ovog značajnog jubileja nastavljajući, između ostalog, praksu pružanja pomoći značajnim kulturnim manifestacijama koje ostavljaju dubok trag u kulturnom miljeu Banjaluke i regije. Muzička čarolija koju su „Banjalučanke“ donijele gradu na Vrbasu ponudila je stilsku i žanrovsku raznovrsnost po kojoj je ovaj hor postao prepoznatljiv na svojim koncertnim nastupima širom regiona, ali i svijeta.

Banjaluka je i ove godine bila dio evropske kulturne mape, jer se već dvanaest godina zaredom i u njoj održava **Evropska noć muzeja**. Ova kulturna manifestacija organizuje se 20. maja, a širom Evrope kultura se slavi pod pokroviteljstvom Savjeta Evrope i UNESCO-a.

Prijateljsku ruku podrške kulturi kroz saradnju sa Muzejom savremene umjetnosti Republike Srpske (MSURS) i ovoga puta pružila je kompanija m:tel.

Akademija umjetnosti u Banjaluci organizator je tradicionalne kulturne manifestacije **„Dani Vlade S. Miloševića“**, koja je

ove godine počela 10. aprila i to koncertom Kamernog orkestra ove akademije. I ovoga puta m:tel je pomogao realizaciju ovog velikog kulturnog događaja. Posjetioci su bili u prilici da uživaju u nizu kulturnih događaja koje su organizatori pripremili za ovogodišnju manifestaciju. Pored koncerata, u okviru „Dana Vlade S. Miloševića“ održana je i revija filmova studenata Akademije umjetnosti u Banjaluci, a odigrana je i pozorišna predstava „Kolo života“. Ovogodišnja manifestacija imala je humanitarni karakter, jer su sva donirana sredstva usmjerena u pomoć liječenju djece oboljele od teških bolesti.

Sport

„**Fudbalski grad**“ ime je sportske manifestacije koja je organizovana četvrti put u gradovima RS, ove godine u Bijeljini i Banjaluci. Manifestaciju organizuje Udruženje građana „Centar za edukaciju, omladinu i sport“ (CES) iz Banjaluke, uz podršku Fudbalskog saveza Republike Srpske. Cilj ovog projekta je, pored samog sportskog događaja, i društveno odgovorna aktivnost popravke i obnove igrališta u gradovima u kojima se aktivnosti održavaju, a koja će ostati kao trajan poklon organizatora i pokrovitelja manifestacije stanovnicima tih gradova.

Projekat „Fudbalski grad 2017“ realizuje se četvrti put i nastavak je idejnog projekta iz 2014. godine „Ulični fudbal 2014“, te realizovanih projekata „Fudbalski grad 2015“ i „Fudbalski grad 2016“. Manifestacija je i prvo nezvanično prvenstvo Republike Srpske u „uličnom fudbalu“, koje je, po uzoru na turnire u velikim evropskim gradovima, održano na centralnim lokacijama gradova učesnika.

Promoteri manifestacije su poznata fudbalska imena Savo Milošević, Milorad Mažić, Milovan Rajevac, Mladen Krstajić i Vladan Grujić.

Na Palama je, od 27. juna do 1. jula 2017. godine, održano **Balkansko juniorsko prvenstvo u odbojci za žene**, u kojem je učestvovalo sedam reprezentacija iz regiona, odnosno oko 200 takmičarki. Domaćin prvenstva je bio Ženski odbojkaški klub „Jahorina“ Pale, koji je ovogodišnji pobjednik Kupa Republike Srpske i član Premijer lige BiH, a ujedno i jedan od najuspješnijih sportskih kolektiva ovog dijela Republike Srpske.

S ciljem promocije i omasovljenja sporta, kompanija m:tel je podržala održavanje ovog značajnog sportskog takmičenja, pružajući, između ostalog, podršku zdravom odrastanju djece i omladine i afirmaciji pozitivnih sportskih vrijednosti.

Turnir u uličnoj košarci „FIBA 3x3“, čiji je organizator sportska organizacija „Basket bam“, održan je u junu 2017. godine, u Banjaluci. U skladu sa svojom strategijom društvene odgovornosti, m:tel je i ove godine podržao ovo takmičenje, koje se nalazi u zvaničnom kalendaru FIBA Evropa tura. U okviru turnira odigrani su i revijalni mečevi djece iz Centra „Zaštiti me“ i Dječijeg doma „Rada Vranješević“, s ciljem socijalizacije djece kroz sport. Posljednjeg dana turnira

ljubitelji basketballa mogli su da uživaju u turniru „FIBA 3x3 Satellite“.

U Prijedoru je održan 12. turnir **„m:tel OPEN 2017“**, iz kalendara Tenis Evrope za juniore i juniorke do 12 godina starosti. Turnir je održan na teniskim terenima TK „Dr Mladen Stojanović“ i trajao je do 18. juna 2017. godine. Nastavljajući praksu društveno odgovornog poslovanja, kompanija m:tel podržala je održavanje ovog turnira, na kojem je učestvovalo 128 tenisera iz cijele Evrope. Ova teniska manifestacija je najveći i jedini sportski događaj u ovoj kategoriji u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini, koji okuplja najperspektivnije tenisere i teniserke Evrope.

I ove godine, generalni sponzor **„Banjalučkog m:tel polumaratona“** bila je kompanija m:tel. Treći banjalučki polumaraton, kroz nekoliko takmičarskih disciplina, ponovo je okupio nekoliko hiljada trkača različitog uzrasta. Prvo mjesto u muškoj konkurenciji osvojio je trkač iz Kenije Samuel Naibei Kiplimo, a u ženskoj je pobijedila Olivera Jevtić iz Srbije. Banjaluka je u danima održavanja polumaratona ponovo bila grad sportskog duha, pozitivne energije i dobre zabave, a kompanija m:tel nastavila je sa praksom podrške ovakvim manifestacijama koje promovišu zdrav život i prave vrijednosti.

Deseti međunarodni plivački miting **„Banjaluka open 2017“** ove godine u Banjaluku je doveo više od 300 plivača. I ovoga puta, kao i godinama unazad, miting je imao podršku kompanije m:tel. Najuspješniji takmičari mitinga 2017. godine su Čaba Silađi i Dušan Babić iz Srbije, Jernej Prebil iz Slovenije, te Uroš Stefanović, takođe iz Srbije. U ženskoj konkurenciji to su Kristina Steins iz Letonije, Šenon Rasel iz Kanade, Jana Marković iz Srbije i Li Sofija iz Kanade.

Organizator Međunarodnog plivačkog mitinga, banjalučki Plivački klub „Olimp“, koji je ove godine slavio dva jubileja, 10 godina uspješnog organizovanja mitinga, kao i 15 godina postojanja kluba, ponovo je uspio organizovati kvalitetno takmičenje, na svjetskom nivou, te Banjaluku, RS i BiH predstaviti u najboljem svjetlu.

Kompanija m:tel je u okviru društveno odgovornog djelovanja podržala **Regionalnu vaterpolo ligu** za veterane, koju organizuje Vaterpolo klub veterana „Incel“ Banjaluka. Regionalna vaterpolo liga za veterane održana je u aprilu na Gradskom olimpijskom bazenu.

Banjaluka je u aprilu ugostila i najbolje plivačice i plivače iz regije, i to povodom **dvodnevnog mitinga** u organizaciji Akademskog plivačkog kluba „22. april“ Banjaluka, jednog od najuspješnijih plivačkih kolektiva u BiH. U ovom sportskom događaju učestvovalo je više od 500 takmičara iz Srbije, Slovenije, Hrvatske, Crne Gore, Mađarske, Grčke, Turske, Italije, Austrije i Bosne i Hercegovine. Na dvodnevnom mitingu bile su zastupljene sve discipline iz olimpijskog programa, a najuspješniji takmičari nagrađeni su „Aprilskom nagradom“ te vrijednim novčanim iznosima. Kompanija m:tel podržala je podršku organizaciji i realizaciji i ove sportske manifestacije.

m:

POSLOVNI SVIJET

SOCIAL SPACE

TEMA BROJA

CLOUD SERVISI

(R)EVOLUCIJA U IT-ju

PIŠE: DAMIR DIZDAREVIĆ

Prije nekoliko dana, moja kćerka od 10 godina mi je objašnjavala čime se bavi jedna teen zvijezda čiji rad ona prati. Pored ostalog, rekla mi je da je dotična djevojka „jutjuberka“. Ako se to može danas i nazvati zanimanjem, prije samo 7-8 godina to nije značilo gotovo ništa. No za našu priču o cloud-u ovo je i te kako važno. Današnji „jutjuberi“ su zapravo vrlo egzaktni primjer korištenja cloud baziranih tehnologija, koje su u segment privatnih korisnika zapravo došle mnogo ranije nego u biznis segment kojim se ovdje bavimo.

ŠTA JE CLOUD?

Cloud-om danas zovemo, uopšte uzevši, sve pojavne oblike aplikacija, servisa ili tehnologija u kojima se iste ne isporučuju sa lokalnog računara ili lokalno instaliranog servera, nego iz nekog udaljenog data centra. To je jedna od definicija cloud-a, mada se mogu naći i druge, suštinski slične ili iste. Zbog toga što je lokacija data centra iz kojeg se usluge isporučuju često nepoznata, stvorio se termin „cloud“ kao popularna opšta zamjenica za ovakav tip IT-ja generalno. Korištenjem cloud servisa u bilo kojem obliku, ne koriste se samo IT usluge, nego se manje ili veće količine podataka takođe smještaju na udaljene lokacije.

Ovakav tip skladištenja informacija, odnosno korištenja usluga, masovno se pojavio prvo u tzv. consumer segmentu, odnosno segmentu krajnjih konzumenata iz grupe pojedinačnih korisnika, fizičkih lica. Facebook, Instagram, YouTube, OneDrive, Dropbox i slični samo su neki od primjera cloud baziranih servisa u kojima korisnici neke svoje podatke smještaju u „cloud“ kako bi iste podijelili sa drugima ili jednostavno uskladištili na još jednu dodatnu lokaciju. Interesantno je ipak da se termin „cloud“ počeo pojavljivati tek kada smo o ovom konceptu počeli govoriti u poslovnom kontekstu, iako je tehnologija postojala već mnogo ranije. Slično kao što danas milioni korisnika neke usluge koriste iz cloud-a, tako se i dobar dio poslovnih servisa i aplikacija danas može koristiti iz cloud-a. Jedna od najpopularnijih usluga tog tipa danas Office365 možda je i najparadigmatičniji primjer. Umjesto da instaliramo lokalne servere poput Exchange-a, SharePoint-a, Skype for Business ili lokalnih Office aplikacija, kroz Office365 uslugu sve te aplikacije dobijemo na korištenje iz cloud-a sa istom, a ponegdje i većom funkcionalnošću nego kada su instalirane lokalno.

CLOUD VS. LOKALNO

Bitna razlika između korištenja cloud baziranih usluga za privatne korisnike i poslovne korisnike je u tome što su cloud usluge za fizička lica uglavnom besplatne (mada je i to dosta ambivalentan pojam u ovom kontekstu) dok se cloud usluge za poslovne korisnike uglavnom plaćaju. I upravo je plaćanje cloud usluga jedna od stvari koja bitno diferencira ovaj tip isporuke usluga od onog kada se iste usluge isporučuju lokalno. Besplatni cloud servisi i usluge za fizička lica koji se ne naplaćuju direktno uglavnom se finansiraju kroz reklame ili prikupljanje različitih vrsta podataka o samim korisnicima. Takvi servisi ne koštaju direktno, ali se obično kaže da su zapravo njihovi korisnici roba koja se tu prodaje.

Što se tiče cloud servisa koji su namijenjeni poslovnoj upotrebi, njihova naplata je novčana, ali na način koji

se bitno razlikuje od lokalne investicije u IT. Naime, da bi se bilo koji IT servis implementirao lokalno, uzmimo za primjer mail server poput Exchange-a, neophodno je kupiti odgovarajući hardver (servere, storage, mrežnu infrastrukturu...), obezbijediti licence (obično se plaćaju na godišnjem nivou), resurse za održavanje takvog sistema (napajanje, hlađenje, zamjenu dijelova...) te resurse za zaštitu podataka, odnosno backup. Ovo obično zahtijeva početnu investiciju koja često nije mala pa se uštede prave na obično nepogodnim mjestima - izostaje backup ili adekvatno hlađenje servera, ne kupuje se dovoljno licenci i sl. Sa druge strane, kod isporuke takvog sistema (u ovom slučaju e-mail sistema, koji definitivno svakome treba) iz cloud-a, model finansiranja je potpuno drugačiji. Inicijalna investicija ne postoji, jer se čitav sistem za isporuku ove usluge nalazi u cloud-u, odnosno u data centru isporučioća usluga (Microsoft, Google, lokalni telekom operatori poput m:tel-a i sl.). Plaća se korištenje takvog servisa, obično na mjesečnoj osnovi za onaj broj korisnika koliko zaista koristi takvu uslugu. Time se utrošak sredstava za neku IT uslugu maksimalno optimizira, TCO se smanjuje a CAPEX ulaganja se efikasno pretvaraju u OPEX, što mnogim kompanijama više odgovara. Takođe se smanjuju troškovi održavanja, a IT resursi se mogu usmjeriti na razvoj rješenja koja će pomoći poslovanju kompanije.

CLOUD I IT POSLOVI

Jedna od vrlo čestih zabluda koja se često dovodi u kontekst uvođenja cloud baziranih usluga u kompanije je ta da će time IT osoblje ostati bez posla. Površno razumijevanje cloud baziranih usluga može i navesti na ovakav zaključak, ali ako se IT razumije na ispravan način, a to je da bude istinska podrška ključnom poslovanju kompanije, i kao resurs koji može da iznađe rješenja da samo poslovanje učini boljim i efikasnijim, onda je jasno da uvođenje cloud-a može samo pomoći. Ako se lokalni IT oslobodi održavanja tipičnih servisa kakav je e-mail i slični, time se oslobađaju resursi koji se mogu fokusirati na iznalaženje rješenja za optimizaciju ključnog poslovanja kompanije. Time IT prestaje biti servis, a počinje bivati stvarna podrška poslovanju kompanije. Razumijevanje IT-ja generalno uvođenjem cloud tehnologija se mijenja i ta transformacija je vrlo važna, te nje moraju biti svjesni i oni koji se nalaze u samom IT-ju, ali i oni koji koriste IT usluge, kao i donosioci poslovnih odluka. Razumijevanje IT-ja unutar kompanije kao servisa koji je „nužno zlo“, neophodni trošak i koji se brine za to da svima rade računari, da se može poslati i primiti e-mail te da funkcionišu ključne aplikacije i oprema odavno je prevaziđeno. IT servisi su značajno uznapredovali i danas mogu bitno da utiču na uspješnost same kompanije. Efikasno implementirane ERP, CRM ili Business Intelligence (BI) platforme u jednoj kompaniji

moгу značajno da unaprijede efikasnost poslovanja, bolje upravljanje korisnicima te kvalitetnije donošenje poslovnih odluka, što na kraju rezultira i većim profitom. Zato se usmjeravanje IT resursa unutar kompanije na razvoj i implementaciju ovakvih rješenja mnogo više isplati nego njihovo korištenje za održavanje bazične infrastrukture i bazičnih servisa. Outsourcing bazičnih servisa, pa čak i nekih naprednijih, u cloud, omogućit će ne samo smanjenje troškova u IT generalno, nego će omogućiti i kvalitetnije korištenje internih IT resursa kompanije.

PODACI U CLOUD-U - ZA I PROTIV

Jedan od najčešćih argumenata protiv uvođenja cloud baziranih servisa u kompanijsku IT infrastrukturu je da se ne želi da podaci budu smješteni u cloud, odnosno na lokacije koje nisu pod kontrolom kompanije koja je vlasnik podataka. Dodatno se vrlo često iznose argumentacije da kompanija posjeduje kupljene, konfigurisane ili interno razvijene mehanizme zaštite podataka koji se nalaze na internim storage lokacijama, što ne bi bilo moguće implementirati ukoliko bi se podaci našli na nekom od cloud baziranih storage servisa.

No upravo masovno korištenje cloud servisa u privatnom segmentu doprinijelo je tome da je ova argumentacija danas značajno izgubila na snazi, a može se reći i na smislu. Za ogroman broj kompanija danas pravo pitanje zapravo nije da li žele podatke u cloud-u ili ne, nego u kojoj su mjeri zaista svjesne da se podaci tamo već

nalaze, i to vjerovatno već dosta dugo i vjerovatno bez ikakve kontrole. Činjenica je to pred kojom mnogi danas još zatvaraju oči, ali je nepobitna i lako dokaziva. Ipak, s obzirom na to da ova pojava najčešće nije rezultat bilo kakve strategije kompanijskog IT-ja, ona zato i nije generisana na uobičajen način pa ni sam IT unutar kompanije često nije imao adekvatan odgovor. Desila se zapravo svojevrsna inverzija - krajnji korisnici su počeli da koriste neke cloud servise samoinicijativno, a da interni IT zapravo nije imao adekvatno rješenje da ponudi unutar kompanijske infrastrukture. Ovo je impliciralo da su podaci postali mnogo mobilniji nego što djeluju na prvi pogled.

Definicija radnog mjesta danas je vrlo fleksibilna, te je mjesto sa kojeg se obavlja posao mobilno više nego ikada prije. Zajedno sa ovim i sami podaci postaju mobilni, jer

su i uređaji na kojima se oni generišu ili konzumiraju vrlo mobilni. Istraživanja na globalnom nivou, koja su i te kako primjenjiva i na naš region, pokazuju da veliki broj uposlenika današnjih kompanija drži manju ili veću količinu poslovnih podataka na nekom od privatnih cloud baziranih storage servisa (npr. OneDrive, Dropbox, Google Drive i sl.) koje smo pominjali na početku teksta. Ova činjenica je čista posljedica ranije opisane mobilnosti radnog mjesta. Umjesto nekadašnjeg snimanja podataka na USB stick-ove, danas je mnogo lakše ono na čemu se radi snimiti na svoj privatni cloud storage servis te imati pristup tim podacima sa bilo kojeg mjesta i bilo kojeg uređaja. To omogućava da se, pored posjedovanja zaštitne kopije podatka, posao koji je započet na radnom mjestu može završiti kod kuće ili obrnuto. Interesantno je ipak da je većina krajnjih korisnika na ovo rješenje nadošla bez intervencije kompanijskog IT-ja. Sa druge strane, IT u gotovo svakoj kompaniji će reći da je ova praksa izvan procedura i pravila kompanije. I tu će biti u pravu. Ipak i pored toga, interni IT uglavnom i ne nudi neko adekvatno rješenje koje bi imalo iste mogućnosti za korisnika, a istovremeno bilo bezbjednosno prihvatljivo za samu kompaniju. Tako se vraćamo na stanje blage ignorancije, u kojem se podaci i dalje smatraju lokalno lociranim, a da oni zapravo odavno to nisu. Pored toga, podaci koji se nalaze na privatnim cloud storage servisima zaštićeni su tek lozinkom koju definiše sam korisnik za odgovarajući servis.

Zbog svega ovoga, poslovni podaci gotovo svake današnje tipične kompanije u BiH ili bilo gdje u regiji, uglavnom su, moglo bi se reći, disperzirani između storage sistema same kompanije, računara krajnjih korisnika te privatnih cloud storage servisa. Zato je prihvatanje te

činjenice te tretiranje podataka unutar poslovnog cloud-a danas izrazito važno. Srećom, poslovna cloud rješenja obezbjeđuju vrlo napredne mehanizme zaštite podataka, za razliku od privatnih cloud storage servisa.

Promjena načina posmatranja poslovnih podataka, kao i tehnika za njihovu zaštitu, ključna je promjena koju današnji IT ljudi i odjeli moraju da naprave. Izostanak te promjene i držanje pri starim tehnikama može samo umanjiti funkcionalnost, a neće povećati bezbjednost ni u kom pogledu, a ignorisanje problema još manje.

Zbog svega navedenog prihvatanje poslovno orijentisanih cloud baziranih servisa je opravdano iz mnogo razloga. S aspekta smještaja podataka, ovi servisi (kakav je, recimo, OneDrive for Business iz Office365 paketa ili remote storage, kakav može ponuditi lokalni telekom kao što je m:tel) nude korisniku gotovo isto iskustvo kakvo ima sa privatnim cloud baziranim storage servisima (poput Dropbox-a), ali podaci ostaju unutar kontrolisanog okruženja, jer su poslovno orijentisani cloud servisi upravljivi od strane kompanijskog IT-ja. Sa druge strane, tehnike za zaštitu podataka na ovakvim servisima prilagođene su mobilnosti samih podataka i prate ih, bez obzira na lokaciju i uređaj na kojem se podaci konzumiraju. Zaštita, kakva je Office365 IRM (Information Rights Management), nudi upravo takvo rješenje za zaštitu koje se može primijeniti, kako na podatke u cloud-u tako i na podatke koji su smješteni lokalno na storage sistemima unutar kompanije. Može se reći da postoji solidan broj cloud baziranih servisa koji zapravo i ne traže da se vrši bilo kakva migracija podataka u cloud, ali nude funkcionalnosti koje su primjenjive lokalno.

SONY

Sve postaje izuzetno

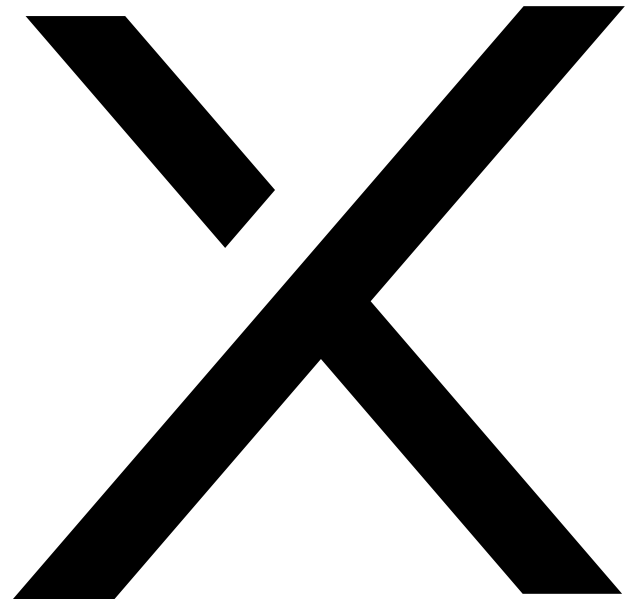
Dramatizujte svaki trenutak sa prvim na svijetu
Super slow motion videom u pametnom telefonu*.

(((● 960fps
Super slow motion

*Xperia XZ Premium karakteriše memory stacked senzor sposoban da direktno snima slow motion video. Potvrđeno od strane Strategy Analytics' SpectRAX servisa. Važi od 16.12.2016. godine.

XPERIA XZ Premium

BIZ&TECH

DECENIJA UREĐAJA KOJI JE PROMIJENIO POJAM MOBILNOG TELEFONA

PIŠE: DEJAN TRNINIĆ

Uređaj koji je u potpunosti redefinirao svijet mobilnih telefona i način na koji se percipira tehnologija, proslavio je ove godine 10. rođendan. Riječ je, naravno, o iPhone-u. Prva generacija ovog uređaja puštena je u prodaju 29. juna 2007. godine, a hiljade ljudi su se gurale u redovima ispred prodavnica kako bi ga kupili.

Originalni iPhone predstavljen je 9. januara 2007. godine na Macworld konferenciji u San Francisku, a čast da ga prvi drži u ruci i pokaže čitavom svijetu imao je osnivač i CEO kompanije Apple - Stiv Džobs.

„Tokom određenog perioda uvijek se pojavi revolucionarni proizvod koji promijeni sve“, bila je rečenica kojom je Džobs počeo svoj govor predstavljajući novo čudo tehnike.

Vratimo li se u prošlost, te 2007. godine, na tržištu pametnih telefona dominirali su Symbian, Windows Mobile i BlackBerry uređaji. U odnosu na njih iPhone je izgledao kao proizvod koji je stigao iz budućnosti. Malo ko je očekivao da će jedan, do tada nepoznat telefon, tako brzo promijeniti način komunikacije i postaviti temelje za potpuno novu vrstu uređaja. Poslije iPhone-a ništa više nije bilo isto, a Stiv Džobs je, ispostaviće se kasnije, svijet zarazio novom igračkom.

U čemu je bila tajna uspjeha? Apple je izbacio hardversku tastaturu sa uređaja, koja je tada bila standard, uveo jedno fizičko dugme i donio interfejs baziran na touchscreen-u. iOS, kontrolisan prstima, bio je jednostavan, pristupačan, intuitivan i do tada neviđeno brz operativni sistem. Apple je uspio briljantno da spoji softver i hardver u iPhone-u i

da prvi put objedini tri uređaja smještena u jedno kućište - revolucionarni telefon, veliki ekran osjetljiv na dodir i uređaj baziran na internet komunikaciji.

Iako je prvi iPhone bio avangarda, imao je i poneki nedostatak. Nije podržavao 3G mrežu, nije mogao slati MMS poruke i snimati video, a korisnici su mu zamjerali i to što je iOS prezatvoren. Nije bilo moguće promijeniti ton zvona ili sliku pozadine, a povezivanje sa drugim telefonima bilo je gotovo nemoguće.

Ipak, niko do njegove pojave nije uspio da spakuje sve u jedan uređaj, koji je krasio minimalistički dizajn i koji je bio tako jednostavan i praktičan za korištenje. Apple je iPhone-om uveo pojam pametnog telefona, a jedinstvenim ekosistemom uspio je da izdvoji svoj uređaj od svih ostalih. Koncepti koje je Apple predstavio žive i dan-danas, a jedinu konkurenciju koju iPhone-ov iOS ima je Google-ov android.

Apple je 2008. godine uveo App Store, kroz koji je korisnicima omogućio pronalaženje i preuzimanje aplikacija razvijenih isključivo za iPhone. Prodavnica se pokazala kao pun pogodak, broj dostupnih i skinutih aplikacija je rastao velikom brzinom, a njihovim tvorcima omogućena je zarada koja se mjerila u milijardama.

U narednoj deceniji Apple je predstavio 10 generacija uređaja koji su iz godine u godinu bili još napredniji i donosili nešto novo. Godinu za godinom redali su se modeli 3G, 3GS, 4, 4S, 5, 5S, 6 i 6 Plus, 6S i 6S Plus, te 7 i 7 Plus. Apple je, od ljeta 2007. godine do danas, uspio da proda više od milijardu iPhone-a.

Iako iPhone nije bio prvi pametni telefon i nije bio prvi touchscreen uređaj, donio je revoluciju u mobilnoj telefoniji i u potpunosti je promijenio način komunikacije.

APPLE JE USPIO OPERATIVNI SISTEM DA NAPRAVI IZUZETNO JEDNOSTAVNIM, BRZIM I PRAKTIČNIM I POTPUNO DRUGAČIJIM OD SVEGA ŠTO JE DO TADA POSTOJALO I SVEGA ŠTO ĆE SE POJAVITI GODINAMA KASNIJE.

Od malenog 3,5-inčnog displeja iPhone je porastao na 5,5 inča u aktualnoj Plus varijanti. Od tadašnjih skromnih 4 GB interne memorije, iPhone je došao do čak 256 GB prostora za skladištenje podataka. Prvi procesor brzine 412 MHz, 10 godina kasnije ustupio je mjesto snažnom A10 čipsetu na 2,34 GHz. Rezolucija kamere na prvom modelu bila je samo dva megapiksela, a poledinu iPhone-a 7 Plus krase kamera sa dvostrukim sočivom i optičkom stabilizacijom slike. U protekloj dekadi iPhone je postao obožavan do te mjere da su najveći fanovi telefona spremni nekoliko dana prije početka prodaje da čekaju na otvaranje Apple-ovih prodavnica. Vreće za spavanje, šatori i stolice na rasklapanje tako su postali nezaobilazna pojava širom svijeta.

Stiv Džobs preminuo je 2011. godine, samo dva dana nakon predstavljanja iPhone-a 4S. Džobs je bio vizionar koji je znao ono što drugi nisu i koji je ljudima podario uređaj za koji nisu ni znali da im treba. Temelj na kojem je postavljen iPhone odredio je budućnost mobilnih telefona i zacrtao put uređajima, bez kojih se više ne može zamisliti svakodnevni život.

Apple je, zahvaljujući Džobsu, postao najbogatija kompanija na svijetu, ali i najvredniji globalni brend. O tome kako dobra ideja može da nadživi svog tvorca govori činjenica da milioni ljudi širom svijeta nestrpljivo očekuju novi iPhone, koji će se najvjerovatnije pojaviti na jesen.

iPhone telefone možete pronaći u m:tel ponudi, a za ostale detalje o karakteristikama i cijeni informišite se putem sajta www.mtel.ba ili na besplatan broj telefona 0800 50 000.

~~~~~

iPhone je poveo mobilnu tehnološku revoluciju i postao jedan od najpopularnijih uređaja u svijetu uopšte. Telefon je bio začetnik novog trenda i veoma brzo je postao fenomen i kulturološka ikona. On je bio pionirski uređaj koji je najavio novu eru u mobilnoj industriji i promijenio način na koji se koriste telefoni.

~~~~~

IOS 11

OPERATIVNI SISTEM KOJEM ĆETE VJEROVATI

PIŠE: FILIP GRUMIĆ

Navikli ste se na to da je septembar mjesec kada nas časte sa najviše tehnoloških dostignuća i kad sve bude u znaku novosti na tržištu pametnih telefona. Naime, kompanija Apple će upravo u devetom mjesecu predstaviti novi uređaj iPhone 8, uz koji stiže i iOS 11. Na ovogodišnjem WWDC-u, Apple je predstavio najnoviju verziju svog operativnog sistema pod brojem 11, a beta verzija je dostupna već neko vrijeme. Naravno, za službeno objavljivanje moraćemo se strpjeti još malo. Ako je suditi po informacijama koje su dostupne nakon konferencije, ponovo nas očekuje mnoštvo noviteta i stvari koje ćete obožavati. Svakako, cijelu ovu priču najbolje će razumjeti oni koji su obožavaoci telefona sa logom zagrižene jabuke.

Koliko je važno svakodnevno raditi na razvoju sistema i svega što ide uz to, Apple je shvatio na vrijeme te tako trenutno ima 16 miliona programera koji rade na razvoju aplikacija.

Ono što će definitivno pripadati novostima novog uređaja i operativnog sistema su iMessages, Apple Pay, a promjene neće zaobići ni Siri.

IMESSAGES

Odsad će poruke biti sinhronizovane i moći će se prenositi na iCloud te ćete tako stare poruke jednostavno tamo prebaciti i sačuvati koliko god je to potrebno. Uvođenjem

virtuelni asistent trenutno se u svijetu koristi na više od 375 miliona uređaja, u 36 zemalja i na 21 jeziku. Siri će na iOS 11 biti razgovjetnija, sa većim fondom riječi, a njen robotizovani izgovor biće prirodniji i više u skladu sa ljudskim. Takođe, Siri će biti bolje informisana o mjestima koja želite posjetiti, a kako se navodi, moći će čak da prevodi tekst i čita ga naglas. Ukoliko se nađete u govornom području koje vam nije blisko, sve što želite nekom reći, prvo kažete Siri, ona će prevesti i sve izgovoriti na jeziku države u kojoj se nalazite. Ovaj dio biće dostupan za najpoznatije svjetske jezike, što znači da ćemo mi morati još dugo da čekamo. Takođe, ukoliko Siri koristite na više uređaja koji su povezani istim nalogom, ona će na svakom od njih znati sve što

te promjene više neće biti problema sa pretraživanjem starih poruka na novom uređaju, a biće kompresovane tako da zauzimaju što manje prostora.

APPLE PAY

Opcija za plaćanje preko Apple naloga i nije nešto što će nas razveseliti, jer još nije dostupna u našoj zemlji, a ni u regionu. Naime, putem Apple Pay funkcije moći ćete jednostavno obavljati online transakcije. Pomoću nje se kupuju aplikacije i veoma jednostavno se završava sve što vam je potrebno, a odnosi se na plaćanja.

SIRI

Kao što smo pomenuli, Siri će takođe biti izložena promjenama, sviđalo se njoj to ili ne. Taj Apple-ov

je naučila ranije. Dakle, ukoliko je na telefonu pronašla neku novu lokaciju, ako isto to budete tražili na iPad-u, Siri će znati sve o tome.

KAMERA

Veoma važna stavka za mlađu populaciju, ali i za ljubitelje fotografije svakako je kamera. Kako bi milijarde fotografija, koje budu snimljene na dnevnom nivou, bile bolje i kvalitetnije, Apple je i to unaprijedio pa će odsad „live“ fotografije biti još bolje, a od njih ćete jednostavno praviti GIF-ove. Još uzbudljivije je to što ćete od njih moći da izradite i dugu sliku prilagođavanjem brzine blende.

Ono što bi vas moglo iznenaditi su potpuno redizajnirane ikone, zato će biti potrebno određeno vrijeme da se korisnici naviknu na njih, a očekuju nas još neke 3D

vožnji. U stvari, telefon će sam blokirati sva obavještenja, a ona će biti dostavljena nakon što ugasite automobil.

Nakon što su sve ove informacije predstavljene javnosti, Apple je relativno brzo omogućio i javno preuzimanje beta mobilnog operativnog sistema iOS 11.

Apple, inače, instalaciju svih beta verzija omogućava za javnost tek kada se isprave najkritičnije greške i problemi koje testiraju programeri, što znači da iOS 11 beta možete već sad da instalirate na svoj Apple uređaj, bilo da je riječ o iPhone-u ili iPad-u.

Preuzimanje i instalacija su sasvim jednostavni, a Apple preporučuje da prije instalacije napravite bezbjednosnu kopiju svega što se trenutno nalazi na uređaju, uključujući i aktuelni operativni sistem koji koristite.

Nakon što to uradite, dovoljno je da posjetite zvaničnu stranicu kompanije i u beta sekciji upišete svoj ID sa odgovarajućom lozinkom. Kada ste se prijavili, odaberite beta. apple.com/profile kako biste instalirali profil koji omogućava preuzimanje i instalaciju iOS 11. Instalacija profila zapravo vrši potrebne predradnje za učestvovanje u testiranju ove, ali i svih budućih beta verzija iOS 11 na vašem uređaju.

funkcije. Među promjene u vizuelnom dijelu spadaju i drugačije postavljene stvari u zaključanom režimu.

APPLE MAPS

Mape su dobile veoma dobru nadogradnju te ćete sada imati informacije o ograničenju brzine, ucrtane su sve važne institucije, restorani i mnogo drugih informacija koje će biti od velike koristi kada idete na putovanje. Kada su telefon i automobil u pitanju, bezbjednost je nešto čemu se posvećuje mnogo pažnje. Tako će Apple, ukoliko bude povezan putem Bluetooth-a s automobilom, automatski uključiti način rada „bez ometanja“ kako biste se posvetili

Posljednji korak je klasična provjera nadogradnje softvera za vaš Apple uređaj, a ako je profil ispravno instaliran, prilikom provjere će vam biti ponuđena opcija za preuzimanje i instalaciju iOS 11.

Zvanična verzija će svakako biti dostupna sredinom septembra te nećete rizikovati ni svoje podatke, a ni bezbjednost uređaja.

Bilo kako bilo, novi iOS 11 bi trebalo da opravda sva očekivanja korisnika, što će programerima biti veliko zadovoljstvo, a kompanija će nastaviti pozitivan rast prodaje i pridobiti nove korisnike.

BIZ&TECH

VIRTUELNI ASISTENTI

BUDUĆNOST SVAČIJEG DOMA

PIŠE: VANJA PARTALO

„Ništa neće doći samo od sebe...“

Tako je glasila jedna od mnogih umotvorina starijih generacija, ali tehnologija je ponudila mnogo argumenata koji opovrgavaju slična shvatanja.

Moderni čovjek postao je pametniji ili su mogućnosti koje su mu stavljene na raspolaganje pametnije. Tako je omogućeno da, umjesto da otvori knjigu, obavi poziv, isplanira sopstvene aktivnosti ili obični razgovor, svaki pojedinac postane vlasnik asistenta koji će sve to da obavi umjesto njega - ličnog, virtuelnog asistenta ili asistentkinje.

Jedna od najpoznatijih i najpametnijih pomoćnica ove vrste prisutna je u većini domova širom svijeta, a ime joj je Alexa. Uvijek je budna, sluša i na raspolaganju je za bilo kakve prohtjeve svojih vlasnika. Alexa je zapravo Amazon-ov virtuelni asistent, nešto poput Apple-ove Siri, samo u formi zvučnika.

Ova pomoćnica iz sjenke će se probuditi na svaki pomen njenog imena ili korištenjem riječi „Eho“ ili „Amazon“ zahvaljujući mikrofonomi podešenim u vidu kružnih formacija, koji se nalaze na gornjoj strani ovog uređaja i uvijek slušaju.

Kada čuju riječ koja komanduje buđenje, počinju da snimaju svaku sljedeću izgovorenu riječ, koje će kroz cloud poslati na Amazon-ove servere. Ti serveri dalje obrađuju informacije koje su dobili i formulišu Alexa-in odgovor. Što je najzanimljivije, sve ovo se dešava u okviru jedne sekunde.

Dakle, za tren oka, vještačka inteligencija uspijeva da sasluša svog sagovornika, obradi primljene informacije

i reaguje u skladu s njima, kao npr. da provjeri obaveze u toku dana, isplanira put, prati vremensku prognozu, naruči hranu i sl.

I ne samo to, asistenti su počeli i da uče, da se nadograđuju, ali i međusobno uvezuju sa ostalim pametnim uređajima. To dokazuje i primjer nekih od najpopularnijih kućnih asistenata, čije su se proizvodnje prihvatili gotovo svi jači igrači na informatičkom tržištu. Tako Alexa, dok su njeni ponosni vlasnici vjerovatno uživali u jednostavnosti obavljanja uobičajenih svakodnevnih aktivnosti uz njenu pomoć, nije gubila vrijeme. Do sada je uspjela da nauči preko 15.000 vještina, koje su i mjerilo efikasnosti i razvoja vještačke inteligencije, poput ove.

Drugi tehnološki giganti stvar nisu prepustili slučaju te je svaki od njih svojim korisnicima obezbijedio svog ličnog asistenta. To su učinili i čuveni Google i Microsoft, a prema posljednjim informacijama, i Samsung bi mogao da postane jedan od većih igrača u ovoj oblasti.

Da je u prilici da vidi šta je skorija budućnost donijela, nekadašnji čovjek sa početka teksta bi se gotovo sigurno zamislio nad sopstvenim uloženim trudom i naporima u poređenju s lakoćom izvršavanja zadataka koju je tehnologija omogućila u modernom dobu. Bilo kako bilo, virtuelni šegrti su otvorili potpuno novo poglavlje u svijetu tehnologije i pružili uvid u sve ono što bi skorija budućnost mogla da donese.

BIZ&TECH

KINEZI IMAJU SVOJE DRUŠTVENE MREŽE

I DRUGE IM NE TREBAJU

PIŠE: FILIP GRUMIĆ

Od trenutka kada su prvi put dobile milione redovnih posjetilaca, pa sve do danas, društvene mreže su promijenile naš svijet. To se najviše može vidjeti po odnosima među ljudima i svakodnevnoj interakciji, jer su postale dio naših života. Danas često, istina u šali, možemo čuti rečenicu: „Ako nije bilo na Facebook-u, nije se ni dogodilo.“

Društvene mreže koje su nama najpoznatije svakako su Facebook, Twitter, Instagram, Tumblr, Snapchat, LinkedIn, Google+ i Pinterest. Čak i ako možda nemate nalog na nekoj od navedenih mreža, sigurno ste do sada barem jednom čuli za neku od njih.

Na količinu svjetske populacije to i nije veliki broj, a vjerovali ili ne, postoji još mnogo, mnogo onih za koje niste čuli. Najviše takvih dolazi iz Kine, jer ta država još pruža otpor mrežama čija su sjedišta smještena u Sjedinjenim Američkim Državama, a mnoge od njih su i zabranjene za korištenje u najmnogoljudnijoj zemlji svijeta.

Kinezi su napravili svoje društvene mreže te ih svakodnevno koriste, zaboravljajući na ove nama poznate. Naravno, veoma je jednostavno doći do njih te smo ih nekoliko i pronašli, a vi sami odlučite da li želite koristiti neku od njih.

QZONE

Na prvom mjestu liste po popularnosti u Kini je Qzone, društvena mreža sa najviše aktivnih korisnika, koja je nastala 2005. godine. Do 2014. godine sakupila je više od 645 miliona naloga, od čega je 150 miliona aktivno svakog mjeseca. Danas QZone ima više od 655 miliona registrovanih naloga.

WEIBO

Još jedna društvena mreža koja je nastala u Kini je Weibo, a predstavlja svojevrstni klon Twittera. Takođe sadrži limit od 140 karaktera, a procjenjuje se da Weibo trenutno bilježi više od 300 miliona registrovanih naloga.

ODNOKLASSNIKI

Odnoklassniki je po popularnosti u samom vrhu, a ta društvena mreža služi za povezivanje studenata sa kolegama. Ima preko 200 miliona registrovanih naloga i 45 miliona aktivnih korisnika, a nekim čudom veliku

popularnost ima i na prostorima Ukrajine, Rumunije, Jermenije, Gruzije, Uzbekistana i Irana.

MIXI

Mixi je društvena mreža iz Japana, ali se našla na ovoj listi, jer Kinezi nemaju ništa protiv toga da svoje podatke dijele sa njima. Naime, Mixi predstavlja intimniju verziju Facebook-a i zamišljena je za interakciju sa bliskim prijateljima i članovima porodice. Ta društvena mreža bilježi više od 24 miliona registrovanih korisnika.

Listi, kao gratis, dodajemo i WeChat, aplikaciju koja je najslabija WhatsApp-u i služi za razmjenu poruka, ali je u isto vrijeme i veoma slična Facebook-u. Ono što WeChat čini zanimljivim je to da u moru Kineza koji svakodnevno razmjenjuju poruke pomoću te aplikacije, profile imaju i neke svjetski poznate ličnosti. Među njima su Adam Lambert, Selena Gomez i članovi nekadašnje grupe „Backstreet Boys“, a nedavno se toj ekipi pridružio Bil Gejts, vlasnik kompanije Microsoft i jedan od najbogatijih ljudi na svijetu. Naime, on je u svojoj prvoj objavi poželio dobrodošlicu svima koji uđu na njegov profil, a sa pratiocima će „šerovati“ svoje misli, knjige koje čita i znanja koja posjeduje.

Aplikacija WeChat napravljena je 2011. godine i postala je veoma popularna u Kini sa 846 miliona korisnika.

Vjerovatno sve pomenute društvene mreže ne bi bile toliko popularne da Facebook, Instagram, Twitter i slične nisu zabranjene u Kini.

Ukoliko pokušate koristiti Instagram u Kini kako biste objavili fotografiju, to neće biti moguće. Peking je zabranio dijeljenje fotografija i to nakon prodemokratskih protesta koji su se dogodili 2014. godine. Isto tako, zabrana stiže i za Twitter, ali to kompaniju nije spriječilo da u svoje redove zaposli upravo stručnjake iz te azijske države.

Ako vam je Google osnovno sredstvo za informisanje, a YouTube vam služi za slušanje muzike, znajte da to neće biti moguće u Kini, a oni koji koriste Gmail mogu da mu pristupe samo preko VPN-a.

Da bi stvar bila još šokantnija, Facebook je zabranjen davne 2009. godine i ne postoji ni tračak nade da bi se nešto moglo promijeniti na tom polju. Naravno, predstavnici kompanije Facebook u više navrata su pokušali uticati da se to promijeni, ali odgovor iz Pekinga bio je negativan.

BIZ&TECH

NAJBOLJI INFORMATIČKI UNIVERZITETI NA SVIJETU

ZNANJE KAO NAJBOLJA INVESTICIJA MODERNOG DOBA

PIŠE: DANIJELA FILIPOVIĆ

Sjedinjene Američke Države su najpoželjnija svjetska destinacija za studije informacionih tehnologija, pokazuju rezultati najrelevantnije rang-liste akademskih ustanova u svijetu - QS World University Rankings.

Prema kriterijumima najuticajnijeg instrumenta akademskog rangiranja, MIT (Massachusetts Institute of Technology) zauzima prvo mjesto kao najbolja visokoškolska ustanova u svijetu. Unazad nekoliko godina ovaj univerzitet nosi maksimalnih 100 bodova u svakoj kategoriji pružajući vrhunsko obrazovanje studentima, prvenstveno iz oblasti nauke i tehnologije. „Iz svakog studenta se izvlači i razvija strast za savjesnim, kreativnim i efektivnim radom, koji će doprinijeti sveopštem poboljšanju nacije i čovječanstva“, navedeno je na zvaničnom sajtu univerziteta, koji nikad nije dodijelio sportsku ili počasnu diplomu.

MIT je privatni istraživački univerzitet osnovan 1865. godine, čije je otvaranje obilježio Vilijam Barton Rodžers, istaknuti naučnik, koji je vjerovao da se profesionalno usavršavanje bazira na kombinaciji predavanja, istraživanja i rješavanja konkretnih problema. Bio je prvi koji je uveo laboratorije na studijama.

Neki od najpoznatijih studenata MIT-a su Kofi Anan i Baz Oldrin, a ne zanemarimo ni činjenicu da je čak 80 bivših studenata ustanove svjetskog glasa dobilo Nobelovu nagradu u raznim naučnim oblastima.

Univerzitet Stanford je sljedeći na listi najboljih informatičkih univerziteta, a zanimljivo je i da je riječ o jednoj od „najbogatijih“ visokoškolskih ustanova u svijetu, sa prihodima od 21 milijarde dolara!

Stanfordskim kampusom kao bruceši, a potom studenti, hodale su neke od najznačajnijih ličnosti američke i svjetske istorije, kao i osnivači velikih kompanija, uključujući Google, Hewlett-Packard, Nike, Sun Microsystems i Yahoo. Pedeset i devet dobitnika Nobelove nagrade je povezano s ovim univerzitetom, kao i 30 živućih milijardera i 17 astronauta, a ovo je ujedno i jedna od institucija koje su dale najviše članova američkog Kongresa.

Stanford je američki privatni istraživački univerzitet koji je smješten u Stanfordu, u Kaliforniji. Uz činjenicu da pruža najveću ponudu dodiplomskih studija, zauzima i vodeću poziciju u brojnim istraživačkim granama u SAD. Na Stanford univerzitetu mogućnost za studiranje dobije svega 5% od ukupnog broja prijavljenih kandidata.

Online rang-liste u sami vrh najboljih univerziteta ubrajaju i Univerzitet Karnegi Melon, smješten je u Pitsburgu, u Pensilvaniji. Još od osnivanja 1900. važi za mjesto rođenja inovacije, a danas je globalni lider koji donosi inovativne ideje na tržište s akcentom na stvaranje „startup“ kompanija. Predstavlja model ekonomskog razvoja sklapajući partnerstva sa više od 350 kompanija širom svijeta, a njegovi studenti su regrutovani u najinovativnijim informatičkim firmama.

Berкли (University of California, Berkeley - UCB) ili popularnije nazvan „Kal“, potom britanski Univerzitet Kembriž, kao i najstarija visokoškolska ustanova u Americi Harvard, takođe su među najboljim fakultetima

koji, uz ostale studijske programe, nude najkvalitetnija informatička znanja.

Univerzitet Harvard je, bez sumnje, najprestižnija akademska ustanova na svijetu. Osnovan je 1636. godine i predstavlja najstariju akademsku instituciju u Sjedinjenim Američkim Državama, a na ovom univerzitetu studirali su, između ostalih, osnivač Facebook-a Mark Zakerberg, Microsoft-a Bil Gejts, kao i bivši američki predsjednik Barak Obama.

Studentima koji žele da učestvuju u rješavanju najvećih problema 21. vijeka, Harvard nudi jedinstveno iskustvo i velikodušan stipendijski program. Više od 160 miliona dolara uloženo je u finansiranje studenata na preko 60% studijskih programa, što znači da više od polovine studenata koji se upišu na Harvard ne plaća svoje školovanje.

Najrealniju šansu studentima sa naših prostora pruža čuveni ETH u Cirihiu, univerzitet na kojem se izučavaju nauka, tehnika i tehnologija. Trenutno je rangiran kao sedmi svjetski univerzitet za sve one koji žele da postanu inženjeri ili naučnici, a smatra se evropskim ekvivalentom američkom MIT-u. Nastava se izvodi na njemačkom i engleskom jeziku, a među dobitnicima Nobelove nagrade, njih 21 su nekadašnji studenti i profesori ETH-a. Najslavniji među njima je svakako Albert Ajnštajn.

QS World University Rankings je jedna od najrelevantnijih rang-lista svjetskih akademskih ustanova, koju godišnje objavljuje britanska kompanija Quacquarelli Symonds. Specijalizovana za edukaciju i studiranje u inostranstvu, kompanija analizira pet različitih kategorija svake visokoškolske ustanove u svijetu. Kategorije uključuju akademsku reputaciju, omjer studenata prema nastavnom osoblju, citiranje radova nastavnog osoblja u relevantnim naučnim radovima, potom reputaciju univerziteta kao poslodavca i međunarodnu orijentacija. Svaki univerzitet može sakupiti maksimalno 100 bodova. Na svjetskom nivou, a prema navedenim parametrima, najbolje rangirane visokoškolske ustanove iz bivše Jugoslavije su Univerzitet u Ljubljani, slijedi ga Univerzitet u Zagrebu i potom Univerzitet u Beogradu.

SVJETSKI DOGAĐAJI

CES 2018

DOGAĐAJI KOJE MORATE POSJETITI 2018. GODINE

PIŠE: DANIJELA FILIPOVIĆ

Sajam potrošačke elektronike CES 2018 biće održan od 9. do 12. januara u Las Vegasu, u Nevadi. Predstavlja središte okupljanja brojnih tehnoloških kompanija, novinara i zaljubljenika u tehnologiju, tako da ni sljedeće godine neće izostati predstavljanje mnoštva uređaja, od kojih su mnogi opremljeni najnovijim tehnologijama.

U SVJETLU UČESTALIH HAKERSKIH NAPADA, KRAĐE DOKUMENATA I UOPŠTENO UPOZORENJA NA OPASNOSTI KOJE DONOSI GLOBALNA MREŽA, BUSINESS REPORTER U FEBRUARU SLJEDEĆE GODINE ORGANIZUJE SVOJEVRSNI SAMIT BEZBJEDNOSTI NA INTERNETU (TEISS). KRIMINAL NA INTERNETU, ZAŠTITA PODATAKA, MOGUĆNOSTI UPRAVLJANJA IDENTITETOM, STVARANJE AGILNIH SISTEMA KOJI MOGU ODGOVORITI NOVIM OBLICIMA NAPADA KAO I KORPORATIVNA BEZBJEDNOST SAMO SU NEKE OD TEMA O KOJIMA ĆE GOVORITI UČESNICI SAMITA U FEBRUARU NAREDNE GODINE. ORGANIZATOR DOGAĐAJA KOJI ĆE BITI ODRŽAN U LONDONU, ŠESTU GODINU ZAREDOM, JE BUSINESS REPORTER, A MEĐU UVODNIČARIMA NAVODE SE ZAMJENIK GENERALNOG SEKRETARA NATO-A DŽEJMI ŠEJ, KAO I EDVARD LUKAS, NEKADAŠNJI DOPISNIK BRITANSKOG „EKONOMISTA“ IZ MOSKVE I AUTOR KNJIGE „NOVI HLADNI RAT“.

●
Samit okuplja vrhunske stručnjake sajber bezbjednosti iz cijeloga svijeta.

Iako neki smatraju da je riječ „elektronika“ u krajnjem slučaju neprikladna u vrijeme kada su tehnološki giganti poput Google-a, Amazon-a i Facebook-a fokusirani na inovacije u oblastima vještačke inteligencije, ipak nekoliko kategorija proizvoda i ovoga putu biće prava poslastica za sve posjetioce. Podsjećanja radi, početkom ove godine na sajmu su predstavljeni levitirajući zvučnici kompanije LG, nazvani LG PJ9. Izgledaju zaista fascinantno i dolaze sa omnidirekcionim zvučnikom, multipoint tehnologijom, baterijom kapaciteta 10 sati i bežičnom tehnologijom punjenja.

CES je centralno mjesto okupljanja svih koji rade na poslovima potrošačkih tehnologija sa preko 2.200 kompanija iz cijelog svijeta, ali nije otvoren za širu javnost. Okuplja profesionalce, spaja poslovne partnere u potrazi za novim idejama i predstavlja važan medijski događaj. Prošle godine CES je pratilo preko 6.000 akreditovanih novinara.

MOBILE WORLD CONGRESS 2018, OD 26. februara do 1. marta 2018, Barselona, Španija

Kada je u pitanju industrija mobilnih telefona, sajam u Barseloni je svjetski događaj broj 1! Mobile World Congress, kako glasi puni naziv, jedan je od najvažnijih događaja na mobilnom kalendaru koji okuplja sve one koji se bave informacionim tehnologijama. Najbolji među njima utrkuju se u predstavljajući noviteta.

Kompanija Huawei Consumer Business Group tako je na prošlogodišnjem sajmu predstavila P seriju Huawei pametnih telefona: Huawei P10 i Huawei P10 Plus. Stručnjaci ocjenjuju da je riječ o do sada najboljim Huawei telefonima, a poznavaoici sa nestrpljenjem očekuju februar 2018, kada je kompanija najavila predstavljanje modela Huawei P11. Treba očekivati i da će kompanije Samsung, Sony i HTC takođe u Barseloni predstaviti svoje top modele.

I dok se kompanije pripremaju za najveću smotru mobilnih uređaja i noviteta informacionih tehnologija, upućeni, ali i šira javnost podsjećaju da je konačno došlo vrijeme da neka od kompanija „izbaci“ - savitljivi telefon.

HANNOVER MESSE, od 23. do 27. aprila 2018.

Vodeći svjetski sajam industrijskih tehnologija

Hannover Messe postoji više od 60 godina i predstavlja vodeći tehnološki sajam na tržištu Evrope. Godine 2018. u Hannoveru se očekuje oko 6.500 izlagača iz 70 zemalja svijeta, a pretpostavlja se da će broj posjetilaca premašiti cifru od 220.000, koliko ih je bilo ove godine.

I ovoga puta biće organizovana međunarodna stručna predavanja o ključnim industrijskim temama, poput automatizacije u industriji, sistema automatizacije procesa i pogona, kao i izložba obnovljive i konvencionalne energije.

Sajam je podijeljen na nekoliko cjelina, između ostalih, tu su „Digital Factory“ izložba integriranih procesa i IT rješenja za proizvodnju i razvoj proizvoda, potom „MDA -Motion, Drive & Automation“ u okviru koje će biti predstavljena pogonska tehnika, hidraulika, pneumatika, tehnika fluida, kao i „ComVac“ - izložba tehnologije vakuuma i vazduha pod pritiskom.

Sumirajući ovogodišnji događaj, generalni direktor Federacije inženjera Njemačke Tilo Brotman ocijenio je: „Ukratko, Hannover Messe 2017 nije ništa drugo nego izuzetan.“

Organizatori sa ponosom ističu da je tokom Hannover Messe-a 2017. ostvareno gotovo šest miliona poslovnih kontakata.

CEBIT 2018, FESTIVAL DIGITALNIH INOVACIJA

Za razliku od prethodnog, CEBIT 2018 biće potpuno redefinisan - počev od samog termina održavanja, preko trajanja i hala koje će zauzimati pa do same strukture sajma. Novi CEBIT je zamišljen kao poslovni festival digitalnih inovacija, koji će biti održan u terminu od 11. do 15. juna sljedeće godine.

„Zaboravite sve što ste do sada znali o CEBIT-u“, glasi najavni slogan za događaj, čiji je domaćin ponovo njemački grad Hanover. Osim što će prvi put biti održan u ljeto i to

„d!talk“ platforma za razmjenu znanja, pionire digitalizacije, globalne mislioce i poslovne eksperte.

Veliku novinu predstavlja „d!campus“ ili festivalski dio CEBIT-a koji će biti organizovan na otvorenom prostoru sa binama za nastupe bendova i DJ-eva, potom kioscima sa raznovrsnom hranom, uličnim umjetnicima, rolerkosterima i ostalim zabavnim sadržajima.

Trajaće od utorka do petka i trebalo bi da bude idealno mjesto za povezivanje i razmjenu iskustava u opuštenoj, festivalskoj atmosferi.

ne kao konvencionalni sajam, nego festival svih ljubitelja digitalnih inovacija, CEBIT 2018 biće i organizaciono drugačiji.

Među četiri programske cjeline, možda najvažnija je ona nazvana „d!conomy“ ili mjesto gdje se posao završava. Ovo je glavni događaj u okviru kojeg će biti predstavljeni noviteti digitalnog poslovanja u realnom sektoru i javnoj administraciji, od upravljanja podacima, digitalnih kancelarija i procesa do infrastrukture, bezbjednosti i komunikacije. Ovo je mjesto namijenjeno i za predstavljanje i za povezivanje kompanija.

Startapi i kompanije koje nude nove, disruptivne poslovne modele predstaviće se u tri hale u oblasti „d!tec“ tokom četiri dana trajanja sajma, tačnije od utorka do petka, jednako kao

U petak, posljednjeg dana, sajamske cjeline poput „d!tec“-a, „d!talk“-a i „d!campus“-a, biće otvorene za širi krug posjetilaca, a i cijene ulaznica će biti povoljnije, jer je planirano da to bude prilika za upoznavanje s novim tehnologijama, komunikaciju i druženje na otvorenom.

CEBIT važi za najznačajniji svjetski sajam usmjeren na digitalizaciju, koja danas pogađa svaki aspekt privrede i društva. Fokus je na posljednjim dostignućima u oblastima kao što su vještačka inteligencija, autonomni sistemi, virtualna stvarnost, humanoidni roboti i dronovi. Miks izložbe, konferencija i prilika za umrežavanje čini CEBIT događajem koji se mora naći u kalendaru svakog IT provajdera i korisnika iz cijelog svijeta.

NASLOVI

PRIPREMILA:
VANJA PARTALO

OGLASI STIŽU

I NA MESSENGER!

Korisnici jedne od najpopularnijih aplikacija za dopisivanje uskoro će na ekranima svojih pametnih telefona uz poruke svojih prijatelja gledati i oglase.

SAMSUNG TELEFONI

povezani sa Windows 10 računarima

Uređaji poput modela Galaxy S6, S7 i S8 mogu da otključaju Windows 10 PC uz pomoć skenera otiska prstiju.

SUNWAY TAIHULIGHT

sa 93 petaflopsa i Tianhe-2 sa 33,9 petaflopsa, proglašeni su **najbržim računarima na svijetu.**

MICROSOFT KREIRAO JEDINSTVENU APLIKACIJU ZA OSOBE SA SLABIM VIDOM. Usmjeravanjem kamere telefona ka određenoj osobi korisnik će moći da sazna ko je ta osoba, pa čak i kako se osjeća.

FACEBOOK OMOGUĆIO TRAZENJE BESPLATNOG WI FI-JA. Opcija

„Find Wi-Fi“ prošle godine testirana je u određenim zemljama, a uvedena je na iOS i android uređajima te omogućuje da korisnici na karti vide gdje se nalazi najbliži hotspot.

MINI-RAČUNAR KOJI MOŽE DA SE „SAMOUNIŠTI“

Mini-računar Orwl PC, osim različitih softverskih bezbjednosnih opcija, može i da se „samouništi“ ako neko fizički pokuša da ga hakuje.

BRENDOVI KOJIMA VJERUJEMO

SAMSUNG GALAXY NOTE8

ISTOVREMENO TABLET I TELEFON

PIŠE: DANIJELA FILIPOVIĆ

Novi model Samsung Galaxy Note8 u svijet industrije mobilnih telefona ušao je na velika vrata. U to ime, južnokorejska kompanija Samsung organizovala je promociju simbolično nazvanu „Do Bigger Things“, za model koji zapravo predstavlja popravni ispit nakon prošlogodišnjeg „problematičnog“ Note7.

Note verzija Samsung Galaxy 8 takođe ima veliki zakrivljeni ekran, bez rubova sa strane, i dolazi sa poboljšanim modelom S-Pen-a. Ideja kompanije je da na tržište konačno izbací uređaj koji će svojom veličinom i specifikacijama moći da zamijeni telefone i tablete, te je ekran Note8 dijagonale 6,3 inča sa tankim ivicama, potom posjeduje poboljšanu kameru, bateriju od 3.300 mAh koja se puni vrlo brzo i 6 GB RAM memorije. Ovo će biti i prvi Samsung-ov mobilni telefon sa dvostrukom kamerom, od kojih će svaka imati senzor od 12 megapiksela.

Nakon velike promocije, koja je održana u Njujorku i koju su brojni zaljubljenici u svijet mobilnih telefona mogli da prate putem interneta, kompanija Samsung od ove jeseni počinje distribuciju proizvoda na veliko svjetsko tržište. Očekivanja su velika, tim prije zato što su Samsung

Galaxy S8 i S8+ doživjeli veliki uspjeh kod korisnika, a sve su prilike da je riječ o modelima koji će biti glavni kandidati za najbolji telefon 2017. godine.

Ovaj telefon možete pronaći u m:tel ponudi, a za ostale detalje o karakteristikama i cijeni informišite se putem sajta www.mtel.ba ili na besplatan broj telefona 0800 50 000.

SONY XPERIA XZ PREMIUM

Sony Xperia XZ Premium vrijedi svake uložene marke, a GSMA asocijacija, inače organizator najvećeg sajama mobilne telefonije u svijetu koji se krajem februara održava u Barseloni, proglasila ga je najboljim smartfon uređajem u ovoj godini.

Xperia XZ Premium je do sada prvi pametni telefon sa 4K HDR ekranom, ali i prvom kamerom na svijetu koja može da snima slow motion video uz 960

SONY XPERIA XZ

PREMIUM SPECIFIKACIJE

Smartfon pokreće Android 7.1 Nougat uz Qualcommov najnoviji Snapdragon 835 procesor, 4 GB RAM-a, 64 GB interne memorije koja se pomoću MicroSD kartice može proširiti na 256 GB, a napaja ga baterija od 3.230 mAh. Oslanjajući se na deceniju inovacija, Sony kompanija je za specijalni Xperia XZ Premium telefon kreirala novi Motion Eye kamera sistem za fotografije, što znači da kamera detektuje pokret mnogo bolje od bilo kog drugog telefona. Prvi je telefon i sa memory stacked ExmorRS tehnologijom senzora, koja se obično nalazi na premium kompaktnim kamerama te pruža pet puta brže skeniranje slike i prenos podataka, a Super Slow Motion video reprodukcija je četiri puta sporija nego na drugim pametnim telefonima i pruža znatno više detalja. Uz brojne druge karakteristike, izdvojićemo još jednu, High Resolution Audio sistem na ovom modelu telefona omogućiće vam i odličan kvalitet zvuka, a uz PlayStation 4 konzolu možete igrati i najnovije igrice.

PLAYSTATION 4

Četvrta generacija PlayStation-a pojavila se na tržištu još 2013. godine, ali je kompanija Sony prošle godine predstavila poboljšanja u vidu tanje verzije PS4 Slim i jače verzije PlayStation 4 Pro sa poboljšanim hardverom i podrškom za 4K. Sada se već uveliko nagađa da bi kompanija Sony naredne godine na tržište mogla da izbací novu generaciju PlayStation-a, a ove tvrdnje potkrijepljene su pretpostavkama analitičara Dejmišana Tonga, koji je najavio da će nova verzija najpopularnije konzole na svijetu biti predstavljena u drugoj polovini 2018. godine. Kompanija Sony može biti veoma zadovoljna stanjem na tržištu, jer se radi o najprodavanijoj konzoli na svijetu, a u međuvremenu se proširio i broj igara dostupnih za PS4.

Prema anketama i analizama specijalizovanih domaćih portala, gejmeri sa naših prostora i dalje na prvo mjesto stavljaju „The Witcher 3“, igricu koja predstavlja nevjerovatan primjer dizajna otvorenog svijeta, a odmah iza na visokom drugom mjestu nalazi se „Bloodborne“ i potom „Metal Gear Solid 5“, igrica za koju poznavaoi tvrde da nagrađuje inteligenciju igrača. Iz svijeta gejminga stiže još jedna zanimljiva vijest budući da je prvi put u istoriji trejler za jednu video-igru ispunio uslove nominacije za „Oskara“!

Riječ je o intrigantnom, filozofskom simulatoru svijeta pod nazivom „Everything“. Inače, promotivni video za igricu traje 11 minuta i prikazuje kako je sve na svijetu povezano, a prati ga narativni dio poznatog britanskog filozofa Alana Votsa. Video za igru Dejvida O'Rajlija nalazi se u konkurenciji za „Oskara“ za najbolji animirani kratki film. Ako vas zanima kako je to igrati „Everything“, možete je isprobati na vašoj PS4 konzoli.

frejmova po sekundi. Japanski gigant je uvažio želje potrošača kreirajući najbrži čipset, najbolju kameru i ekran, a sve to u prihvatljivo velikom kućištu i dalje ne odstupajući od minimalističkog dizajna karakterističnog za Sony telefone. Ova serija rađena je u dvije boje, crnoj i boji hroma visokog sjaja, namijenjenoj prije svega ženskoj populaciji, koja će uz odličan telefon dobiti i ogledalo.

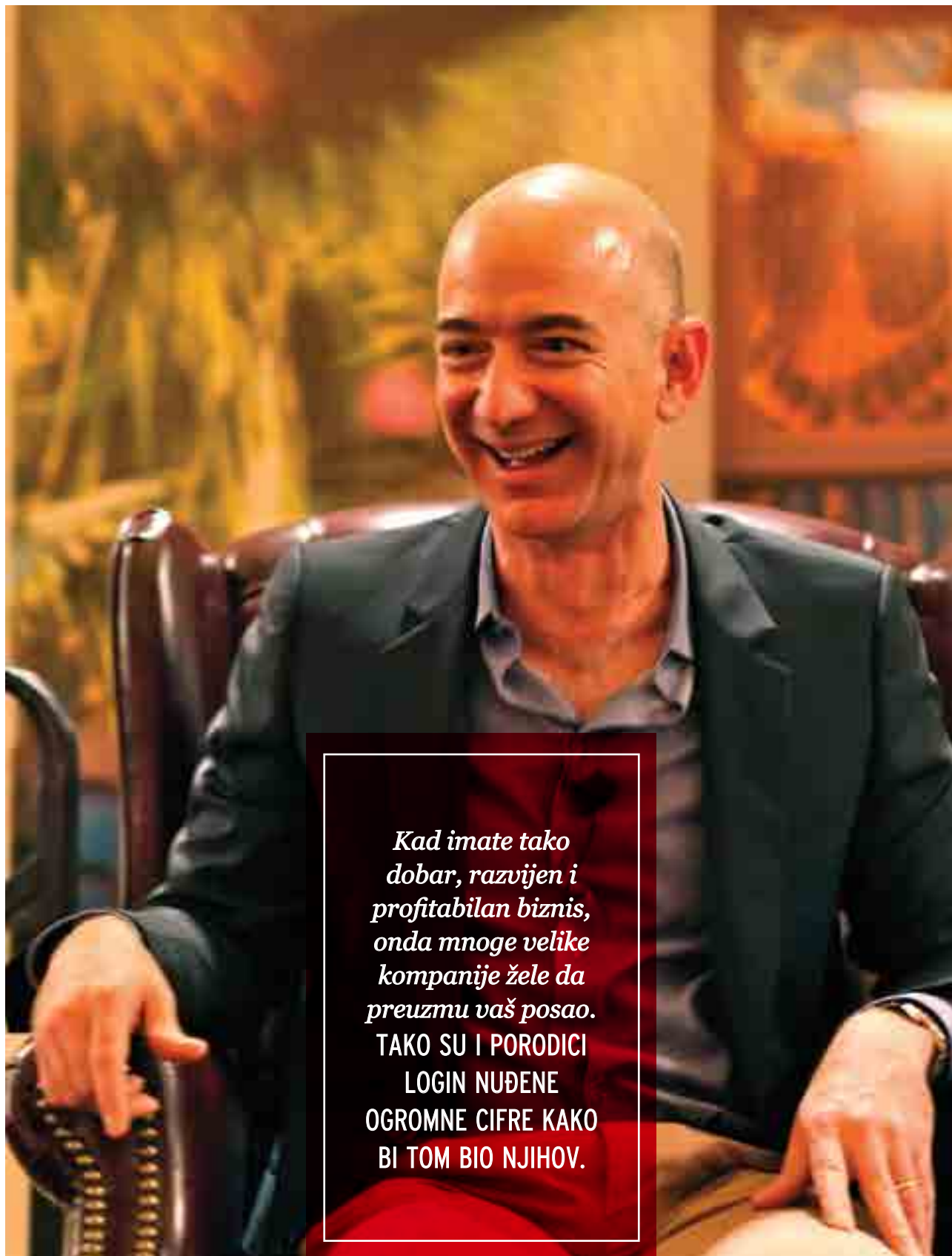
Specijalizovani portal TechRadar među pozitivnim karakteristikama ovog modela, uz već pomenuto, naveo je i dosta dobru bateriju, koja može „izdržati“ cijeli dan bez punjenja, ali je, primjećuju poznavaoi industrije mobilnih telefona, cjenovno u grupi skupljih uređaja, kao što su Samsung Galaxy S8 i Iphone 7.

Osim cijene, uz ovaj telefon ništa drugo ne mora da vas brine. Xperia XZ Premium je vodootporna i ne propušta prašinu zato što je zaštićena staklom sa obje strane uređaja. Stvarno je „pаметan“ telefon koji prepoznaje potrebe korisnika i zahvaljujući aplikacijama, na kojima je kompanija Sony vrijedno radila u proteklom periodu, ovaj telefon „uči“ iz načina na koji ga koristite i na osnovu toga nudi korisne savjete i preporuke.

Razlog zbog kojeg biste se trebali odlučiti baš za ovaj telefon je, pored njegovih odličnih karakteristika, i specijalna ponuda m:tel-a koja važi za prvih 100 kupaca koji će uz telefon dobiti PlayStation®4 500GB Slim. Narednih 150 kupaca ovog telefona, m:tel će počastiti atraktivnim slušalicama Sony ZX-110.

Ovaj Sony telefon odličnih karakteristika može biti vaš za već 1 KM, uz Moj Mix VIP m:tel postpaid tarifu. Više informacija pronađite na sajtu www.mtel.ba, a za dodatne informacije posjetite m:tel prodajno mjesto ili pozovite besplatan broj 0800 50 000.

NAKON VIRTUELNOG PUTOVANJA NA SVJETSKU PREMIJERU OVOG IZUZETNOG UREĐAJA, NA KOJE SMO VAS VODILI PUTEM LIVESTREAMING-A NA M:BLOG-U, OVAJ MODEL USKORO MOŽETE OČEKIVATI I NA M:TEL POLICAMA. INFORMIŠITE SE VIŠE PUTEM WWW.MTEL.BA

*Kad imate tako
dobar, razvijen i
profitabilan biznis,
onda mnoge velike
kompanije žele da
preuzmu vaš posao.*

**TAKO SU I PORODICI
LOGIN NUĐENE
OGROMNE CIFRE KAKO
BI TOM BIO NJIHOV.**

PRIČA O USPJEHU

DŽEF BEZOS

OD INTERNET PRODAJE KNJIGA DO DRUGOG ČOVJEKA PO BOGATSTVU NA SVIJETU

PIŠE: VANJA PARTALO

Ako biste upitali 10 ljudi ko je pobijedio na Svjetskom prvenstvu u fudbalu 2014. godine, vjerovatno bi svi oni tačno odgovorili da je u pitanju reprezentacija Njemačke. Ako, pak, pitanje postavite na drugi način, tako da ono glasi: „Koga je reprezentacija Njemačke pobijedila u finalu Mundijala 2014. godine“, možda biste dobili jedan ili dva tačna odgovora.

Poenta izmišljenog testa u prethodnom pasusu je jednostavna i dobro poznata: Ljudi pamte samo pobjednike. Prvake.

Zato mnogi (naročito kod nas) nikad nisu čuli za drugog čovjeka po bogatstvu na svijetu. Ako ćemo nastaviti sa fudbalskom analogijom, Bil Gejts je Njemačka. Ko je onda drugi na Mundijalu bogatih? Ko je Argentina?

Njegovo ime je Džef Bezos i njegova strast su knjige. Iz te strasti i nekih drugih osobina, poput hrabrosti, vizionarstva i

„klikera“ za biznis, rođen je Amazon.com - najveća knjižara na svijetu.

Vratimo se otprilike pola vijeka unazad. Današnji drugi čovjek na svijetu po bogatstvu rođen je 1964. godine kao Džefri Preston Jorgensen. Nakon prilično turbulentnog djetinjstva, kratkog braka njegovih bioloških roditelja i majčine udaje za kubanskog imigranta, Džefri skraćuje svoje ime i dodaje mu prezime svog, kako on kaže, jedinog pravog oca. Tako je svijet dobio čovjeka po imenu Džef Bezos.

Na sreću, ovo je samo prva od njegovih kreacija.

Bezos je oduvijek imao dara za mehaniku, tehnologiju i računare. Među glasinama koje kruže o njemu je i ona kako je, kada je imao samo tri godine, rastavio svoju kolijevku. Želio je da spava na krevetu. Među onim u koje je lakše provjeriti, popularna je priča o Džefu „vunderkindu“ sa Vol Strita, koji u kancelariji drži vreću za spavanje. Sigurno je da ga spavanje nije dovelo do ovoga što je danas. Možda je radnu etiku stekao radeći seoske poslove na farmi svoga djeda u Teksasu?

Već pomenuti Amazon.com Bezosa je pokrenuo 1994. godine, sa jednim jedinim ciljem - da iskoristi novotariju zvanu internet i pokuša posredstvom nje da prodaje knjige. Nisu svi u njegovom okruženju sa oduševljenjem dočekali ovaj potez. Jer, vidite, kako bi se u potpunosti posvetio svom „prodavanju knjiga“, Bezosa je napustio poziciju potpredsjednika u jednom investicionom fondu sa Vol Strita i otišao da radi iz svoje garaže. Bukvalno.

O tome je kasnije rekao:

„Znam da, kada bih imao osamdeset godina, sigurno ne bih razmišljao o, na primjer, tome kako i zašto sam napustio Vol Strit 1994. godine, usred najvećeg uspona kompanije za koju sam radio, u najgore moguće vrijeme. Istovremeno, znam da bih iskreno žalio jer nisam učestvovao u stvari zvanoj internet, za koju sam mislio da je revolucija sama po sebi. Kada sam o tome razmislio na takav način, odluka se praktično donijela sama.“

Zanimljiva je priča vezana za naziv njegove prve i do danas najuspješnije kompanije. Prvobitni naziv Amazona je Cadabra, a današnji naziv je usvojen tek godinu kasnije. U septembru 1994. Bezosa je kupio domen Relentless.com, za koji su mu prijatelji rekli da zvuči „previše opako“.

Zanimljiva stvar u čitavoj priči je to da je domen još u njegovom vlasništvu, i ako ga ukucate u svoj pretraživač, bićete usmjereni na Amazon. Probajte.

U prva dva mjeseca poslovanja Amazon je uspješno prodavao u čitavim Sjedinjenim Američkim Državama, kao i u 45 zemalja širom svijeta. Sedmično je ostvarivana prodaja u vrijednosti od 20.000 američkih dolara.

Nakon nekoliko godina, tačnije 1997, kompanija je stekla uslove za izlazak na berzu, što je automatski značilo priliv kapitala i mogućnosti za nova ulaganja.

Sljedeće godine Bezosa odlučuje da diversifikuje ponudu. Počinje da prodaje CD-ove sa filmovima, muzikom i računarskim igricama, a kasnije i odjeću, elektronske uređaje, igračke i mnoge druge stvari. Evolucija logotipa kompanije iz 2000. godine jasno je stavila do znanja da će korisnici na Amazon.com-u uskoro moći da kupe bilo šta. Kako je rečeno, tako je i učinjeno.

Vrtoglavi rast prihoda kompanije je nastavljen i u narednim godinama, sve pod palicom vizionara Džefa Bezosa.

Liči vam na jednu drugu priču? Da, Džef Bezosa je za Amazon i svijet onlajn prodaje ono što je bio Stiv Džobs za Apple i revoluciju (između ostalog) mobilnih telefona.

Pored Amazon-a, vrijedna pomena je još jedna kompanija koju je osnovao. U pitanju je Blue Origin, proizvođač svemirskih letjelica, koji želi učiniti komercijalne svemirske letove dostupnim do 2018. godine. Bezosa će, s obzirom na ljubav prema svemiru, „Star Trek“ franšizi, mehanici i raketama, biti jedan od prvih putnika. Na to možete da računate.

Džef Bezosa, kao što vidite, nije od onih biznismena koji se „slijepo drže“ provjerenih stvari. U svom portfoliju posjeduje različite kompanije, razvija vlastite proizvode (Kindle, najbolji e-čitač na tržištu, svakako je najpoznatiji među njima), ali u posljednje vrijeme radi i ono što bogati ljudi rade - kupuje. Najprije je polje svojih interesovanja prebacio na medije, pa je kupio Vašington Post. Zatim je poželio da se bavi turizmom i hotelijerstvom pa je investirao u Airbnb. Među kompanijama u koje je investirao su i Google, Twitter, Uber, veći broj kompanija koje se bave proizvodnjom robota... Gotovo da ne postoji uspješna priča u svijetu tehnologije, a da Bezosa nije imao makar indirektan kontakt s njom.

Amazonova posljednja akvizicija Whole Foods Market povećala je bogatstvo Džefa Bezosa sa „tričavih“ 72,8 milijardi na 84,7 milijardi dolara, što ga je učinilo drugim čovjekom po bogatstvu na svijetu.

Iza koga? Pa iza Njemačke, razumije se.

~~~~~

Džef Bezosa bio je jedan od prvih koji su investirali u tada malu i ambicioznu kompaniju pod imenom Google. On je 1998. uložio 250.000 dolara, za koje je kupio 3,3 miliona dionica. Te dionice danas vrijede oko 3,1 milijardu dolara.

~~~~~

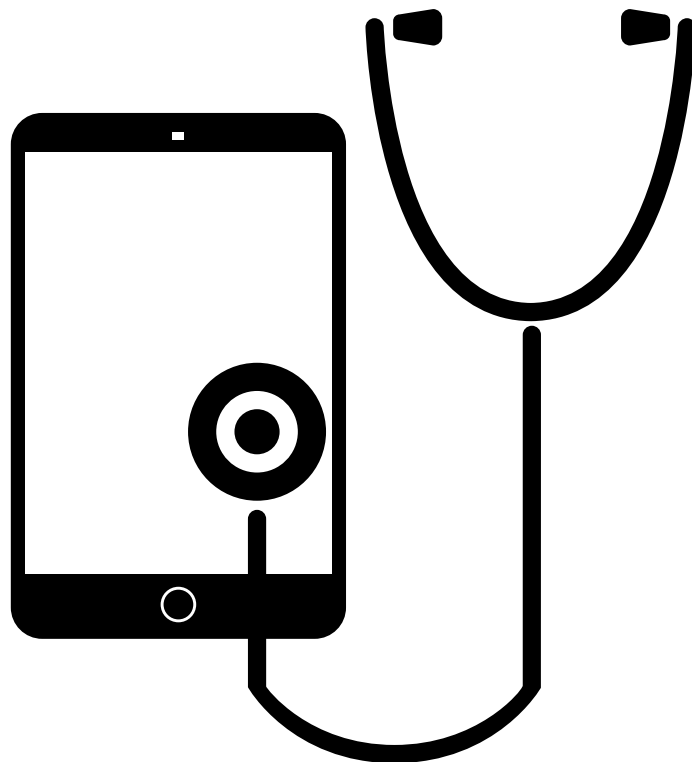
TESTIRAMO

HUAWEI P10 PLUS

ČISTA DESETKA U PLUS VARIJANTI

PIŠE: DEJAN TRNINIĆ

Kompanija Huawei slijedi trend velikih proizvođača mobilnih telefona, koji svoje flegšip modele isporučuje u dvije veličine. Huawei P10 Plus je najnoviji član P porodice, koji predstavlja spoj fantastičnog dizajna, vrhunskih performansi i revolucionarne dvostruke Leica kamere.

Ovogodišnji model u plus veličini nije samo veći brat modela P10, već donosi i nekoliko unapređenja. Tako je displej dobio 2K rezoluciju, još više radne i interne memorije telefona i nešto jaču bateriju u odnosu na „obični“ P10.

U pakovanju telefona Huawei P10 Plus, koje se otvara poput knjige, nalaze se standardno uputstvo za korištenje uređaja, iglica za otvaranje slotova SIM i MicroSD kartice, slušalice, plastična maska i punjač sa USB kablom, koji podržava brzo punjenje.

Dizajn telefona prati donekle prošlogodišnji P9 Plus, s tim da je izuzetno brz i precizan čitač otiska prsta sada smješten sa prednje strane uređaja, koji po potrebi može da vrši funkciju Home tipke.

Na gornjoj strani telefona, pored zvučnika, nalazi se infracrveni port, što je jedna od stavki koje Plus razlikuju

od manjeg modela, dok dodatni zvučnik Huawei P10 Plus čini stereo-uređajem. Na lijevoj strani smješten je utor za SIM i MicroSD kartice, dok su na desnoj pozicionirane tipke za uključivanje telefona i podešavanje jačine zvuka. Na dnu telefona nalaze se dodatni zvučnik, USB-C i 3,5 mm ulazi, kao i mikrofoni.

Još jedna razlika u odnosu na Huawei P10 je posjedovanje IPX3 sertifikata, što ne označava u potpunosti vodootpornost, ali će biti od koristi ukoliko telefon pokisne ili se slučajno po njemu prolje tečnost.

Dimenzije uređaja su 153,5 x 74,2 x 6,98 mm, dok je njegova masa 165 grama.

Aluminijumsko kućište je obrađeno posebnom tehnikom finog rezbarenja, kako bi se dobila mikro tekstura poledine uređaja. Okvir telefona zaobljen je na ivicama i prekriven 2.5D staklom, dok displej posjeduje Corning Gorilla Glass zaštitu pete generacije.

Huawei P10 odaje utisak čvrstog telefona, debljina telefona je svega sedam milimetara, a zahvaljujući optimalnim dimenzijama, moguće ga je koristiti i jednom rukom. Odličnoj ergonomiji doprinosi i matirana metalna površina poledine telefona, koja sprečava klizanje uređaja i ne ostavlja otiske prstiju.

Hardverski, P10 Plus je identičan modelu P10, koji pokreće HiSilicon Kirin 960 čipset sa osmojezgarim procesorom, potpomognut Mali-G71 MP8 grafičkim potprocesorom. Kirin 960 predstavlja najnoviji Huawei-jev procesor, dok grafički procesor donosi poboljšane

još bolje performanse za pokretanje zahtjevnih igrica, uz još veću energetska efikasnost.

Huawei P10 Plus posjeduje 5,5-inčni ekran QHD rezolucije (2.560 x 1.440), koja mu obezbjeđuje gustoću od visokih 540 ppi. Displej je izrađen u IPS-NEO tehnologiji i nudi odličan prikaz boja i kontrast, kao i dobru preglednost na suncu.

Plus varijanta je namijenjena najzahtjevnijim korisnicima, kojima su na raspolaganju 4 ili 6 GB radne memorije, zavisno od varijante, kao i 64, odnosno 128 GB interne memorije, uz mogućnost proširenje MicroSD karticama.

Litijum-jonska baterija, kapaciteta 3.750 mAh, nudi pristojnu autonomiju, čak i prilikom cjelodnevnog korištenja, a za njeno brzo punjenje brine se Super Charge tehnologija, koja bateriju u potpunosti napuni za nešto više od sat vremena.

Vrhunski doživljaj pri korištenju telefona upotpunjuje Android 7.0 Nougat OS i Huawei-jev EMUI u verziji 5.1, koji je doveden do savršenstva. Korisnički interfejs radi brzo, fluidno i aplikacije pokreće bez kakvih kočenja.

Telefon se puni USB-C kablom, a vrijedi pomenuti da je Huawei ostao vjeran 3,5-milimetarskom ulazu za slušalice. Za povezivanje uređaj koristi Bluetooth 4.2, NFC, GPS i Wi-Fi+ tehnologiju.

Kao rezultat saradnje sa uglednim Pantone Color institutom, P10 Plus se izrađuje u nekoliko atraktivnih boja, među kojima su grafitnocrna, bijela, plava, zlatna, srebrna, pink i zelena.

The advertisement features the Huawei logo at the top left. Below it is an image of the phone's retail box. To the right of the box is a list of features in Croatian: 'Dugi bez kablova', 'brzo i jednostavno', 'glatko i precizno', 'USB-C', and 'Čvrsti aluminij'. Below the box, the text reads 'već od 1 KM uz Moj Mix VIP'. At the bottom left, a white speech bubble contains the text 'OBOJI LJETO UZ HUAWEE!' with a red Huawei logo. On the right side, the Huawei P10 Plus smartphone is shown vertically, displaying the time 08:08. Below the phone, the text 'HUAWEE P10 Plus' is written, followed by '© HUAWEI CO., LTD.' and a red Huawei logo. The background on the right has a blue wavy pattern.

KAMERA KAO NAJJAČI ADUT

Huawei je ugradnjom Leica kamere u modele P serije visoko podigao ljestvicu kada je u pitanju kvalitet fotografije i konkurenciji zadao težak domaći zadatak.

Za fotografije je zadužena unaprijeđena dvostruka kamera, koja posjeduje kolor senzor od 12 megapiksela i monohromatski od 20 megapiksela. Širi otvor blende dolazi do izražaja u uslovima slabije osvjetljenosti, a optička stabilizacije slike, laserski autofokus i dvotonski blic doprinose da su fotografije još prirodnije, sa manje šuma, više detalja i punijih boja.

Mogućnost snimanja videa u 4K rezoluciji i prednja kamera od osam megapiksela, koja sadrži filter uljepšavanja za savršene selfije, zaokružuju fantastične fotografske mogućnosti ovog telefona.

Pored unaprijeđene Leica dvostruke kamere, Huawei P10 donosi i potpuno novi algoritam za snimanje portreta, sa 3D tehnologijom prepoznavanja lica.

Huawei je u Plus model implementirao algoritam koji koristi mašinsko učenje i kontroliše upotrebu radne memorije na osnovu navika i ponašanja korisnika te obezbjeđuje najčešće korištenim aplikacijama još više procesorske snage.

Huawei P10 Plus ostavlja utisak istinskog premium modela, počev od kvaliteta izrade, vrhunskog hardvera i optimizovanog softvera. Riječ je o impresivnom uređaju koji predstavlja sam vrh ponude za 2017. godinu i upravo zbog toga zaslužuje i najvišu ocjenu - čistu (plus) desetku.


~~~~~  
*Huawei P10 u plus varijanti idealan je izbor za kupce koji su u potrazi za 5,5-inčnom dijagonalom ekrana, koja je trenutno najpopularnija veličina displeja.*  
~~~~~

Huawei P10 Plus možete pronaći u ponudi m:tel-a, po cijeni već od 1 KM sa PDV-om, uz neku od Moj Mix (postpaid) tarifa. Kupovinom uređaja očekuje vas i poseban pakon-paket, u kojem ćete pronaći: Kombinovani tripod stalak i selfi stick u jednom, auto-punjač sa brzim punjenjem, prenosnu bateriju kapaciteta 10.000 mAh sa brzim punjenjem i USB-C kabl sa adapterom na MicroUSB.

~~~~~  
*U izradi smartfona korišteni su vrhunski materijali, što potvrđuje tezu da se Huawei prebacuje u segment premium uređaja, kako bi konkurisao najboljim modelima iz Samsung-a i Apple-a.*  
~~~~~


SOCIAL SPACE

TRENDOVI NA DRUŠTVENIM MREŽAMA

LIVE, STORIES, VR I 360

PIŠE: VANJA PARTALO

Ukoliko ste konzument Facebook-a, Instagram-a i Twitter-a, sigurno ste zapazili da sve društvene mreže imaju samo jednu konstantu – nikad ne prestaju da se mijenjaju.

Nekada je napredak u tehnologiji razlog za promjene pravila igre, a nekad stara ideja poput virtualne realnosti brzo stekne popularnost koju čelni ljudi social platformi odmah „zgrabe“. I u jednom i u drugom slučaju promjene osjete krajnji korisnici, nažalost ili na sreću. Zato vam u ovom broju donosimo listu najvećih trendova na društvenim mrežama.

1. LIVE

Live je opcija koja je nastala iz težnje da se korisnicima društvenih mreža omogući da svoj sadržaj plasiraju u realnom vremenu, da zabilježe i odmah emituju trenutak. Prvi je s tom praksom počeo Twitter, kroz svoju opciju Periscope. Nedugo nakon toga, Facebook je odgovorio istom mjerom, a za njim i Instagram. Live opcija je za kratak period postala značajan način komuniciranja u čitavoj social media jednačini. Dokaz za to je činjenica da je postala ustaljena praksa, čak i ozbiljnih medija, da se pozivaju na Live video kada je u pitanju neki značajan događaj o kojem izvještavaju.

2. STORIES

Velika prašina podignuta je kada je Facebook objavio da u paletu opcija uključuje i Stories, i to na svoje obje aplikacije - Facebook i Facebook Messenger. Kada je opcija stigla, Instagram korisnici su primijetili da je „fejs“ kopirao Instagram i kako bi potonji mogao da tuži

Zakerberga. Upućeniji među njima znaju da Facebook posjeduje Instagram. Stories je trend koji je, prema svemu sudeći, tu da ostane. Postavite željeni sadržaj koji je ostalim korisnicima dostupan naredna 24 sata. Nakon toga se automatski briše. Sutra - ispočetka.

3. VR

Spoj virtualne realnosti i društvenih mreža neki nazivaju „sljedećom velikom stvari“. Facebook već razvija VR platformu, na kojoj ćete moći da se družite s vašim onlajn prijateljima iz svih krajeva svijeta u istoj prostoriji, a da pri tome ne napuštate udobnost svog doma.

4. 360

Takozvani 360 video je novitet i to je, u suštini, video koji prikazuje „čitavu sliku“, u 360 stepeni. Ova nova social media alatka najviše koristi će donijeti prodavcima pri oglašavanju na društvenim mrežama. Potencijalnom kupcu 360 video pruža veći osjećaj prisnosti, tako da sigurno treba računati na to da je ovaj trend došao da ostane.

Bilo da se neka od ovih platformi koristi u privatne svrhe ili za potrebe razvoja biznisa, evidentno je to da je potrebno uhvatiti se u koštac sa trendovima i naučiti kako poruku prenijeti putem neke od ovih alatki.

SOCIAL SPACE

” Facebook

Društvena mreža Facebook trenutno radi na aplikaciji za grupne video-pozive. Aplikacija radnog naziva Bonfire najvjerojatnije će biti predstavljena na jesen.

” WhatsApp

Nova verzija za WhatsApp aplikacije za android i iOS mobilne operativne sisteme omogućuje svim korisnicima da sa svojim kontaktima u direktnoj komunikaciji podijele bilo koju datoteku!

” SAD

Istraživanje sprovedeno u SAD pokazalo je kako čak 70 odsto poslodavaca provjerava profile svojih potencijalnih zaposlenika na društvenim mrežama prije nego što ih pozovu na razgovor za posao.

PRIPREMILA: DANIJELA FILIPOVIĆ

” Facebook

Mark Zuckerberg na svom profilu na Facebook-u objavio je kako je broj korisnika ove mreže i službeno dostigao nevjerovatnu brojku od dvije milijarde.

” Gif

Jedan od najpopularnijih grafičkih formata na internetu proslavio je 30. rođendan.

” Binky

Nova aplikacija za odvikavanje od društvenih mreža. Suština aplikacije je u tome što vaše objave i reakcije na ovoj društvenoj mreži niko ne vidi. Zvuči besmisleno, ali autori tvrde da je odlična „antistres“ terapija.

” Psy

Psy, korejski reper i apsolutni kralj YouTube-a, dobio je dijamantni „Play Button“, posebnu posvetu koju ovaj kanal dodjeljuje kada dostignete određeni broj pretplatnika, u ovom slučaju riječ je o više od deset miliona.

MREŽA

FACIAL RECOGNITION

SOFTWARE

PIŠE: DARKO BAJIĆ

Zamislite situaciju da vas na ulici zaustavi osoba koju ne prepoznajete, pozdravi vas po imenu i upita vas za porodicu. Pokušavate se sjetiti odakle poznajete tu osobu, ali ne možete. Dajete neodređene odgovore kako se ne biste odali da nemate pojma s kim razgovarate.

Sada zamislite da vam se približava ta ista nepoznata osoba, ali ovoga puta sa sobom imate aplikaciju za prepoznavanje lica koja skenira nepoznatog, daje vam njegovo ime i prezime, prikazuje zajedničke kontakte, a kao dodatne mogućnosti prikazuju se njegovo zaposlenje, bračno stanje i interesovanja.

Ovakvi sistemi validacije ličnog identiteta su stvar bliske budućnosti. Aplikacije koje prepoznaju lice i rade određene analitike postoje već i sada. Sistemi facijalnog prepoznavanja postaju toliko dobri da će uskoro, jednostavnim gledanjem u kameru, omogućavati kupovinu, rezervaciju karata i otključavanje vrata. Prateći veliki razvoj analize „big data“ podataka i sa moćnom vještačkom inteligencijom u pozadini, softveri za prepoznavanje lica biće sve pouzdaniji i doprinijeće stvaranju uzbudljivih aplikacija i hardvera.

Negativna strana je to što mogu dovesti i do apsolutnog gubitka privatnosti. Anonimnost u javnosti skoro da i neće postojati, a termin „lice u gomili“ bi mogao potpuno izgubiti na značenju. Baš zbog toga, postoje velike dileme u vezi s razvojem tehnologija u ovom pravcu, ali postaje izvjesno da se to sada teško može zaustaviti.

Sa velikom preciznošću, sadašnja tehnologija može i od zamagljene fotografije uzeti dijelove uz pomoć kojih će identifikovati osobu na njoj. Da bi identifikacija bila moguća, potrebne su baze podataka fotografija pomoću kojih će se vršiti prepoznavanje. Takve baze podataka su, na primjer, baze ličnih podataka građana, policijski dosijei, baze zaposlenih u preduzećima, podaci iz studentskih službi i slično, a zahvaljujući trendu selfi fotografija na društvenim mrežama, postoje i dobre online baze podataka, dostupne za mnoge kreativne aplikacije.

Većina društvenih mreža ipak ne daje tako lako potpuni pristup prikupljanju podataka pa ukoliko prepoznaju pokušaj roba da preuzima sadržaj, vrlo brzo će to onemogućiti. Sa druge strane, ruska Facebook verzija VKontakt prilično je javna i sve profilne fotografije su javno dostupne svima. Koristeći se time, razvijena je aplikacija FindFace, koja služi za identifikaciju nepoznatih ljudi koristeći se profilnim slikama sa VKontakta. Dovoljno je iskopirati lice sa video-snimka ili fotografije i FindFace ga poredi sa licima iz baze te prikazuje rezultate prema vjerovatnoći podudaranja. Kako bi testirali aplikaciju, novinari u Moskvi zaustavljali su slučajne prolaznike sa molbom da ih fotografišu i pronađu njihov VKontakt nalog. Rezultati su bili prilično dobri, što stvara kontroverze o korištenju aplikacije.

Iako je tehnologija uznapredovala, internet se neće tek tako pretvoriti u veliku bazu za prepoznavanje ljudi. Prikupljanje „biometrijskih identifikatora“ bez znanja i dozvole se sankcioniše u nekim državama SAD. Upravo su potencijalne sudske tužbe razlog zašto ne postoje slične aplikacije za druge velike društvene mreže.

U Kini se, opet, veliki akcenat stavlja na bezbjednost pa se razvija tehnologija koja će loviti osumnjičene za kriminal. Podaci osumnjičenih iz državne baze podataka upoređivaće se sa fotografijama prikupljenim s javnih kamera širom zemlje.

Budućnost dolazi sa sve manjom anonimnošću, ono sa čime se suočavaju VKontakt korisnici može postati iskustvo svakoga ko ima online profil. Ono što je najbitnije istaći je da u svrhu anonimnosti nije dovoljno obrisati profil ili ga nikada ni ne kreirati, jer fotografije na kojima se nalazimo mogu biti postavljene i bez našeg znanja. To mogu biti zajedničke fotografije sa našim prijateljima ili grupne fotografije koje neki portali postavljaju slikajući događaje kojima smo prisustvovali. Uz sve to, naše ime ne mora ni biti spomenuto.

Za obične korisnike pronalaženje sličnih lica na internetu može biti i zabavno i važno. Možemo tražiti ljude koji su nam fizički slični, a možemo i provjeravati da li neko koristi naše slike na koje nema pravo.

Postoje online servisi koji su besplatni i mogu se koristiti bez bojazni. Neki od njih su:

GOOGLE FACE SEARCH

Google Image Search ne koristi tehnologiju za prepoznavanje lica, ali njegovi algoritmi mogu dati približno tačne rezultate upoređujući postavljenu fotografiju sa svojom bazom podataka.

BETAFACE

Kada se postavi fotografija, aplikacija daje listu detalja o osobi na njoj: godine, rasu, boju kose i očiju, poziciju obrva, dužinu kose i slično.

PICWISER

Ova aplikacija predstavlja alat za dizajnere kako bi se obezbijedili da se njihove slike ne koriste negdje drugdje bez njihove dozvole. Takođe, postoji i opcija za pretragu lica.

PICTRIEW

Aplikacija koja daje osnovne informacije o osobi sa fotografije i pronalazi poznatu osobu s kojom postoji najveća sličnost.

TWINSORNOT.NET

Aplikacija koja upoređuje osobe sa dvije različite fotografije i određuje procenat sličnosti između njih.

Kao i svaka nova tehnologija, i tehnologija facijalnog prepoznavanja ima svoje dobre i loše strane. Odlična je po pitanju bezbjednosti i lovu na kriminalce, jer im veoma otežava kretanje, svaka javna kamera je potencijalni dojavljivač policiji o „sumnjivom licu“. Sa druge strane, u pogrešnim rukama postoji velika mogućnost zloupotrebe, recimo, svakog reklamnog agenta može pretvoriti u demona koji nas poznaje u dušu. Da bi se to izbjeglo, potrebno je donijeti nove zakone koji bi jasno propisivali upotrebu ove nove tehnologije.

BRENDOLOGIJA

Sedam dobrih razloga

ZA KVALITATIVNA ISTRAŽIVANJA*

Zakoni ponude i tražnje važe od kada postoji tržište, ali očekivanja koja kupci imaju od proizvoda ili usluge su veća nego ikad. Konkurencije je sve više. Više nije dovoljno da napravite neodoljiv, kvalitetan proizvod ili uslugu koja ne košta mnogo i da je oglasite. Morate znati kako će vaša usluga izgledati sljedeće sezone, zatim dogodne, kao i za pet godina, koliko će koštati, da li će ostati jedinstvena ili će biti lider u grupi. Morate, takođe, znati kako ćete je oglašavati - dakle, trebalo bi da napravite brend ukoliko želite da opstanete na tržištu.

PIŠE: LJUBICA JEROTIJEVIĆ

Kreiranje dobrotne strategije brenda počinje tako što ustanovite kapacitet tržišta, odredite ciljnu grupu i upoznate konkurenciju - i to je minimum.

Ako ste vični predviđanju budućnosti iz karata, pogodićete odgovore na ova pitanja, međutim, ako ste kao većina nas, moraćete da obavite istraživanje tržišta.

Istraživanja ima raznih, manje ili više složenih, dugotrajnih, skupih ili preciznih:

- **neka su kvantitativna** (kada se rezultati mogu izraziti ciframa i procentima) i ona se obično rade na reprezentativnom uzorku ispitanika (što znači da u uzorku ima isti procenat mladih i starih, bogatih i siromašnih, pametnih i glupih itd., kao u ukupnoj populaciji. Tada i samo tada, smiju da se izvode zaključci o kompletnoj populaciji na osnovu uzorka). Rezultati dobijeni na ovaj način obično nam daju odgovore na pitanje „koliko“;
- **neka su kvalitativna** - rezultati se ne mogu izraziti ciframa, ali su ti rezultati za neke namjene važniji nego oni kvantitativni, dobijeni anketnom metodom. Ako nas zanima odgovor na pitanje „zašto“, kvalitativna istraživanja su nezamjenjiva.

Ako nemate suviše novca ili vremena, a niste u rodu sa Tarabićima iz Kremne i želite bolje da razumijete ciljnu grupu, da saznate stavove i mišljenja, kako biste kreirali nastup ili testirali neku akciju, ono što vam treba je nekoliko kvalitativnih istraživanja sa tipičnim predstavnicima ciljne grupe koja će vam pomoći da kreirate strategiju i konkretna obećanja, kao i da testirate ono što je već kreirano.

Kvalitativna istraživanja koštaju malo i traju kratko, a korist koju pružaju je nemjeriva:

- Daju brze odgovore na važna pitanja (zašto neko nešto voli ili mrzi, šta mu se dopada i zašto, šta želi ili ne želi da proba i slično). Kad kažem brzo, mislim za manje od sedam dana!
- Istraživanje se sprovodi efikasno i jeftino i relativno je jednostavno za realizaciju.
- Rezultati koje dobijate su reakcija na grupnu dinamiku, to je, dakle, socijalno orijentisano istraživanje i kao takvo ponekad daje realniju sliku nego intervju.
- Dobijaju se iskreniji i autentičniji odgovori, ljudi ne odgovaraju automatski, kao što je to često slučaj kod upitnika.

- Proces rada omogućava moderatoru ga zagrebe dublje ako smatra da je to potrebno, kod upitnika su pitanja definisana i nije moguće tokom rada mijenjati ih.
- Rezultate je lako prenijeti i moguće je koristiti citate ispitanika da bi se povećala vjerodostojnost.
- Ukoliko vam je nešto ostalo nejasno, možete ponoviti istraživanje na novom uzorku, a da time ne povećate dramatično ni rokove ni troškove.

Mudri već znaju da mora postojati neko krupno „ali“ u ovoj priči, jer ne postoji ništa na ovom svijetu što ima samo dobre strane i pozitivne osobine. I zaista, kvalitativna istraživanja imaju samo jedno, ali veoma bitno „ali“:

Cijeli proces u velikoj mjeri zavisi od znanja, sposobnosti i ličnosti moderatora. Kompletan literatura o kvalitativnim istraživanjima insistira na tome da je uloga moderatora najvažnija i to je uglavnom tačno.

Moderator bi trebalo da bude (po temi o kojoj se priča) nepristrasan i objektivan. Trebalo bi, takođe, da bude i obaviješten, taktičan i zabavan. Funkcija moderatora je da vodi razgovor u određenom pravcu, tako da se pokriju sve teme i postavbe sva pitanja, a takođe i da svaki član grupe kaže ponešto kao odgovor na svako pitanje. Moderator mora da umije da prekine preopširnog izlagača tako da se ovaj ne uvrijedi i mora da prepozna party breaker-a na vrijeme, prije nego što ovaj uspije da blokira rad svih ostalih. Ako nemate takvog, nemojte ni ulaziti u kvalitativna istraživanja, rezultati će biti netačni i bezvrijedni.

* Pod samo jednim uslovom - da moderator zna da radi svoj posao

m:

S DRUGE STRANE

HILJADU RIJEČI

U DOBROM DRUŠTVU

GRADSKI TAMBURAŠKI ORKESTAR

BANJALUČKI GRADSKI TAMBURAŠKI
ORKESTAR NAJBOLJI NA SVIJETU

PIŠE: DANIJELA FILIPOVIĆ

Lijepa vijest u Banjaluku stigla je ovoga ljeta sa zvanično najboljeg etno-festivala u Evropi „Tamburica festa“, koji se tradicionalno u junu održava u Novom Sadu. Dugogodišnji rad nekolicine muzičkih entuzijasta, okupljenih u Gradski tamburaški orkestar, krunisan je gran-prijem Svjetskog tamburaškog festivala u konkurenciji 15 najboljih orkestara iz cijeloga svijeta.

Pitanje „Zašto tamburica“, u Italiji i Francuskoj glasilo bi: „Zašto mandolina“ ili u Rusiji: „Zašto balalajka“, a odgovor bi vjerovatno bio vrlo sličan na svim stranama svijeta. „Tamburaška muzika je dio naše kulture koje se ne stidimo i rado je sviramo“, odgovaraju na ovo pitanje iz Gradskog tamburaškog orkestra, ponosni na do sada najveće priznanje koje su dobili.

Orkestar je nastao prije 16 godina, kada je grupa entuzijasta napustila RKUD „Pelagić“ sa željom da na tamburi izvodi mnogo ozbiljniju muziku od folklornih igara, starogradske i narodne muzike, što nikako ne znači da se orkestar odrekao „tamburaške klasike“ i da je potisnuo ovaj žanr. Tako su realizacija naizgled smjele ideje i eksperimentisanje sa različitim muzičkim žanrovima zahtijevali mnogo rada na unapređenju tehnike sviranja, a ambiciozna ideja urodila je plodom te je Gradski tamburaški orkestar danas punopravni član društva najboljih.

„Moram priznati da su ti prvi koraci u samostalnom bitisanju orkestra bili smjeli, ali najvažnije je da rezultati nisu izostali. Neposredno nakon osnivanja orkestra počela je s radom škola tambure, da bi nakon toga jedna od prvih aktivnosti bila usmjerena na uspostavljanje saradnje sa svim značajnijim orkestrima iz regiona. Takođe, pojavljivali smo se i na tamburaškim festivalima, istina, potpuno svjesni da u to vrijeme nismo imali

šanse da se nosimo sa boljima od sebe“, prisjeća se direktor Gradskog tamburaškog orkestra Banjaluka Spomenko Guzijan dodajući da je za uspjeh orkestra najviše zaslužan entuzijazam članova, kao i ogromna ljubav prema tamburici i muzici.

Početnički entuzijazam nije napustio članove Gradskog tamburaškog orkestra, koji za jesen najavljuju bogat koncertni program za sve ljubitelje umilnog zvuka tamburice. Već sredinom septembra zakazan je veliki koncert „Željko Bebek & tamburaši“, koji je najavljen kao prvorazredni muzički događaj i koncert sezone. „Bebek nije gostovao u Banjaluci još od vremena kada je nastupao sa 'Bijelim dugmetom' i najava njegovog dolaska već izaziva veliko interesovanje publike. Bebek, jedan od najznačajnijih pop-rok pjevača ex-Yu muzičke scene, samo za ovu priliku održaće pravi muzički spektakl, u okviru kojeg će mu se na pozornici istovremeno pridružiti čak 70 muzičara, članova Gradskog tamburaškog orkestra Banjaluka i Tamburaškog orkestra Centra za tradicijsku kulturu iz Varaždina, kao i Bebekov prateći rok bend“, kaže Guzijan i podsjeća da je Bebek tokom 2015. i 2016. godine slične koncerte sa tamburašima održao u Varaždinu, Novom Sadu, Beogradu, Zagrebu i Dubrovniku.

Nakon 16 godina postojanja Gradskog tamburaškog orkestra došlo je vrijeme za objavu prvog studijskog albuma, za koji je muziku, tekst i aranžmane svih devet

kompozicija radio umjetnički voditelj i dirigent orkestra Zlatan Mirić. „Očekujemo da će neke kompozicije sa ovog albuma do kraja godine postati hitovi, rado slušani na našim radio-stanicama, a prvi promotivni koncert biće održan u Banskom dvoru 9. oktobra“, rekao je direktor Gradskog tamburaškog orkestra dodajući da će kraj 2017. godine za banjalučke tamburaše biti vrlo dinamičan i zanimljiv, jer ih očekuju tradicionalni tamburaški festivali u Starčevu i Rumi, gdje je važno sačuvati stečenu reputaciju.

Za početak nove sezone Gradski tamburaški orkestar priprema Novogodišnji gala koncert, koji je zanimljiv po tome što ima tematski karakter, a publika naviknuta na visoko postavljene standarde svake godine očekuje nešto novo. „Za sljedeću, 2018. pripremamo veće operskih arija te smo za tu priliku angažovali Banjalučanku Dušicu Bijelić, izuzetan sopran, koju je britanski 'Independent' uvrstio među deset najboljih mladih umjetnika iz cijelog svijeta“, ističe Guzijan podsjećajući da je Novogodišnji koncert zamišljen tako da se svaki put publici predstavi nova muzička tema, od obrada najvećih hitova ex-Yu evergrina, preko sevdalinke i filmske muzike, kako je to rađeno prethodnih godina. Tamburaši, u prepunoj Koncertnoj dvorani Banskog dvora prirede noć za pamćenje, a zbog velikog interesovanja publike za sljedeću, 2018. godinu najavljuju i nekoliko repriznih termina.

Upravo je kombinacija različitih muzičkih pravaca učinila Gradski tamburaški orkestar jedinstvenim, što je prepoznala brojna publika, koja sa radošću posjećuje koncerte i unaprijed se raduje svakom novom muzičkom projektu. „Ranije smo često lomili koplja sa tamburašima iz susjednih zemalja i slušali sugestije da tambura nema šta da traži u pop i rok muzici, da joj nije mjesto u klasičnoj muzici te da nije u redu da se na tamburi svira, na primjer, Mocartova muzika. Na sreću, ove predrasude su iza nas i danas tamburaši široko otvaraju svoje notne pultove za muziku raznih žanrova“, kaže ovaj umjetnik.

Koliko god da je izazovno i zanimljivo eksperimentisanje sa različitim stilovima, ipak su svi članovi Gradskog tamburaškog orkestra saglasni da im je najdraža kompozicija „Mladost i kolo“, koju je komponovao harmonikaš i nekadašnji član Društva Safet Sušić, a za tamburaško izvođenje prilagodio Marko Popović, legenda banjalučke tamburaške scene. Kompozicija „Mladost i kolo“, bilo da se njom počinje ili završava koncert, budi emocije istinskih poštovalaca tamburice, Banjalučana koji se prisjećaju nekih drugih, često kažu, ljepših vremena, a mlađe generacije uče o tradiciji, stižu spoznaju o gradu i tamburice slušaju na koncertima daleko od kafanske buke.

Razni žanrovi u kojima se Gradski tamburaški orkestar oprobao za deceniju i po svog postojanja podstakli su veliki broj mladih da se uključe u svojevrsni tamburaški pokret u Banjaluci te je uz internu školu tambure, koja postoji pri orkestru od njegovog osnivanja, otvoren Odsjek tambure u Muzičkoj školi „Vlado Milošević“ u Banjaluci. Veliku pomoć u prepoznavanju mladih talenata pružaju profesori u osnovnim i srednjim školama, a koliko god da je važno posjedovati talenat za sviranje ovog instrumenta, kao i u svemu drugom u životu, presudni su volja i upornost. „Interesantno je da se promijenila percepcija o onima koji sviraju tamburu. Prije nekih 10-12 godina, kada bismo išli da promovišemo tamburu u školama ili da držimo časove učenicima, razredne starije su nam izlazile u susret često uz komentar da to djeci nije toliko zanimljivo, da nije moderno i tome slično. Danas je situacija sasvim drugačija, profesori u školama među svojim učenicima prepoznaju buduće članove Gradskog tamburaškog orkestra koji su radi da nam se priključe, najprije kroz školu tambure, a kasnije kao punopravni članovi Gradskog tamburaškog orkestra“, ponosno ističe direktor.

Gradski tamburaški orkestar iz Banjaluke svirao je skoro sve što se na tamburici može odsvirati.

Od klasične tamburaške literature domaćih autora, poput Vlade Miloševića i dr Josipa Andrića, starogradskih, narodnih, napolitanskih, popularnih kompozicija, pa sve do filmske muzike i džez. Mnoge od tih kompozicija dostupne su na YouTube-u i imaju dosta veliku gledanost.

U DOBROM DRUŠTVU

ANIP „VESELIN MASLEŠA“ IZ BANJALUKE

ČUVARI TRADICIJE GRADA NA VRBASU BLIZU 70 GODINA

PIŠE: DANIJELA FILIPOVIĆ

Ako za nekoga sa pravom možemo reći da je istinski čuvar tradicije i običaja Banjaluke, Republike Srpske i Bosne i Hercegovine, onda je to Ansambl narodnih igara i pjesama „Veselin Masleša“, koji već gotovo 70 godina čuva i njeguje našu tradiciju kroz umjetnost narodne igre, pjesme i muzike. Ponos „Masleše“ predstavljaju brojni nastupi izvođeni pred više desetina hiljada gledalaca, kakav je bio nastup u Moskvi, na čuvenom Crvenom trgu, ili gostovanja u Kairu i Aleksandrijskoj operi. Osim velikog broja kvalitetnih koreografija, odličnih igrača i pjevača, „Masleša“ posjeduje ogroman fondus originalnih, starih narodnih nošnji sa preko 1.000 kompleta iz svih republike bivše Jugoslavije.

Ovo bi bilo kratko predstavljanje ansambla, osnovanog poslijeratne 1948. godine, kroz koji je prošlo blizu 10.000 članova, sa preko 150 gostovanja u svim dijelovima svijeta i nebrojeno sjajnih koreografija. Direktor ansambla Nemanja Knežević napominje da je u dugoj i bogatoj

istoriji „Masleše“ prikupljen veliki broj nagrada, priznanja, diploma, povelja i zahvalnica, a ono što zauzima posebno mjesto u vitrinama je najprestižnija nagrada „Zlatni plesač“, koju je dodijelila Međunarodna asocijacija folklor.

„Ansambel je učesnik mnogih domaćih i međunarodnih festivala folklor i drugih manifestacija, a ‘Maslešin’ program, prema našim procjenama, vidjelo je blizu sedam miliona gledalaca. Za visok umjetnički nivo izvođenja programa dobitnik je mnogih priznanja i nagrada te smo, uz već pomenuto, nosioci Ordena zasluga za narod sa srebrnom zvijezdom i Ordena Njegoša prvog reda, koji nam je dodijeljen 1998. godine“, istakao je direktor ansambla. Na repertoaru „Veselin Masleša“ su brojne koreografije narodnih igara, od kojih je polovina iz Republike Srpske i BiH i koje se izvode u pratnji mješovitog narodnog orkestra. „U namjeri da neprestano doprinosimo očuvanju narodne tradicije, redovno obnavljamo repertoar ansambla, sa najmanje jednom koreografijom godišnje. Kako poseban dio našeg programa čine tačke sa Zmijanja, koje se nalazi u neposrednoj blizini Banjaluke, posjedujemo i zbirku ‘Zmijanjske narodne nošnje’, koju čini oko 100 kompleta, uglavnom originalnih narodnih nošnji u svim varijantama“, rekao je Knežević dodajući da je fundus narodnih nošnji kojim raspolaže „Masleša“ „zaštitni znak“ ansambla, jer je jedno od rijetkih kulturno-umjetničkih društava koje program izvodi u originalnim nošnjama.

lako članovi ansambla nastupaju u svim dijelovima svijeta, ipak im je najdraža domaća publika i Banjaluka. Od početka ove godine „Masleša“ je održao cjelovečernje tradicionalne nastupe, kao što su „Spomenar - koncert veteranskog ansambla“, potom „Generacije u igri i pjesmi“ i dječiji program pod nazivom „Djeca su vojska najveća“. Proteklog ljeta u organizaciji ANIP „Veselin Masleša“, održan je i Festival srpskog folklor, koji je u julu ove godine održan na ljetnoj sceni tvrđave Kastel. „Ideja festivala bila je povezivanje Srba iz regiona i dijaspore, očuvanje srpske tradicije, kulture i običaja, ali i prilika da se pokaže najbolje od onoga što srpski folklor nudi“, kazao je Nemanja Knežević, direktor ANIP „Veselin Masleša“.

Festival srpskog folklor, koji je, uz domaća, ugostio i nekoliko kulturno-umjetničkih društava iz Srbije, podržala je i kompanija m:tel.

Za proteklih 69 godina ansambel je gostovao u svim zemljama Evrope, a samo u posljednjih 10 godina, osim u BiH, nastupao je na međunarodnim festivalima i

manifestacijama u Atini, Solunu, Ankari, Istanbulu, Budimpešti, Londonu, Briselu, Moskvi, Varšavi, Temišvaru, Velikom Trnovu, Kairu, Aleksandriji, Geteborgu, Beogradu, Novom Sadu, Nišu, Zagrebu, Ljubljani i Mariboru. „Svaki festival je zanimljiv na svoj način i priča je za sebe, ali najvažnije u svemu tome je da se ljudi druže, putuju, da uče da dijele i da se pomažu, kao i da razmjenjuju kulturu i iskustvo sa učesnicima iz drugih zemalja“, kazao je direktor ansambla prisjećajući se gostovanja u Portugalu, koje je trajalo 17 dana.

Ansambel je kroz dugogodišnju istoriju saradivao sa renomiranim folkloristima prostora bivše Jugoslavije, među kojima su Branko Šegović, Dobrivoje Putnik, Tončka Marolt, Ivan Šulina, Vladimir Šoč, Vjačeslav Slavko Kvasneviski, kao i sa muzičkim pedagogima kao što su Vlado Milošević, Tomislav Nandi Kulijer, Danijel Burić, Rade Stanić i Marko Popović. Značajan trag na umjetnički i izvođački nivo Društva ostavio je dugogodišnji umjetnički rukovodilac prof. Vaso Popović, koji je najduži i najzapaženiji dio svog rada u folkloru posvetio upravo „Masleši“.

~~~~~

Svake jeseni ANIP „Veselin Masleša“ organizuje upis novih članova, a najveći broj polaznika čine djeca školskog uzrasta te je raspored proba prilagođen školskim obavezama. „Mladi roditelji žele da njihova djeca odrastaju u zdravoj sredini, zdravom društvu, učeći o svojoj kulturi, istoriji, običajima i tradiciji. U KUD-ovima se sklapaju doživotna prijateljstva, velike ljubavi, koje često prelaze u brakove, stiče se zdrav i disciplinovan pristup životu, životnim situacijama, a razvija se i osjećaj za prepoznavanje istinskih vrijednosti“, istakao je direktor ansambla.

Trenutno aktivni repertoar sadrži 34 koreografije, od kojih su pet dječije, a veći dio programa obuhvata narodne igre iz naših krajeva.

~~~~~

HILJADU RIJEČI

AIDA REDŽEPAGIĆ

NAJVAŽNIJE JE TALENTU DOZVOLITI DA PROCVJETA

PIŠE: DANIJELA FILIPOVIĆ

Za jednu od najtalentovanijih fotografkinja u BiH Aidu Redžepagić najstrašnija stvar na svijetu je kada ljudi dozvole da u njima „čuči“ neki talenat, a oni ga ne istraže do kraja i ne dozvole mu da procvjeta.

„Bog vam da nešto, a vi to ne koristite. Bilo da lijepo pjevate, fotografišete, svirate, pišete, a vi sjedite u nekoj kancelariji, bavite se ‘konkretnijim’ poslom i zbrajate neke računice jer ‘siguran posao’ je najvažnija stvar. Treba dočekati penziju. Zaboravljamo da je život neizvjestan. Život je da se živi“, kaže Aida Redžepagić.

Po zvanju profesorica engleskog jezika i književnosti, rođena u Kaknju, nastanjena u Sarajevu, ljubav prema fotografiji razvijala je polako, pa je vremenom hobi postao ozbiljno zanimanje.

Omiljena inspiracija su joj ljudi koji je okružuju, a među njima najviše njen muž. Po zanimanju, zvanju i životnom

odabiru je gitarista, sa ogromnom ljubavlju prema muzici, koja je Aidinim umjetničkim okom pretočena u bezbroj fotografija.

Bavi se različitim žanrovima, od portreta do modne fotografije, mada joj je najveća ljubav dokumentarna fotografija, žanr u koji vrlo malo zalazi, uglavnom zbog nedostatka vremena u borbi za opstanak, kao i većina bh. umjetnika. Jedan od najmotivnijih i najdražih projekata na kojima je radila jeste serija fotografija „Otkrivanje predrasuda“.

Iza sebe ima nekoliko grupnih izložbi i četiri samostalne, a neke od značajnijih nagrada koje je osvojila su „Fotografija godine BiH“ u kategoriji „Grad“, 2015. godine, treće mjesto na Sarajevo fotomaratonu i srebrena medalja svjetske fotografske asocijacije FIAP na međunarodnom takmičenju CONTRAST 2015.

MONDO PIŠE

ROBOTI U KOREJI

Kad sletite u Južnu Koreju, čekaju vas - roboti!

Roboti će ovog ljeta početi da pomažu putnicima na Međunarodnom aerodromu Inčon u Južnoj Koreji, u sklopu priprema za Zimske olimpijske igre (ZOI) u toj zemlji.

Samohodni robot Trojka, proizvod kompanije LG Electronics, kretaće se po aerodromu, upućivati putnike do kapija za ukrcavanje i pratiti ih do letova. Veliki robot čistač pomagaće osoblju u čišćenju podova.

Trojka sa prednje strane ima četvrtasti ekran nalik ekranu smartfona i može da prikazuje informacije o letovima, mapu aerodroma i podatke o vremenu. Odaziva se na svoje ime, a na ekranu lica ima oči.

Putnici će informacije o letovima dobijati ubacivanjem karte u skener, nakon čega će ih Trojka pitati žele li pratnju do kapije. Oni koji zaostanu, mogu očekivati upozorenje robota da „ostanu blizu da bi mogao da ih vidi“.

Glavni LG-jev inženjer koji je nadgledao razvoj Trojke, Kim Hjongrok, rekao je da robot može da prepozna gdje se nalazi na terminalu i da uspješno zaobilazi prepreke. Takođe, robot će do kraja jula govoriti korejski, engleski, kineski i japanski.

Kim je dodao da Trojka može da izvršava samo mali broj prostih zadataka za koje je programirana, ali LG i dalje radi na manjim problemima, poput razumijevanja glasovnih komandi.

NOVA WINDOWS 10 VERZIJA STIŽE NEŠTO KASNIJE

Na IFA sajmu u Berlinu, na kojem je Microsoft održao prvo Keynote predavanje, objavljeno je da će Windows 10 Fall Creators Update biti dostupan prvim korisnicima 17. oktobra. To, naravno, ne znači da će ga svi korisnici dobiti odjednom, nego samo da će tog datuma početi globalna isporuka nove Windows 10 nadogradnje.

Novo ažuriranje i dalje se koncentriše oko produktivnosti, posebno na hibridnim uređajima, na mogućnostima stvaranja sadržaja, 3D kreacijama i poboljšanju dosadašnjih funkcija za zabavu, gejming i VR.

Neki od noviteta koje će Windows 10 Fall Creators Update donijeti su Windows Inking, Windows Story Remix, Timeline (putovanje kroz vrijeme unazad prilikom kreiranja dokumenata), Clipboard, One Drive Files On-Demand, novi Game Mode, unaprijeđen Windows Defender i vjerovatno najzanimljivija opcija - kontrola očima.

Ako ste Windows 10 Insider, onda već sad i samostalno možete da isprobate najnoviju hit funkciju Windows 10 operativnog sistema - praćenje očiju i upravljanje računarom pomoću pogleda. Windows 10 Fall Creators Update, koji će stići na jesen na podržane računare, koristiće Tobii Eye Tracker 4C funkciju, za navigaciju menijima, kucanje i mijenjanje opcija samo pogledom u njih.

Za korištenje ove opcije biće vam potreban hardver koji podržava praćenje pogleda, što trenutno ne dolazi sa Windows 10 računarima, ali se može kupiti odvojeno, na internetu. Microsoft obećava širu ponudu ovakvog hardvera, a zasad je na raspolaganju pomenuti Tobii Eye Tracker 4C, koji se može nabaviti za oko 150 evra.

Windows Central ekipa, koja je testirala ovu opciju, tvrdi da je ona fascinanta. Osim što će biti od velike pomoći osobama koje su iz bilo kog razloga onemogućene da koriste tj. kontrolišu Windows 10 računar pomoću miša i tastature, Microsoft smatra da će praćenje pogleda omogućiti veliki broj zanimljivih načina za upotrebu u poslu, zabavi, a posebno u industriji.

O svim ovim opcijama svakako da ćemo pisati na našem m:blog-u pred premijeru Windows 10 ažuriranja, koje

je već neko vrijeme dostupno kroz Windows Insider program.

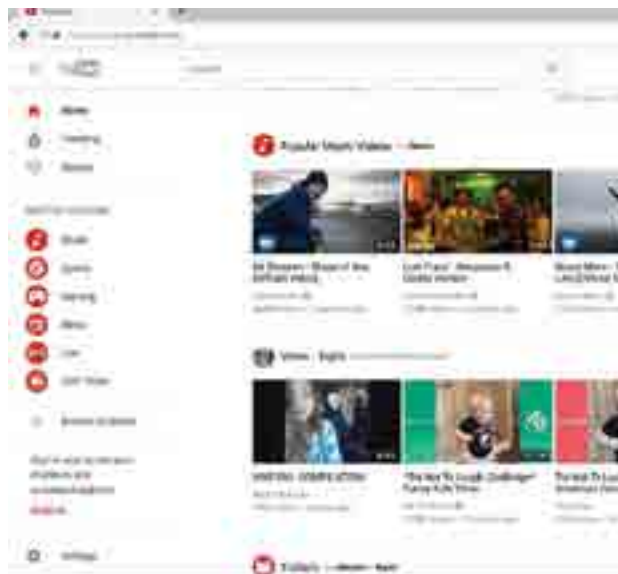
YOUTUBE „PUSTIO“ NOVI IZGLED I LOGO

Ako redovno „visite“ na YouTube mreži, onda vjerovatno već primjećujete da se popularni sajt, ali i aplikacija (za android i iOS) potpuno promijenila, da ima drugačiji logo i da su funkcije drugačije raspoređene, a dodate su nove kategorije.

U skladu sa „Material Design“ politikom, kojom je nedavno „uljepšan“ i Chrome pregledač interneta, Google je potpuno promijenio i YouTube sajt. Sad je više u „mobilnom stilu“ sa velikim menijima, mnogo manje dugmadi i sa velikim klizačima (pogledajte samo to Autoplay dugme).

YouTube je „pustio“ novi izgled svim korisnicima, koji bi već trebalo da ga vide na svojim uređajima, a ovom prilikom je dotjeran i logo. Crveno „Play“ dugme više nije dio YouTube logo-a i pomjereno je ulijevo. I baš kao što je kompletan dizajn, tako je i novi logo - više evolucija u pravom smjeru, nego revolucija.

Novi YouTube je umiven, čist, pun bjelina i sa dovoljno razmaka, kako bismo se koncentrisali isključivo na gledanje video-zapisa. Šta kažete o novom YouTube izgledu? Zadovoljni?

DRONOVI U BIH, **SLOBODNE „PTICE“ BEZ KONTROLE**

Korištenje dronova u BiH uskoro će biti regulisano posebnim pravilnikom na kojem radi Direkcija za civilno vazduhoplovstvo BiH. Ove letjelice se zasad koriste slobodno i bez ikakvih pravila.

Vazduhoplovni uređaj na daljinsko upravljanje, popularniji pod nazivom dron, lako je nabaviti, a nije ga pretjerano teško ni koristiti. Ovi aparati, do juče rijetko videna „čuda“, danas su postali veoma popularni, posebno među fotografima, snimateljima, ali i običnim ljudima koji dron vide kao tek još jedan gadžet koji dopunjava kolekciju telefona, pametnih uređaja i slično.

Korištenje dronova je u mnogim zemljama regulisano, ali ne i u BiH. Za dron kod nas ne treba nikakva dozvola niti je uređena klasifikacija uređaja, laički rečeno, od onih bezazlenih do onih koji mogu biti opasni.

„Za korištenje drona ne treba nikakva dozvola, jer kod nas to nije regulisano. Prošle godine su počeli sa nekim zakonom, a bilo je i neko okupljanje u vezi s tim pitanjem

sa ovima iz vazduhoplovstva i to sad tako stoji pa će za 30-40 godina nešto napraviti“, kaže kroz šalu jedan videograf iz Banjaluke koji često koristi dron.

I drugi fotografi i snimatelji s kojima smo razgovarali imaju slična iskustva. Snimanje uz pomoć drona mnogi od njih ponudili su kao dodatnu uslugu u svom poslu, a često za svoj „gušt“ ili po narudžbi snimaju prirodne ljepote ili gradove u BiH.

Za razliku od personalnih, komercijalni dronovi su specijalizovani za više funkcija, kao što su mapiranje,

dostava, industrijska inspekcija itd. Računa se da će uskoro i poljoprivreda postati tržište za dronove, a najmoćnije svjetske oružane snage upravo i jesu oblast iz koje nam dolazi naziv dron.

Radi se o uređaju koji može imati višestruku namjenu, ali i dobar ili loš uticaj i sa vazduhoplovnog i sa bezbjednosnog aspekta, i u vazduhu i „na zemlji“. Upravo zbog toga Direkcija za civilno vazduhoplovstvo BiH (BHDCA - The Bosnia and Herzegovina Directorate of Civil Aviation) trenutno se bavi regulisanjem ove oblasti i pravilnik bi ubrzo trebalo da stupi na snagu.

„U toku je izrada posebnog propisa koji će regulisati upotrebu vazduhoplovnih sistema na daljinsko upravljanje, tzv. dronova. Regulisaće se ko, kako, kada, gdje i pod kojim uslovima može koristiti dron. Prijedlog pravilnika će ići na javne konsultacije za koje je raspisan poziv. Korisnicima dronova zasad treba da posjeduju odobrenje BHDCA i komunikaciju sa nadležnom službom ako se letjelica koristi u naseljenim mjestima i zonama aerodroma“, rekao je portparol BHDCA Aleksandar Lalović za Mondo.

Pravilnikom će se izvršiti kategorizacija letjelica pa će sadašnji i budući korisnici znati kakav dron koriste i kojim pravilima i dozvolama podliježe njihov uređaj. Stručnjaci kažu da bi oni koji upravljaju dronovima trebalo da imaju elementarno znanje o propisima koji regulišu letove u vazdušnom prostoru jedne države, kao i praktične vještine u samom upravljanju dronom, pogotovo kad su u pitanju veći i teži uređaji.

Upotreba mora biti regulisana kako bi se zaštitili učesnici u vazdušnom saobraćaju i bezbjedno razdvojili dronovi od drugih letjelica. Drugi aspekt trebao bi da bude bezbjednosni, tj. zaštita ljudi, životinja i objekata na zemlji od samih dronova u slučaju pada.

Postavljaju se i druga pitanja, ne samo za agencije i institucije koje se bave vazduhoplovstvom, već i za organe bezbjednosti: Kako se štiti javni i privatni prostor od neovlaštenog snimanja ili letenja dronom? Koja je granica privatnosti u vezi sa njihovom upotrebom? Kakve su sposobnosti i namjere ljudi koji upravljaju dronovima? O svemu ovome do sada nije bilo mnogo govora, možda i zbog toga jer se (srećom) ništa loše nije dogodilo.

I Međunarodna organizacija za civilno vazduhoplovstvo planira da od naredne godine kao novu kategoriju dozvola ima i tzv. Remote Pilot License (RPL) - dozvolu pilota za daljinsko upravljanje, kao i da sa više fleksibilnosti uvrsti dronove u međunarodni standard pravila letenja.

Tržište dronova sve je razvijenije

Prema istraživanjima, očekuje se da tokom 2017. godine širom svijeta bude isporučeno skoro tri miliona dronova, što za ličnu, što za komercijalnu upotrebu. Predviđa se da će dobit na tržištu porasti za 34 odsto i iznositi oko šest milijardi dolara. Očekuje se da broj do 2020. godine naraste na 11,2 milijarde uređaja, da do 2025. godine generiše 100.000 novih radnih mjesta.

O MILKI KOČIĆ MALO SE ŠTA ZNA, IAKO JE PETRU BILA INSPIRACIJA I PODRŠKA

Na početnoj fotografiji nalaze se Petar i Milka sa njenim roditeljima. Fotografija je napravljena u Jošavci, kod Čelinca, 1903. godine, i predstavlja do sada najstariju poznatu fotografiju napravljenu u Čelincu, ali priča o Petru i Milki počinje još 1899. godine u Banjaluci. Tada se upoznaju i od tog trenutka počinje njihovo dopisivanje.

Evoluciju njihove ljubavi i razvoj njegove bolesti moguće je pratiti čak i preko njegovih potpisa. U prvim pismima punim ljubavi on se potpisuje kao „Tvoj Pero“ ili „Tvoj

Kočo“, ali kasnije, kad joj piše iz Duševne bolnice, on se potpisuje kao „Petar Kočić, narodni poslanik i srpski književnik“ i umjesto poljubaca i zagrljaja, kao na početku, on joj šalje „srpske pozdrave“.

Malo je poznata činjenica da je Milka nakon Petrove smrti rekla: „Biću udovica 50 godina, a onda ću da umrem.“ I tako je bilo.

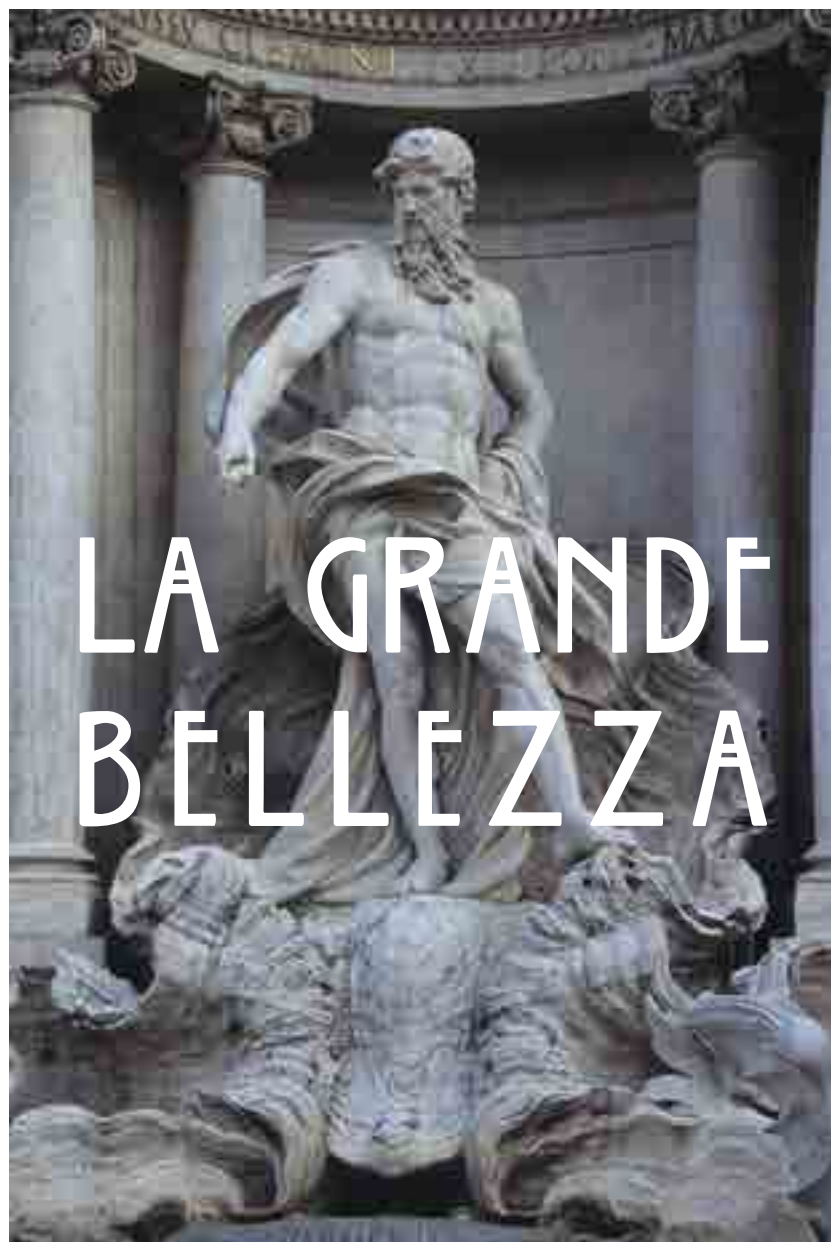
Na stranici Milka.imprimatur.in možete da pročitate prepisku Milke i Petra, koja je predstavljena kao svojevrsni „timeline“ njihove ljubavi i veze.

„Cilj nam je bio da što vjernije predstavimo vrijeme u kojem su živjeli i nevjerovatne teškoće koje su njih dvoje kroz život morali savladavati. Kroz ovaj sajt možete ploviti hronološki, a možete i na preskok, kako god želite.

O Petru se uglavnom sve već zna. Njegovi govori su zapisani, njegova pismu su sačuvana, njegova djela su pomno analizirana, ali o njoj se malo šta zna, iako se njen lik pojavljuje s koje god strane krenete da ulazite u njegovo djelo. Ona mu je bila inspiracija i podrška, ali u biografijama se njen lik slabo pojavljuje. Cilj ovog sajta je da skrene pažnju na nju“, kaže za Mondo Boris Maksimović iz izdavačke kuće Imprimatur, jedan od kreatora ove predivne stranice, uz Borisa Gverića i Bojana Kaurina iz Firm Kontola.

U ROMINGU

PIŠE : ALEKSANDRA ŠOBIĆ

Kako pisati o Rimu kada mi je vokabular tanak, a lakoća rimskog života i umjetnost na svakom uglu toliko debella?

Kako dočarati tu dolče vitu, a da ne razočaram sve one koji su u Rimu već bili, sve koji će tek biti, a najviše sebe?

Postoje gradovi koji nas na neki način razbolijevaju, oni poslije kojih se budimo zdraviji i bogatiji nego što smo bili. Pomalo ljubomorni na svakog čovjeka koji odrasta i živi okružen tom plemenitom ljepotom, onog koji je, neopterećen historijom svakog kamena, možda oguglao na te trgove i ulice. I na svaku ženu maslinaste puti koja tuda svakodnevno korača kao rimska boginja, ležerna i samouvjerena.

I zato vas kroz putovanje u slikama vodimo u Rim, uz utješnu misao da je pred prizorima koji uzburkavaju sva čula skroz u redu i kapitulirati.

~~~~~  
*Stendalov sindrom, firentinski sindrom ili estetski šok javlja se kod ljudi koji su intenzivno izloženi velikom broju remek-dijela slikarstva, vajarstva ili arhitekture na jednom mjestu. Sindrom najčešće prate ubrzan rad srca, vrtoglavica i suze. Prvi put se spominje 1817. godine u putopisu „Rim, Napulj i Firenca“ koji potpisuje izvjesni francuski pisac pod pseudonimom Stendal.*

*Kako piše „Njujork tajms“, mnogo godina kasnije, italijanska doktorka Gracijela Magerini 1979. godine bilježi simptome umjetničke ekstaze kod stotina turista izloženih muzejskim sadržajima Firence.*

~~~~~


~~~~~

*Uzbudljiv put do Rima i
Vatikana dostupan vam je među
serijama u Open HBO videoteci i
zove se „The Young Pope“ (Mladi
papa). Upozoravamo vas da,
zbog genijalnosti Sorentina,
možda s vremena na vrijeme
nećete disati.*

~~~~~

TALENTI

DARKO SAVIĆ

NAJBOLJI BH. KAJAKAŠ

RAZGOVARALA: DANIJELA FILIPOVIĆ

Darko Savić je najbolji sportista u istoriji kajakaškog sporta u BiH. Osvojio je 5. mjesto na Evropskom prvenstvu, a nalazi se među deset najboljih kajakaša na svjetskoj rang-listi. Želja mu je da u svoj rodni grad Banjaluku donese evropsku ili svjetsku medalju.

Oni su ljudi koji inspirišu. Mladi sportisti koji nižu uspjehe na domaćim i svjetskim takmičenjima, iza kojih stoji talenat, ali i mnogo uložene truda i rada, jer uspjeh ne dolazi slučajno. Najbolji bosanskohercegovački kajakaš i član Kajak kanu kluba „Vrbas - m:tel“, najbolji je promoter kajakaškog sporta u zemlji, prvenstveno u gradu na Vrbasu.

Savić je nacionalni šampion u sve tri discipline u BiH i u samom je svjetskom vrhu. Među brojnim takmičenjima na kojima je učestvovao, najdraže mu je ipak Svjetsko prvenstvo u kajaku i kanuu na brzim vodama koje je prošle godine održano u Banjaluci. Nastupati pred domaćom publikom i na domaćem terenu za njega je nezaboravno iskustvo.

Zahvaljujući njegovim uspjesima, sve je više mladih koji se vide u ovom sportu, a povezuje ih ljubav prema prirodi.

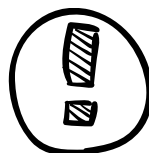
„Protetkih nekoliko godina u Klubu bilježimo sve veće interesovanje mladih za bavljenje ovim sportom. Razumljivo je da je interesovanje najveće upravo u ljetnim mjesecima, odmah po završetku škole, a iskreno mislim i da je to posljedica našeg dugogodišnjeg rada i

postignutih rezultata, koji su animirali neke nove klince da se bave ovim sportom“, kaže Darko, koji je kajak počeo trenirati iz zabave, zbog kupanja i druženja. Sedamnaest godina poslije nalazi se u svjetskom vrhu.

„Ljubav prema prirodi, igri i druženju sa vršnjacima je ono što je mene opredijelilo da se bavim ovim sportom. Prva lekcija koju prenosimo najmlađim kolegama u Klubu jeste da je kajak druženje na vodi, igra i ples na vodi. Iz toga proizlaze sve najpotrebnije vještine važne za profesionalno bavljenje ovim sportom“, navodi Savić i dodaje kako postoje mnoge predrasude vezane za bavljenje kajak sportom, koje se najčešće odnose na mišljenje da je riječ o ekstremnom sportu sa visokim stepenom rizika.

„Ja sam čist primjer da nema mjesta takvom načinu razmišljanja, jer se tolike godine bavim ovim sportom i nikad nisam imao neku povredu koja je vrijedna spomena, a nisam ni čuo za nekoga da je imao neka negativna iskustva“, smatra uspješni bh. kajakaš naglašavajući da Banjaluka ima idealne uslove za razvoj ovog sporta te da je riječ o aktivnostima koje najbolje utiču na kvalitetan rast i razvoj mališana, njihovo psihičko i fizičko zdravlje.

Mlade nade Kajak kanu kluba „Vrbas - m:tel“ koje Savić sa ponosom ističe su Dušan Mačkić, koji bi uskoro trebalo da nastupa na Svjetskom juniorskom prvenstvu, i Marija Mičić, koja će biti debitant na svjetskoj smotri najboljih kajakaša.

U TOKU JE NAJINTENZIVNIJI PERIOD ŠKOLE KAJAKA U BANJALUCI, KOJU ORGANIZUJE KAJAK KANU KLUB „VRBAS - M:TEL“ ZA NAJMLAĐE POLAZNIKE.

Škola je otvorena tokom cijele godine, ali mališani zbog školskih obaveza uglavnom već od prvog dana raspusta vrijeme provode uz rijeku učeći se vještinama ovog atraktivnog vodenog sporta. Direktor Kluba Nikola Stanković napominje da je idealan uzrast za početak bavljenja ovim sportom između osam i deset godina, posebno ukoliko neko od polaznika ima talenat i ambiciju da se profesionalno bavi kajak kanu sportom. Za rekreativce nema starosnih ograničenja, potrebne su samo dobra volja i ljubav prema rijeci i prirodi.

Prvi dio obuke izvodi se u naselju Borik, ispred prostorija Kluba, i uključuje osnovne tehnike kajaka, nakon čega slijedi upoznavanje sa rijekom Vrbas u pratnji iskusnih trenera kajakaša.

Obuka za početnike, nazvana „školica“, jednim dijelom se izvodi i u sali Kajak kanu kluba „Vrbas - m:tel“, pod budnim okom jednog od najvećih sportskih entuzijasta u Banjaluci Igora Božića. „Sve treninge na vodi vodim ja, uz ogromnu pomoć najboljih sportista Kluba, iskusnih kajakaša i takmičara Darka Savića, Branislava Mitrovića i Dušana Mačkića“, istakao je Stanković.

Kada govorimo o motivima, kajakaši napominju da ih je bezbroj, pa krenimo sa činjenicama: Kajak sport je jedan od najzdravijih i sa najmanjim procentom je povreda. U nekim naprednim zemljama koristi se u terapijske svrhe kod teških moždanih oboljenja, istovremeno, odličan je za razvoj psihomotoričkih sposobnosti kod djece te za održavanje zdravlja i fizičke spremne kod starijih. „Spoj kajak sporta i savršene prirode u našem gradu daje jedno pozitivno iskustvo i nevjerovatno uživanje koje, kad se jednom proba, nikada se s njim ne prestaje. Ako svake godine redovno u Banjaluku i na rijeku Vrbas dolaze kajakaši iz cijelog svijeta (Japan, Amerika, Novi Zeland, Australija, Kanada, Velika Britanija...), onda je to odličan pokazatelj da imamo nešto mnogo dobro i samim tim

nema razloga da to i naši sugrađani ne probaju“, kaže direktor i jedan od trenera u Klubu Nikola Stanković.

Škola kajaka, kao i dalje članstvo, potpuno je besplatna za sve polaznike. Takođe, Kajak kanu klub „Vrbas - m:tel“ obezbjeđuje svu neophodnu opremu i pokriva troškove takmičara prilikom odlaska na domaće i međunarodne trke. Sve što je potrebno je da se zainteresovani jave u prostorije Kajak kanu kluba „Vrbas - m:tel“ i dogovore prvi termin za trening.

Kajak kanu klub „Vrbas - m:tel“ ove godine proslavlja sedamdeset godina postojanja, a centralno rođendansko slavlje desilo se u aprilu ove godine, kada je Klub bio domaćin druge trke ECA Euro kupa. Dugogodišnji uporni rad svih članova Kluba, sportskih entuzijasta i iskrenih zaljubljenika u sportove na vodi prepoznala je kompanija m:tel, koja godinama pruža podršku Klubu i takmičarima.

ILUSTRACIJE: VEDRAN ŠEVČUK

INTERVJU MOBILNIM

ĐULE VAN GOGH

BEZ TELEFONA SE NE MOŽE

RAZGOVARALA: MILICA STOJAKOVIĆ

Ovog ljeta posjetili smo „OK fest“, festival koji je svojim ciljem, programom i sadržajima vratio stari sjaj Nacionalnom parku „Sutjeska“, a čije održavanje je pomogla i kompanija m:tel. Na festivalu smo se imali priliku družiti i sa Zvonimirom Đukićem Đuletom, frontmenom benda „Van Gogh“, sa kojim smo razgovarali o ulozi telefona i pametnih tehnologija u njegovom životu i poslu.

Na početku razgovora Đule je izrazio zadovoljstvo što je kompanija m:tel podržala ideju „OK festa“ - projekat mladih ljudi koji su znali šta žele, koji su imali viziju i tu viziju su i ostvarili - te dodao kako njemu i kolegama umjetnicima mnogo znači ovakav vid podrške društveno odgovornih kompanija.

Da li se sjećaš svog prvog telefona? Sjećam se, naravno, to je bio onaj veliki kućni telefon sa spiralnim kablom, a prvi mobilni koji sam imao bio je telefon brenda Motorola. Ne mogu da se sjetim koji je to tačno bio model, ali je bio veliki telefon, veći nego što je danas bežični koji mnogi imaju kod kuće.

A koji telefon danas koristiš? Sada, naravno, koristim smartfon, trenutno Samsung Galaxy. Ne preferiram isključivo jedan brend, ali sam zadovoljan ovim telefonom. Ima sve opcije koje su mi potrebne i radi odlično.

Koje aplikacije najčešće koristiš? Koje su ti posebno korisne? Koristim aplikacije za mejlove, društvene mreže i slično, pretpostavljam da se podrazumijevaju i da ih mnogi koriste. Ali mnogo volim i često koristim muzičke aplikacije uz pomoć kojih mogu da „sviram“ ili komponujem na telefonu.

Ko je osoba s kojom se najčešće čuješ? Bend, cijeli bend, stalno smo na vezi.

Koliko ti telefon znači danas u poslu kojim se baviš? Bez telefona se ne može. Mislim da je neophodan u gotovo svakom poslu. Pored toga što je sredstvo komunikacije, što se podrazumijeva, koristim ga za fotografije, snimke... Zapišem neki novi tekst koji mi je u glavi i sl.

DOLBY VISION

VELIKI EKTRAN KOJI PRISTAJE VAŠOJ RUCI

FullVision

LG G6

DigitArt

MARKO NOVAKOVIĆ

ADVERTAJZING INDUSTRIJA U 140 KARAKTERA - KLIJENT JE UVEK U PRAVU

PIŠE: DANIJELA FILIPOVIĆ

Krilatica „Šef je uvijek u pravu“, ukoliko ste zaposleni u marketinškoj agenciji, glasi „Klijent je uvijek u pravu“. Da ne bude zabune, i šef je u pravu, ali je klijent ipak malo više čak i za šefa. Idejni tvorac Instagram profila KLIJENT JE UVEK U PRAVU je Marko Novaković copywriter, kreativni strateg i muzički producent. Nakon akademije (akademije likovnih umjetnosti?) karijeru je počeo u inostranstvu radeći u gaming industriji. Trenutno radi na poziciji Senior Copywriter-a u agenciji New Moment New Ideas Company Y&R.

KO JE UVEK U PRAVU?

Krilatica „Šef je uvijek u pravu“, ukoliko ste zaposleni u marketinškoj agenciji, glasi „Klijent je uvijek u pravu“. Da ne bude zabune, i šef je u pravu, ali je klijent ipak malo više čak i za šefa. Idejni tvorac Instagram profila KLIJENT JE UVEK U PRAVU je Marko Novaković copywriter, kreativni strateg i muzički producent. Nakon akademije (akademije likovnih umjetnosti?) karijeru je počeo u inostranstvu radeći u gaming industriji. Trenutno radi na poziciji Senior Copywriter-a u agenciji New Moment New Ideas Company Y&R.

Iako je profil prvobitno nastao kao strip, vremenom se transformisao u seriju kratkih i jasnih citata, poruka koje pogađaju suštinu modernog agencijskog poslovanja. Izvorno predstavlja zbirku #agencylife dogodovština i

već tri godine mami osmijehe zaposlenih u marketinškim agencijama, ali i svih pripadnika moderne radničke klase tranzicijskog kapitalizma. Zvanično je najpopularniji agencylife projekat u jugoistočnoj Evropi.

U međuvremenu je dobio svoj Facebook i LinkedIn profil - KLIJENT JE UVEK U PRAVU i danas predstavlja brend sam po sebi, odnosno klijenta koji je materijalizovan u vidu aplikacija na majicama i stikerima. Da ne bude zabune, radi se o ograničenim količinama proizvoda, koji su za sve zainteresovane dostupni na internetu.

O jednoj zanimljivoj aktivnosti Klijenta pisao je i AdWeek. Kampanja Agency Sex Quest, koja je za cilj imala promociju smanjenja „nivoa kukanja u agencijama“, ali

i promociju sigurnog seksa - privukla je pažnju specijalizovanog magazina i portala te je KLIJENT JE UVEK U PRAVU stekao i svjetsku slavu.

Inspirativne statuse KLIJENT JE UVEK U PRAVU pronalazi u uobičajenoj svakodnevici u marketinškim agencijama, od početka radne sedmice pa do njenog kraja, u nedjelju naveče, kada se Klijent ponovo sprema na posao, jer je dan poslije najomraženiji dan svih radnih ljudi na planeti - ponedjeljak. Na meti su uglavnom zaposleni na svim pozicijama u agencijama, a kako je riječ o oblasti koja je u ekspanziji na našim prostorima, sljedbenici ideje ovog zanimljivog profila broje se u hiljadama.

Copywriter Marko Nikolić za projekat KLIJENT JE UVEK U PRAVU dobitnik je nagrade „SomoBorc“ na Weekend Media Festival-u 2016. godine.

KlijentJeUpravu
@KlijentJeUpravu

#onokad na 50+ stepeni moras
"pristojno" da se obuces jer ideš na
sastanak kod klijenta 🧨👉👎👎👎

1. @KlijentJeUpravu Najljepši je onaj osjećaj kada dođeš prvi na posao pa se na miru isplačeš pred početak radnog dana.

2. Agencijski život opisan u jednoj rečenici: Žurim kući sa posla jer moram skoro na posao.

3. Najbolja Brief rečenica: Napravite isto ovako, samo malo drugačije.

4. „Potrebno je da ubacimo više storytelling-a u narativ našeg brand essence-a, reče brand menadžer.“

PSIHOLOGIJA

NAUKA O JABUKAMA

KAKO, KADA I ZAŠTO JEDNA POKVARENA JABUKA POKVARI SVE OSTALE

PRIPREMIO: NEMANJA RUNIĆ

Timski rad je preferirani način funkcionisanja socijalnih grupa u različitim situacijama i okruženjima, a u poslovnom svijetu timovi sve češće postaju osnovne strukturalne čestice organizacije, na račun rigidnih formalnih funkcionalnih cjelina. Dobar tim, jasno je, čini određeni broj pojedinaca koji su u dobrim međusobnim odnosima, dijele zajedničku viziju i posvećenost cilju, dijele „grupni etos“ i zajedničke vrijednosti. Velika je čast i ponos biti član ili vođa sjajnog tima. Loš tim bi, kao suprotnost, podrazumijevao pojedince koji ne dijele vrijednosti, ciljeve i dobru namjeru, zar ne? Ne nužno. Iako postoji bezbroj potencijalnih razloga za postojanje disfunkcionalnog tima, često je dovoljno da samo jedan od članova iskoči iz grupne sinergije te na taj način timsku dinamiku umnogome unazadi i učini ga nekoherentnim i neefikasnim. „One bad apple spoils the barrel“, reče neko.

Uticaj loše jabuke ili negativnog člana tima na funkcionisanje i rezultate cijele grupe, potvrđen je i empirijski. Istraživanjima provedenim na velikom uzorku timova iz poslovnog svijeta utvrđeno je da su izmjereni nivo savjesnosti, pristupačnosti i emocionalne stabilnosti „najlošijeg“ člana tima dobri prediktori ukupne timske dinamike (socijalne kohezije, kvaliteta komunikacije, timskih konflikata i percepcije ravnopravnosti u raspodjeli posla) i efektivnosti cijele grupe. Da stvar bude zanimljivija, ove tri osobine „najlošije jabuke“ bolje će predvidjeti uspješnost tima nego prosječne intelektualne sposobnosti svih članova. Drugim riječima, empirijski je potvrđeno ono što smo iskustveno znali - tim je snažan koliko njegova najslabija karika.

Kako je moguće da jedna osoba poremeti dinamiku čitave grupe? Jednim prilično jednostavnim, dobro uigranim i istraživanjima potvrđenim negativnim scenarijem, u pet koraka. (1) Negativna ponašanja loše jabuke (pesimizam, zabušavanje, konflikti) dovode gotovo bez izuzetka do (2) psihološke reakcije kod ostalih članova tima (osjećaj nepravde, nezadovoljstvo, narušavanje povjerenja), što će često dovesti do (3) defanzivnog ponašanja kod ostalih (neslaganje, tendencija da se vrati istom mjerom, ignorisanje, povlačenje, nezainteresovanost za posao). Učestalost ovakvih defanzivnih ponašanja će dovesti do (4) narušavanja timskih procesa (pad motivacije, nedostatak saradnje, grupni konflikti, izostanak kreativnosti, izostanak individualnog razvoja), što konačno dovodi do (5) ugroženosti funkcionisanja grupe (opada performans, klima je narušena, tim se osipa).

Možemo li išta učiniti da se ovaj proces zaustavi? Možemo, trebamo i moramo, želimo li spasiti tim od urušavanja.

PRVO, OSVRNIMO SE NA NAJČEŠĆE OBLIKE NEGATIVNIH PONAŠANJA KOJA, PREMA ISTRAŽIVANJIMA, LOŠE JABUKE MANIFESTUJU:

- **Negativizam** - osoba se rijetko smije, često pravi negativne opaske, opire se novitetima, često se žali, predviđa neuspjeh, ima tendenciju da se „ne slaže!“ i traži „krivca“, izazove vidi kao prepreke i slično.
- **Zabušavanje** - osoba namjerno „zabušava“, ne pokazuje entuzijazam, radi minimalno, a ponaša se kao da je prezauzeta, bavi se neobaveznim stvarima na račun onih kritičnih, pokušava najmanje atraktivne zadatke prebaciti na druge, nema osjećaj za hitno, nije prilagodljiva itd.
- **Konfliktnost** - osoba se „hrani“ konfliktom, stvara atmosferu napetosti u timu, pokušava uplašiti i vrijeđati druge, nedostaje joj ambicija i motivacija, sklona je „nadvavanju“ beznačajnih problema, redovno osporava (izaziva) odluke nadređenih, neosnovano optužuje druge, ponaša se teritorijalno i tome slično.

Najčešće će loše jabuke ispoljavati različita ponašanja iz gorenavedenog spektra, ali će se ona uglavnom dominantno smjestiti u jednu od tri grupe.

Odgovor na pitanje: „Šta možemo učiniti da spriječimo lošu jabuku da ugrozi čitav tim“, leži u načinu na koji reagujemo na ponašanje negativnog člana. Prisjetimo li se negativnog scenarija, tj. koraka kojima loša jabuka ugrožava funkcionisanje tima, jasno nam je da nemamo direktan uticaj na to kako se ona ponaša (1), možemo

samo djelimično uticati na našu psihološku reakciju (2), ali imamo potpuni izbor kako ćemo se ponašati/reagovati u takvoj situaciji (3). U literaturi se pominju tri moguća načina na koje članovi tima reaguju na ponašanje loše jabuke:

- **Motivaciona intervencija** - članovi tima razgovaraju sa negativnim članom, izražavaju svoju zabrinutost i nezadovoljstvo njegovim ponašanjem i predlažu mu da ga promijeni. Na ovaj način mogu reagovati i članovi i lider tima, a poruka o zahtijevanoj promjeni može se poslati kroz razgovor, podršku, upozorenje, nagrađivanje poželjnih ponašanja ili kažnjavanje nepoželjnih.
- **Odbacivanje** - ukoliko motivaciona intervencija ne može da urodi plodom, odbacivanje je sljedeća prirodna reakcija na ponašanje loše jabuke. Članovi tima odlučuju da minimiziraju uticaj negativnog člana na grupne procese, isključujući ga iz procesa ili iz tima uopšte.
- **Defanzivna reakcija** - ako članovi tima ne uspijevaju motivisati negativnog člana da promijeni ponašanje, a nemaju moć da ovog člana isključe iz tima, najčešće se razvija neka defanzivna reakcija ili mehanizam odbrane od ove neugodne situacije - opada povjerenje, saradnja i timski elan, javlja se nezadovoljstvo i osjećaj nepravde, dešavaju se konflikti sa samim negativnim članom, ali i sa drugima, opadaju motivacija i posvećenost.

Ove tri reakcije se najčešće javljaju navedenom hronologijom, a svaka naredna je uzrokovana neuspješnom primjenom prethodne. U tom smislu, najkonstruktivnija je prva, donekle je konstruktivna druga, a treća je prilično siguran put u autodestrukciju.

Ukoliko u svom timu imate lošu jabuku ili poznajete nekoga ko poznaje nekoga ko u svom timu ima ovu vrstu jabuke, postoji nekoliko stvari koje možete uraditi kako biste pomogli očuvanju vašeg tima i timske dinamike:

1. **Birajte dobre jabuke.** Idealno bi bilo, kad god ste u mogućnosti, da pažljivo birate svoje saradnike, kako biste izbjegli situaciju da loša jabuka uopšte uđe u vaš tim. Ovo se može (u velikoj mjeri) postići kvalitetnim i pažljivim procesom selekcije ili izbora kandidata. Za početak, dovoljno je da obratite pažnju na tri osobine kandidata koje dokazano imaju značajnu vezu sa kasnijim razvojem grupne dinamike: savjesnost, pristupačnost i emocionalna stabilnost.
2. **Razgovarajte sa lošom jabukom.** Ponašanja koja ovakav član tima manifestuje su nam vidljiva, ali bez razgovora ne znamo koje razloge osoba ima za takva ponašanja. Moguće je da su negativna ponašanja

loše jabuke nastala kao izraz nezadovoljstva nekim objektivnim uslovima u timu ili organizaciji.

3. **Pružite podršku.** Ukoliko ste utvrdili da je uzrok negativnim ponašanjima nezadovoljstvo osobe nekim objektivnim aspektom radne sredine, pokušajte kolegi objasniti stanje stvari, pružite mu podršku, omogućite lični razvoj i bolju klimu, pokušajte ukloniti situaciju koja je dovela do nezadovoljstva i negativnog ponašanja.
4. **Promovišite timske uspjehe.** Trudite se da konstantno ističete pozitivne aspekte i zajednička postignuća tima. Na ovaj način ćete ostalim članovima tima dati do znanja da se njihovo zalaganje vidi i cijeni, a da je uspjeh dostižan i bez apsolutne posvećenosti jedne loše jabuke. Sa druge strane, lošoj jabuci na još jedan način pokazujete primjere poželjnog ponašanja i mogući put ka ravnopravnom članstvu u uspješnom timu.
5. **Umanjite uticaj loše jabuke.** Ukoliko ste pokušali sve prethodno, ali bez uspjeha, nastojte restrukturirati grupne procese tako da se minimizira uticaj negativnog člana na poslove i funkcionisanje drugih članova tima. Iako ne zvuči naročito fer da svjesno izolujemo jednog člana tima, na ovaj način ćemo umanjiti štetu koju će njegov negativizam imati na druge. Ovdje je i dalje moguće da loša jabuka shvati poruku i donese odluku da promijeni svoje ponašanje.
6. **Razmislite o isključivanju loše jabuke iz tima.** Iako najmanje popularna i uglavnom teška, kod naročito teških saradnika odluka o isključivanju iz tima može biti i jedino rješenje. Na ovaj način biste otklonili negativan uticaj koji ovakve osobe imaju na druge članove tima, a lošoj jabuci vašeg tima biste dali priliku da postane dobra jabuka u nekom drugom timu. Nevolja kod ove strategije je to što često nismo u stanju ovu odluku da sprovedemo u djelo te na nju zaista ne treba da računamo dok nismo iscrpili sve prethodne alternative.

Najgore što možete uraditi u slučaju da u timu imate lošu jabuku je ne uraditi ništa - ovako ste sebi obezbijedili kartu za film sa ranije pomenutim najlošijim scenarijem. Želimo li biti vođa ili dio uspješnog tima, njime se konstantno moramo baviti!

Na kraju, moramo znati da osoba koja se ponaša kao loša jabuka nekog tima nije loša osoba! Njena ponašanja su očigledno neadekvatna, ali mi a priori ne znamo šta stoji iza tih ponašanja. Bitno je da saradniku pristupimo kao OK osobi, da znamo da se ponašanja mogu mijenjati, a loša jabuka svojom prostom odlukom može postati zlatni delišes. Za to je potrebna samo volja, a volja će postojati onda kada se situacija razumije i prihvati. Na nama je da damo sve od sebe da do ovoga i dođe.

ŽIVOT U PRIČAMA

OKEJ JE BITI SAM,
**AKO NISI
USAMLJEN**

PIŠE: BOJAN RADOVIĆ

*Sedam hiljada četiri stotine i trinaest,
toliko kilometara smo bili razdvojeni.
Toliko udaljen sam proveo prethodne
dvije godine bez svojih djevojaka.*

Sam sam to izabrao, svjestan žrtava i rizika. Imao sam ideju da će nam lakše biti da živimo odvojeno, a sa prokletim novcem, pa makar se budili na različitim dijelovima planete. Mislio sam da je bolje da Jovana može sebi da kupi ma koji komad garderobe poželi, nego da se zajedno nerviramo ako je nešto dostupno samo kao slika na nečijem Facebook postu. Mislio sam da je ljepše ako Višnja može da ima koju god igračku poželi, nego da je gledam kako tužna kroz izlog posmatra ono za šta bih ja morao u svojoj domovini da radim bar nedjelju dana.

Ali nije mi palo na pamet da ću Jovanu gledati samo na istim tim fotografijama i da neće ko imati da uživa u njenom novom i daleko srećnijem izgledu, niti da će Višnja možda imati novu lutku ili teleskop, ali da neće imati oca da joj objasni u koju zvijezdu upravo gleda te da to baš i nije zvijezda (mada je tako zovu), već da je planeta Venera, ili Jupiter ili Merkur.

(Gdje ćeš da piješ kafu, ljubavi? U dnevnoj sobi ili za kompjuterom?)

Prošlo je nedjelju dana otkako su sletjele na aerodrom u Pekingu i nedjelju dana i dva minuta otkako sam primio poruku da sam dobio momentalni otkaz (jer sam slomio stopalo i nisam mogao da radim gotovo četiri nedjelje). Otkaz? Koga boli čoše. One su tu. Nasmijah se, ugasih telefon i sačekah da izađu.

„Mislim da je glupavo da se žene pretvaraju da su jednake sa muškarcima. One su daleko superiornije i oduvijek su to bile. Šta god da daš ženi, ona će to učiniti većim. Ako joj daš spermatozoid, ona će ti dati bebu; ako joj daš kuću, ona će ti stvoriti dom; ako joj daš bakaluk, ona će ti dati jelo; ako joj daš osmijeh, ona će ti dati srce. Ona umnožava i uvećava sve što joj je dato... (i još jedna rečenica koju ne smijem da prevedem)“

Nije strašno biti sam. Strašno je biti usamljen.

(Mama pita ko pravi doručak - ti ili ona?)

Najbjednije znanje koje sam stekao za ova dvadeset i četiri mjeseca je da dijete najbrže raste kada nije uz tebe. Kada roditelj posmatra kćerku samo na fotografijama i ponekom video-pozivu i svaki put jasno vidi kako se ona mijenja, kako svaki naredni put zvuči pametnije, kako njena pitanja pogađaju snažnije i preciznije u suštinu stvari, kako se njena interesovanja mijenjaju iz dana u dan, ali on to nije u stanju da isprati kao logičan slijed svakodnevnog

života, već ih vidi kao skup nasumično izabranih tema, tada se zapita: „Što mi je sve ovo trebalo?“

(Hoćemo li da odigramo partiju šaha prije nego što kreneš na posao?)

I sve te tužne stvari kao jutarnja kafa za jednu osobu ili solo doručak.

(Evo, ljubavi, ja ću to da ti otvorim, a ti namaži.)

Šta će mi znanje o svim verzijama kineskog tofua (doufu) kada nemam Jovanu da joj ih pokažem? Šta će mi priča o mladici bambusa koja je u stanju da upije svaki ukus u roku od jednog minuta kada nje nema da ga proba, čemu ideja da je mantou (kineski hljeb) najbolji za spremanje pofezni (prženica) i šta će mi tehnika čišćenja manga kada nemam kome bilo šta od ovoga da dam?

(Ja bih ovo da probam sa medom i puterom... Samo napred, ljubavi.)

Džaba ti buđenje kada se budiš sam i kada ne progovoriš ni sa kim ni riječ po nekoliko sati. Džaba ti i dan kada nemaš koga da poljubiš ili da zagriješ. Džaba i lijepo vrijeme kada nemaš s kim da izađeš napolje i da prošetaš. Džaba i predivno, a kratko pekinško proljeće i još kraća i ljepša pekinška jesen kada nema ko s tobom da se uvjeri u ljepotu parkova i mirise cvijeća.

(A za koliko dana je ponedjeljak, tata? Pet?! Jaooo! Jedva čekam da se penjemo i da odemo na bazen.)

Učili su nas: stvori porodicu, ali izgradi sebi budućnost; uči i radi - obavezno zaradi; vjeruj u sebe i guraj se kroz život; budi pametan, misli na svoje sutra...

Pogrešno su nas učili. Voli, voli i samo voli, pa provodi vrijeme sa onima koje voliš. Ne propusti priliku da im to kažeš i pokažeš. Ne osvrći se na juče, ne guši se sa sutra, danas živi kao da više nijedan dan ne postoji, jer sve što hoćeš da stvoriš jednom će nestati, kao i ti uostalom, možda čak i prije onoga čemu si podredio život. Nema tih para koje će ti otkupiti nedostajanje, niti stvari koji će ti stvoriti sreću, osim ljudi koje voliš. A ljudi, ljudi nisu stvari.

I dok ovo pišem, Višnja mi masira ramena, a da to nisam ni tražio. Kćerke su ljubav, stoprocentna, koncentrovana, čista i netaknuta ljubav. A žene, one sve čine većim.

MINI-SAVJETNIK

Pet stvari

KOJE MORATE ZNATI PRI IZBORU NOVOG TELEFONA

PIŠE: DANIJELA FILIPOVIĆ

Postoje zaista dobri razlozi zbog kojih smo se toliko vezali za naše smartphone uređaje. Bilo da pratite e-mail, novosti na sveprisutnim društvenim mrežama, slušate muziku ili igrate igrice, mobilni telefon je prilično važna stvar koju posjedujete i zato odabir pravog nije nimalo lak posao.

” Operativni sistem

U prevodu, dobar operativni sistem podrazumijeva sposobnost multitasking-a, gdje se u isto vrijeme izvršava veliki broj radnji. Najčešći operativni sistemi su: android, koji je ujedno i najpopularniji, potom iOS i Windows Mobile. Veliko rivalstvo između androida i iOS-a ne postoji bez razloga i svaki od pomenutih ima svoje prednosti. Prvi pruža mnogo više mogućnosti, kao što su izbor hardvera i pristupačne opcije, dok je iPhone koncipiran tako da je mnogo jednostavniji za upotrebu, prvi dobija najsavremenije nadogradnje softvera, a tu je i neizostavna dugovječnost uređaja. Cijena kao presudna stavka u ovom slučaju ide u korist androida, koji je zbog velikog broja uređaja koji se mogu naći na tržištu cjenovno daleko povoljniji.

” Memorija

Vaš sljedeći telefon definitivno mora imati što više radne memorije. Kada je riječ o internoj memoriji, imajte u vidu činjenicu da neke igrice zauzimaju 1 GB prostora, kao i količinu fotografija i video-zapisa koje bilježite te je preporuka da se odlučite za što veću internu memoriju. Kod većine današnjih premium telefona zahtijevani minimum iznosi 32 GB interne memorije, a tu je i microSD kartica, koja je dostupna na mnogim android telefonima.

” Izbor prave veličine ekrana

Ukoliko vam je bitno da telefon možete držati u jednoj ruci, onda bi za vas pravi izbor bio ekran veličine manje od 5,5 inča, mada je u posljednje vrijeme primjetno nastojanje proizvođača da dizajniraju veće telefone na način da se što udobnije smjeste u šaci, poput 5,7-inčnog LG G6. Ipak, u slučaju smartphone-a veličina jeste bitna. Bez obzira na to koliko ste možda skeptični na samom početku, veliki ekran znači bolju preglednost, tako da će vam praktično u svakom trenutku biti dostupan mali PC. Za displej je mnogo važniji kvalitet boja od rezolucije te je u ovom času mnogo bolja varijanta AMOLED od LCD-a. Takođe, najnoviji telefoni nude visokodinamički raspon HDR za prikazivanje više boja.

” Kamera

Stvarno je važno da konačno ignorišete megapiksele! Uz dugovječnost baterije, kamera je pri izboru telefona postala druga stvar po važnosti, a senzor, sočivo i blenda su tri najvažnije karakteristike o kojima morate voditi računa. Veći senzor prihvata više svjetla, odnosno više informacija o fotografiji, iz čega proizlazi drugi važan parametar za fotografisanje, a to je brzina blende. Ta karakteristika se

označava oznakom F i što je broj manji, odnosno bliži broju 1, to se blenda može više otvoriti i time omogućiti senzoru da prihvati više svjetla. Dva telefona koji trenutno važe za uređaje sa najboljim kamerama - LG G6 i Samsung Galaxy S8 - imaju otvor blende od f/1,8 i f/1,7, dok većina drugih telefona ima f/2,0, f/2,2 ili više. iPhone 7 Plus impresionira dvostrukim foto-aparatima na poledini, nudeći pravi 2x optički zum, a brzina blende f/1,7 mu omogućava da pravi odlične fotografije i pri slabom osvjetljenju.

” Baterija

Zbog višestrukog povećavanja funkcija telefona, koji nam danas služi kao više uređaja u jednom, prošla je era mobilnih telefona u kojoj je baterija mogla da izdrži bez punjenja i po nekoliko dana. Uzimajući u obzir veličinu ekrana, procesor i operativni sistem, svaki današnji telefon koji „izdrži“ devetočasovno radno vrijeme uz konstantnu upotrebu smatra se dobrim telefonom. Kapacitet baterije izražava se u mAh i što baterija ima više mAh, to će njena autonomija biti duža. S obzirom na problem sa baterijama, danas sve više modela ima opciju tzv. brzog punjenja. To znači da će telefon za 30 minuta, ili manje, biti skroz napunjen, što je kod pametnih telefona veoma korisna stvar.

PREPORUKE

PIŠE: BRANKICA RAKOVIĆ

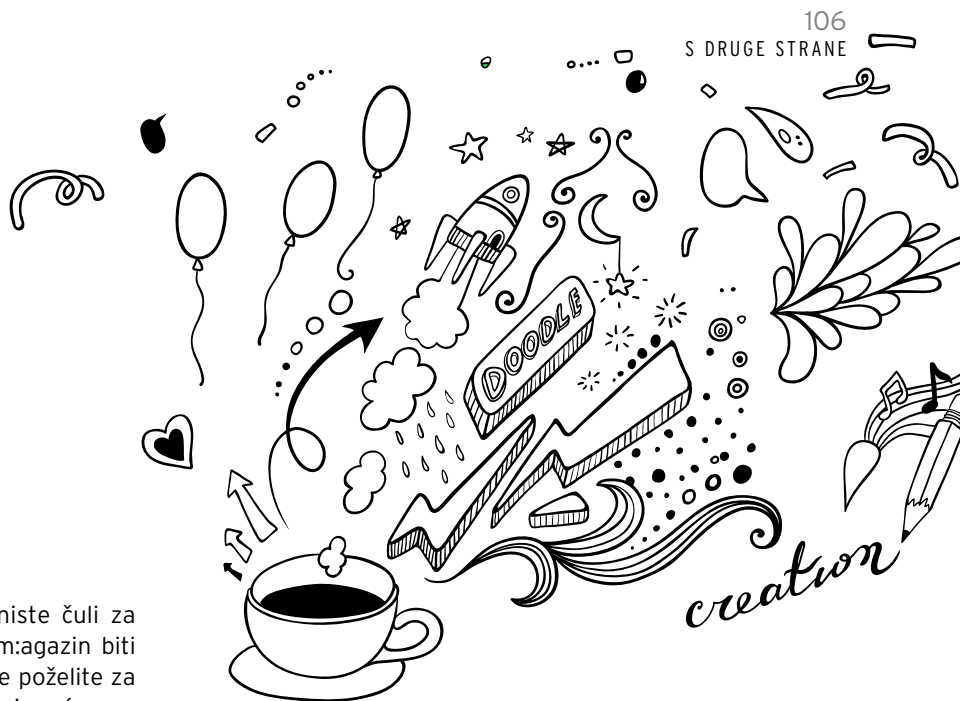
KNJIGA

„Čovjek po imenu Uve“

Ukoliko nekim čudnim spletom okolnosti niste čuli za ovu knjigu, drago nam je što će vam baš m:agazin biti prvi glas o njoj. Obavezno je kupite sebi ili je poželite za rođendan, jer ovo nije knjiga koja se posuđuje i vraća, ovo je knjiga koju želite da imate na polici. Naizgled obična i jednostavna priča o životu starijeg čovjeka, koja se iz poglavlja u poglavlje raslojava u najljepšu životnu priču u kojoj svako od nas, bez obzira na godine, može pronaći komadić sebe, vodiće vas do sigurne emotivne eksplozije. Maestralnost jezika Fredrika Bakmana, koji je bez trunke patetike ispričao priču o, kako kritike kažu, „čangrizalu“ Uveu, nešto je što ćete prepričavati još dugo nakon što spustite knjigu na policu.

U ovoj knjizi ni tuga nije tako strašna kako se uvijek prikazuje, već je prikazana baš onako kako i treba da bude - na način da pokaže da svako od nas svoju tugu kao ordenje nosi.

Predivno skandinavsko djelo koje zaslužuje i nekoliko čitanja.

WEB SAJT

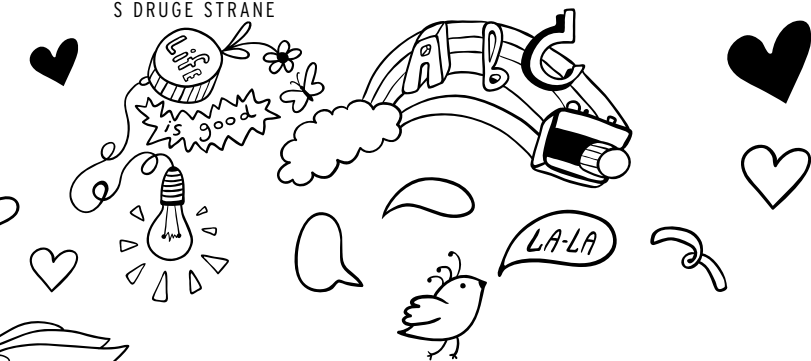
www.allmyfaves.com

Ukoliko ste u potrazi za sajtom na kojem ćete na jednom mjestu pronaći preporuke za potpuno različite kategorije i sfere interesovanja, onda je sajt www.allmyfaves.com idealna adresa za vas.

Naime, riječ je o sajtu koji vam zapravo predlaže i vodi vas na druge sajtove, zavisno od vaših potreba i interesovanja. U skladu sa zahtjevima modernog čovjeka, koji živi ubrzano i kojem je informacija potrebna odmah, „allmyfaves“ će u trenutku odgovoriti vašoj potrebi i odvesti vas na virtuelnu lokaciju gdje ćete pronaći dobar film, mjesto za šoping ili odlične recepte za savršen ručak.

Sajt je jako sveden i funkcioniše jednostavno, te na jednom mjestu obuhvata različite kategorije - usluge, aplikacije, informacije o hrani, šoping, bankama, zdravlju ili vremenskoj prognozi. Zavisno od vašeg interesovanja, on vam daje prijedloge, odnosno linkove za dalju pretragu.

Primjera radi, ukoliko tražite hotel u Pragu koji bi vam odgovarao, „allmyfaves“ u svojoj kategoriji će vam ponuditi internet adrese ili aplikacije koje će vam olakšati potragu. Jednostavno, zar ne?

FILM

„Sluškinjina priča“

Kao i u slučaju web site-a, i u rubrici film ćemo napraviti mali izlazak iz teme i preporučiti - seriju. Prije nego što vam objasnimo zašto je važno i neophodno da pogledate seriju „Sluškinjina priča“, odmah u startu imamo dobre vijesti za vas - ukoliko imate OPEN paket i u njemu dodatni HBO paket - možete je početi gledati odmah! Proglašena od strane kritičara „nenamjerno najrelevantnijom“ serijom 2017. godine (prvenstveno zbog političke klime u SAD), „The Handmaid’s Tale“ dolazi kao pravo osvježanje na TV ekrane. Ukoliko patite od statistika i brojeva, serija trenutno na stranici IMDB ima rejting od 8.9/10, dok na stranici Rotten Tomatoes ima postotak od visokih 98%. Na kraju, ukoliko vas zanima moje mišljenje, iz nekog razloga, ono jeste da je ova serija vizuelno jedna od najljepših ikad snimljenih, a priča je toliko uvjerljiva, zastrašujuća i relevantna da ćete je mrzjeti i voljeti u isto vrijeme.

„The Handmaid’s Tale“ je nova serija Hulu striming servisa, rađena po romanu Margaret Atwood (Margaret Atwood), u adaptaciji Brusa Milera (Bruce Miller) i same Margaret. Roman istog imena Atvudova je napisala 1985. godine, a i roman i serija prate priču o Ofred, ženi koja je primorana da živi u distopijskoj i totalitarničkoj državi Gilead, kojom vladaju hrišćanski fundamentalisti. Ništa vam više nećemo reći. Jer sve ostalo morate sami doživjeti.

MUZIKA

Shanghai Street Fight, „First Fight“

Banjalučki bend koji stvara autorsku muziku na engleskom jeziku privlači pažnju već duže vrijeme, a prvi album izdali su nedavno. Nakon pet godina postojanja i desetina odsviranih velikih i malih festivala te mnoštva klupskih svirki, Shanghai je snimio nove pjesme i objedinio autorski materijal na jednom mjestu. Na albumu je devet pjesama, od kojih su „Shotokan Temple Fusion Blues“ i „Fisherman’s Tale“ objavljene ranije i dolaze kao bonus pjesme, a „Scorned“ je objavljena sa spotom prije samo nekoliko dana. „Kung Fu Blues“ i „Sugar Daddy“ ponovo su snimljene u novim aranžmanima. Ostale pjesme su „Soul Sister“, „Sinner“ i „All I Ever Wanna Do“. Na albumu je i jedna autorska obrada. Radi se o pjesmi „Personal Jesus“, koju u originalnoj verziji izvodi Depeche Mode. Shanghai Street Fight obradio ju je na svoj način, u sporom stoner bluz maniru.

Autorski rad benda Shanghai Street Fight je žanrovski šarolik i teško ih je svrstati u jednu kategoriju. Najviše se osjete uticaji žanrova indi rok, pank i bluz rok. Svakako obratite pažnju na njih, jer smo sigurni da će se za njih tek čuti.

MUZIKA

HUAWEI-jeva „DESETKA“

ZA JUBILARNI 10. DEMOFEST

PIŠE: DEJAN TRNENIĆ

Ova godina bila je u znaku broja 10, pa je tako najpoznatiji festival demo bendova u regiji doživio svoje jubilarno, deseto izdanje. Od 20. do 22. jula, Banjaluka je ponovo bila u znaku kvalitetne muzike i odlične energije, koja je među zidinama Kastela vladala tokom tri dana održavanja festivala.

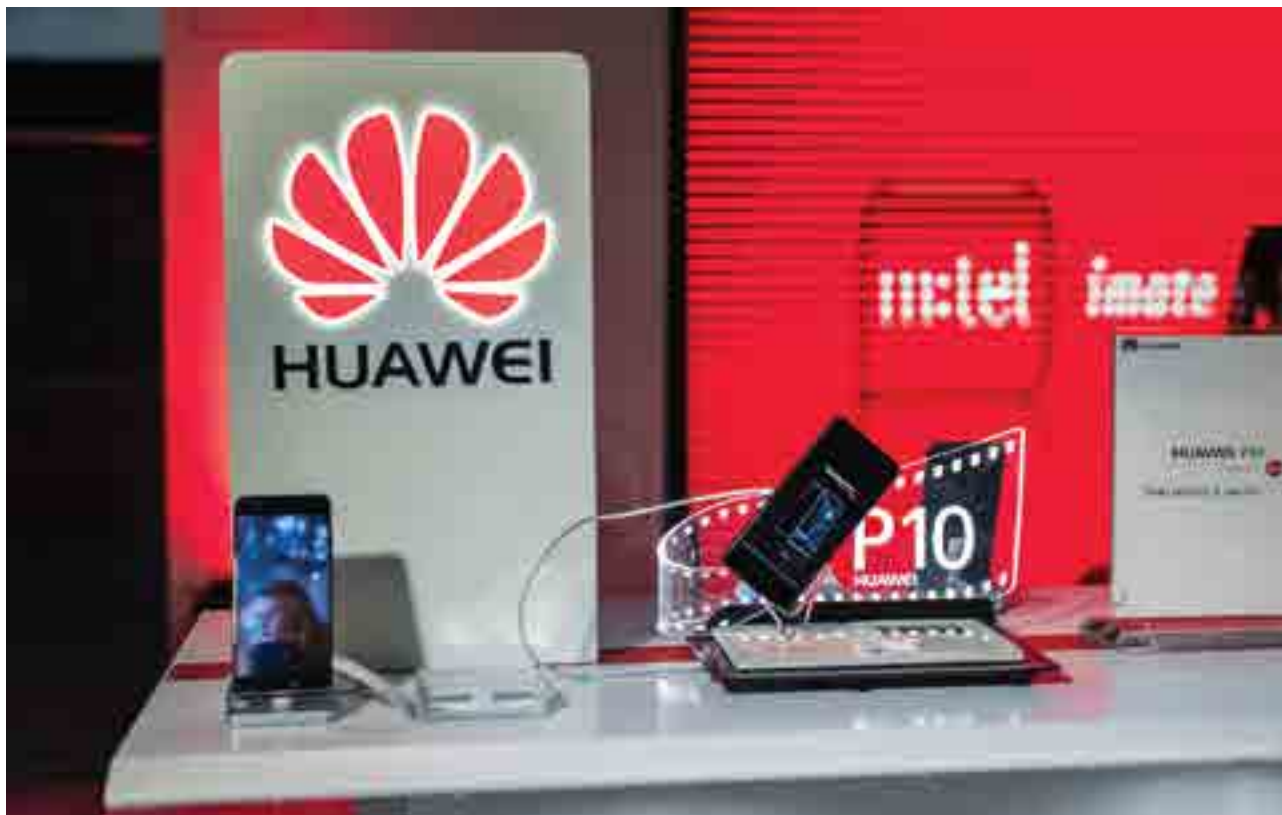

Prijateljstvo kompanije Huawei i Demofesta traje već četiri godine zaredom, a čast da preuzme ulogu zvaničnog telefona festivala pripala je novom modelu Huawei P10.

Izjava Dalibor Ritan: „Telefoni Huawei serije P već četiri godine u stopu prate svako izdanje Demofesta. Počev od 2014. godine i modela Huawei P7, uslijedili su modeli P8 i P9, da bismo se ove godine na desetom Demofestu predstavili modelom P10, koji je na tržište Bosne i Hercegovine stigao krajem marta. Kao i sve ranije modele ove serije, i P10 krasi ekskluzivan premium izgled, vrhunska izrada i zavidne performanse. Uz već prepoznatljiv dizajn, novi Huawei donosi još bolje fotografsko iskustvo zahvaljujući vrhunskoj optici koja je ugrađena u uređaj. Novost na modelu za 2017. godinu je dodatno unaprijeđena dvostruka glavna kamera, nastala kao plod saradnje sa njemačkom kompanijom Leica. Upravo zbog toga, za Huawei P10 slobodno se može reći da je jedan od najboljih telefona na tržištu, koji je u stanju da parira profesionalnim foto-aparatima“, naglasio je generalni direktor terminalnog odjeljenja kompanije Huawei u BiH Dalibor Ritan.

Dok su na dvije bine na tvrđavi Kastel najveće regionalne i svjetske muzičke zvijezde zabavljale brojnu publiku, posjetioci Demofesta bili su u prilici i da se, u posebnom Huawei i m:tel kutku, lično uvjere u odlične performanse

oficijelnog telefona festivala i sjajne fotografije koje P10 „slika“.

Kao rođendanski poklon ove godine novost je bio i zanimljiv foto-konkurs koji su Huawei i Demofest organizovali na zvaničnoj Facebook stranici festivala.

~~~~~

Uspješna saradnja dva vrhunska brenda nastavljena je i na ovogodišnjem, rođendanskom izdanju Demofesta, a novi uređaj iz Huawei-ja, model P10, bio je zvanični telefon festivala.

„Pozvali smo sve korisnike ove društvene mreže da fotografišu sve što ih asocira na broj 10, kao simbol jubilarnog Demofesta i Huawei P10 telefona. Bili smo oduševljeni maštovitosti autora i činjenicom da je za samo nekoliko dana na konkurs pristiglo oko 100 fotografija, a pet najkreativnijih obradovali smo vrijednim Huawei poklonima. Nadam se da će se uspješna saradnja i prijateljstvo nastaviti i narednih godina, a mi

u kompaniji Huawei odlučni smo da i dalje podržavamo vrhunsku zabavu koju Demofest donosi u BiH“, istakao je Ritan.

Dokaz da je Demofest jedan od najuspješnijih festivala u jugoistočnoj Evropi jeste i to da je uvršten na UNESCO-ovu listu projekata od posebnog značaja, a ove godine našao se i među 21 najboljim festivalom u Evropi.

Izjava Brankica Janković: „Očekivanja koja smo imali od ovogodišnjeg festivala uveliko su premašena, što dokazuju hiljade posjetilaca iz regije i svijeta, kao i mnogobrojne pohvale koje smo dobili sa svih strana, a koje nas čine veoma ponosnim“, rekla je Brankica Janković, direktor Demofesta.

„Opstanak festivala proteklih godina bio je doveden u pitanju, ali smo zahvaljujući, upravo prijateljima poput Huawei-ja, uspjeli da sačuvamo banjalučki brend, što je Demofest u protekloj deceniji postao. I ne samo to, ovoga puta otišli smo i korak dalje i na dvije festivalske bine ugostili čak 50 demo bendova. U revijalnom dijelu programa nastupila su velika muzička imena, a ove godine posebnu podršku pružili smo lokalnim bendovima, koji su, upravo zahvaljujući Demofestu, započeli uspješne muzičke karijere“, istakla je Jankovićeva.

HUAWEI P10

U SARADNJI SA

Svaki portret je savršen

#Perfect10

m:tel

**200 RAZLOGA DA
POSTANEŠ MTEL KORISNIK**

**SVI
PRELAZE
U OPEN**

PREDI TI

**POKLON
KARTICA
DO 200 KM**

**20% POPUSTA
NA PRETPLATU 12 MJESECI**

Predi u **Open**, jer te čeka:

- Do **200 KM** na **Addiko Visa** poklon kartici, koje trošiš kako god želiš
- Popust od **20%** na pretplatu **12 mjeseci**
- Preko **200 TV kanala** vrhunskog sadržaja

Ponuda Addiko Visa poklon kartice sa iznosom do 200KM važi do 30.11.2017. za sve nove rezidencijalne korisnike open IPTV paketa usluga koji zaključe ugovor sa minimalnim periodom trajanja 24 mjeseca i koji donesu račun kao dokaz da su korisnici drugog operatora. Iznos na kartici je od 100 do 200KM u zavisnosti od odabranog Open IPTV paketa. Ponuda popusta na Open pretplatu važi do 30.11.2017. godine za sve nove ili postojeće korisnike Open paketa koji (ispunjavaju preduslove da) uključe jednu ili više novih usluga ili spoje postojeće usluge u novi open paket ili reugovore open paket nakon isteka ugovora. Uslove i detalje m:tel Open ponude potražite na m:tel prodajnim mjestima, web sajtu ili pozivom korisničkog servisa.

open otvoreno
za sve

www.mtel.ba

korisnički servis 0800 50 000

mtelbih

mtelimateprijatelje

htc U11

Stisak koji budi najbolje U tebi

Fotografišite, pokrenite aplikacije, aktivirajte kontrole glasom i još mnogo toga. Sve to jednostavnim stiskom.

PrikazUje te

Besprijekoran, tanak i lijep iz svih uglova

OslUškuje tvoje želje

USonic slušalice i aktivna eliminacija buke

Stavlja te U prvi plan

Zapanjujuća 12mp kamera sa Auto HDR Boost™

Živi izvan granica

Zadivljujući dizajn i neprimjetni rubovi
Sve sa jednom rukom

FullVision

LG Q6 | Qualcomm Snapdragon